

Näringspolitik

Sammanfattning

Med anledning av ett motionsyrkande föreslår utskottet ett tillkännagivande till regeringen om att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider

Utskottet föreslår vidare att riksdagen avslår övriga 141 motionsyrkanden om företagsfrämjande, statligt riskkapital, regelförenkling och särskilda näringsgrenar. Motionsyrkandena rör bl.a. olika insatser för att främja företagande, förenkla företagens uppgiftslämning och att stärka besöksnäringen. Utskottet hänvisar bl.a. till den förda politiken och pågående insatser.

I betänkandet finns 30 reservationer (S, M, SD, MP, C, V, L, KD). I en reservation (S, MP, V) föreslås att riksdagen inte ska göra något tillkännagivande till regeringen.

Behandlade förslag

142 yrkanden i motioner från den allmänna motionstiden 2016/17.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	5
Redogörelse för ärendet	10
Ärendet och dess beredning.....	10
Utskottets överväganden.....	11
Allmänt om företagsfrämjande	11
Motionerna.....	11
Vissa kompletterande uppgifter	16
Utskottets ställningstagande.....	22
Effektivare statlig kapitalförsörjning i hela landet.....	24
Motionerna.....	25
Vissa kompletterande uppgifter	25
Utskottets ställningstagande.....	27
Övrigt om kapitalförsörjning	28
Motionerna.....	28
Vissa kompletterande uppgifter	30
Utskottets ställningstagande.....	31
Synliggörande av kvinnors företagande	33
Motionen.....	33
Vissa kompletterande uppgifter	33
Utskottets ställningstagande.....	34
Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund	34
Motionerna.....	34
Vissa kompletterande uppgifter	37
Utskottets ställningstagande.....	39
Socialt företagande	41
Motionerna.....	41
Vissa kompletterande uppgifter	42
Utskottets ställningstagande.....	43
Regelförenkling för företag	44
Motionerna.....	44
Vissa kompletterande uppgifter	45
Utskottets ställningstagande.....	47
Tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider	48
Motionen.....	48
Vissa kompletterande uppgifter	48
Utskottets ställningstagande.....	49
En dörr in för företagens uppgiftslämnande	50
Motionerna.....	50
Vissa kompletterande uppgifter	50
Utskottets ställningstagande.....	51
Övriga insatser för regelförenkling.....	52
Motionerna.....	52
Vissa kompletterande uppgifter	55
Utskottets ställningstagande.....	57
Plan för Sverige som turistmål	59
Motionerna.....	59
Vissa kompletterande uppgifter	60

Utskottets ställningstagande.....	61
Övrigt om besöksnäringen.....	62
Motionerna.....	62
Vissa kompletterande uppgifter	65
Utskottets ställningstagande.....	67
Plan för att stärka de kulturella och kreativa näringarna	68
Motionerna.....	68
Vissa kompletterande uppgifter	69
Utskottets ställningstagande.....	70
Övrigt om olika näringsgrenar.....	71
Motionerna.....	71
Vissa kompletterande uppgifter	72
Utskottets ställningstagande.....	76
Reservationer	78
1. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (M).....	78
2. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (SD)	80
3. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (C).....	82
4. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (KD).....	84
5. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 – motiveringen (L).....	86
6. Effektivare statlig kapitalförsörjning i hela landet, punkt 2 (M, C, L, KD)	87
7. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (M).....	88
8. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (SD)	89
9. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (C).....	91
10. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (KD).....	92
11. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 – motiveringen (L).....	94
12. Synliggörande av kvinnors företagande, punkt 4 (M, C, L, KD).....	94
13. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund, punkt 5 (M)	95
14. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund, punkt 5 (C)	96
15. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund, punkt 5 (KD)	98
16. Socialt företagande, punkt 6 (KD).....	99
17. Regelförenkling för företag, punkt 7 (M, SD)	100
18. Tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider, punkt 8 (S, MP, V).....	102
19. En dörr in för företagens uppgiftslämnande, punkt 9 (M, C, L, KD) ..	103
20. Övriga insatser för regelförenkling, punkt 10 (M).....	103
21. Övriga insatser för regelförenkling, punkt 10 (SD)	105
22. Övriga insatser för regelförenkling, punkt 10 (C).....	106
23. Plan för Sverige som turistmål, punkt 11 (M, C, L, KD).....	107
24. Övrigt om besöksnäringen, punkt 12 (M).....	108
25. Övrigt om besöksnäringen, punkt 12 (C).....	109
26. Övrigt om besöksnäringen, punkt 12 (V)	110
27. Plan för att stärka de kulturella och kreativa näringarna, punkt 13 (M, C, L, KD)	112
28. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 14 (M).....	113
29. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 14 (SD)	114
30. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 14 (C).....	115

Bilaga

Förteckning över behandlade förslag	117
Motioner från allmänna motionstiden 2016/17	117

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Allmänt om företagsfrämjande

Riksdagen avslår motionerna

- 2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2016/17:114 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1,
 2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2016/17:427 av Boriana Åberg (M),
 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2016/17:542 av Sten Bergheden (M),
 2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S),
 2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S),
 2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M),
 2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S),
 2016/17:2163 av Patrik Engström och Hans Unander (båda S),
 2016/17:2247 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar
 Johnsson (båda M) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:2282 av Markus Wiechel (SD),
 2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5,
 2016/17:2633 av Annika Lillemets och Valter Mutt (båda MP),
 2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
 2016/17:2773 av Anna Vikström (S),
 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 3, 4 och 10,
 2016/17:3098 av Aron Modig (KD),
 2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 13 och 15,
 2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 6,
 2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,
 2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2, 14, 15 och 29.

Reservation 1 (M)

Reservation 2 (SD)

Reservation 3 (C)

Reservation 4 (KD)

Reservation 5 (L) – motiveringen

2. Effektivare statlig kapitalförsörjning i hela landet

Riksdagen avslår motionerna

- 2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4,
 2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 2,
 2016/17:3126 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och
 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 6 (M, C, L, KD)

3. Övrigt om kapitalförsörjning

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,

2016/17:269 av Dennis Dioukarev (SD),

2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,

2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 11,

2016/17:3149 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 3,

2016/17:3281 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 och

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 3–6.

Reservation 7 (M)

Reservation 8 (SD)

Reservation 9 (C)

Reservation 10 (KD)

Reservation 11 (L) – motiveringen

4. Synliggörande av kvinnors företagande

Riksdagen avslår motion

2016/17:3123 av Lars Hjärmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 8.

Reservation 12 (M, C, L, KD)

5. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 4 och 5,

2016/17:555 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) yrkandena 1–3,

2016/17:727 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M),

2016/17:782 av Johan Nissinen och Markus Wiechel (båda SD),

2016/17:1783 av Said Abdu (L) yrkande 1,

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1–4,

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 3,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 9,

2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkandena 19, 20, 23 och 24 samt

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18.

Reservation 13 (M)

Reservation 14 (C)

Reservation 15 (KD)

6. Socialt företagande

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:452 av Saila Quicklund (M),

2016/17:827 av Michael Svensson (M),

2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 2 och

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 7.

Reservation 16 (KD)

7. Regelförenkling för företag

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 8 samt

2016/17:3187 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3.

Reservation 17 (M, SD)

8. Tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om tydliga tidsgränser för myndigheters handläggningstider och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 9.

Reservation 18 (S, MP, V)

9. En dörr in för företagens uppgiftslämnande

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:1220 av Lotta Olsson (M),

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 2 och

2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Reservation 19 (M, C, L, KD)

10. Övriga insatser för regelförenkling

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:407 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:410 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:540 av Sten Bergheden (M),

2016/17:541 av Sten Bergheden (M),

2016/17:1541 av Marta Obminska (M),

2016/17:1556 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2016/17:2129 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2016/17:2281 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2016/17:2725 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 9,

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3 och

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkandena 1 och 5.

Reservation 20 (M)

Reservation 21 (SD)

Reservation 22 (C)

11. Plan för Sverige som turistmål

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:16 av Lars Tysklind (L),

2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 3,

2016/17:3124 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 14,

2016/17:3129 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2016/17:3148 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8.

Reservation 23 (M, C, L, KD)

12. Övrigt om besöksnäringen

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:142 av Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M) yrkande 1,

2016/17:160 av Ann-Britt Åsebol (M),

2016/17:187 av Saila Quicklund (M),

2016/17:234 av Edward Riedl (M),

2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:820 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 28,

2016/17:1133 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1–4,

2016/17:2151 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 3,

2016/17:2154 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 15 och 16,

2016/17:2992 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2016/17:3095 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkandena 1 och 4 samt

2016/17:3129 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Reservation 24 (M)

Reservation 25 (C)

Reservation 26 (V)

13. Plan för att stärka de kulturella och kreativa näringarna

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 2 och

2016/17:3150 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 5.

Reservation 27 (M, C, L, KD)

14. Övrigt om olika näringsgrenar

Riksdagen avslår motionerna

2016/17:120 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD),

2016/17:398 av Jenny Petersson (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:824 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 16,

2016/17:980 av Krister Örnfjäder (S),

2016/17:2510 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:3074 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 5 och

2016/17:3150 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 1 och 4.

Reservation 28 (M)

Reservation 29 (SD)

Reservation 30 (C)

Stockholm den 16 mars 2017

På näringsutskottets vägnar

Jennie Nilsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Jennie Nilsson (S), Åsa Westlund (S), Hans Rothenberg (M), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Per-Arne Håkansson (S), Helena Lindahl (C), Lise Nordin (MP), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M), Anna Wallén (S), Mattias Bäckström Johansson (SD), Said Abdu (L), Birger Lahti (V), Penilla Gunther (KD), Mattias Jonsson (S), Anna-Caren Sätherberg (S) och Sofia Fölster (M).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I detta betänkande behandlas 142 yrkanden från allmänna motionstiden 2016/17. Motionsyrkandena behandlar frågor om företagsfrämjande insatser, statligt riskkapital, regelförenkling och särskilda näringsgrenar.

Utskottets överväganden

Allmänt om företagsfrämjande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om olika företagsfrämjande insatser. Utskottet hänvisar till det pågående arbetet för att stärka Sveriges näringsklimat.

Jämför reservationerna 1 (M), 2 (SD), 3 (C), 4 (KD) och 5 (L).

Motionerna

I motion 2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S) framförs att arbete åt alla är grunden för välfärdssamhället och den socialdemokratiska politiken. Motionärerna vill bl.a. förbättra möjligheterna för företag att få stöd när man vill växa internationellt, öka Business Swedens närvaro i Västmanland och möjliggöra fler samarbeten mellan näringsliv och högskola.

I motion 2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S) föreslås åtgärder för att förbättra villkoren för småföretagarna. Motionärerna menar att alternativa företagsformer bör uppmuntras och trygghetssystemen utformas så att de i högre grad än i dag omfattar företagare.

I motion 2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S) konstateras att teknisk utveckling och demografiska förändringar i kombination med ungas vikande intresse för tekniska yrkesutbildningar riskerar att utvecklas till allvarliga hinder för industrin utveckling. Enligt motionärerna behöver svenska regioner ha kapacitet för att kunna förverkliga de nationella satsningar som regeringen gör och omsätta dem till åtgärder som möter industriarbetsplatsernas kompetensbehov. Motionärerna vill därför att regeringen överväger möjligheterna att kartlägga industrins villkor ur ett globalt och långsiktigt perspektiv, samt möjligheterna att utveckla den regionala kapaciteten att medverka till att förverkliga nationella initiativ och satsningar av betydelse för basindustrins olika grenar.

I motion 2016/17:2163 framhåller Patrik Engström och Hans Unander (båda S) att Sveriges inkubatorer och s.k. science parks fyller en viktig roll i samhället eftersom de är plattformar för samverkan mellan akademi, näringsliv och offentlig sektor. De flesta inkubatorer och science parks som finns i dag är ägda av eller starkt kopplade till ett universitet. Motionärernas uppfattning är att det är viktigt att alla delar av landet har närhet till en inkubator och science park. Därför bör regeringen utreda möjligheterna till att hela landet ska få tillgång till inkubatorer och samtidigt se över hur inkubatorerna är fördelade geografiskt.

Av motion 2016/17:2773 av Anna Vikström (S) framgår att användandet av standarder inom hälso- och sjukvårdsinformatik ökar och har en stor

betydelse för berörda företag. Därför anser motionären att man bör uppmuntra att svenska experter deltar i utvecklingsarbetet av dessa standarder.

I kommittémotion 2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) framförs att det offentliga många gånger gör stora affärer via Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). I upphandlingar ställs krav på erfarenheter av att ha levererat ett antal liknande affärer eller att kunna leverera stora affärer. Det leder till en försämrad konkurrens på marknaden med oligopol- eller monopolliknande situationer (yrkande 13). I motionen anförs även att företag som tar innovationer till marknaden med nya tekniker och affärsmodeller är en viktig del i att skapa hållbara lösningar framåt i en värld i förändring. Motionärerna anför att en politik för hållbart företagande bör bygga vidare på den före detta alliansregeringens arbete för hållbarhet i linje med bl.a. FN:s och OECD:s riktlinjer (yrkande 15).

I kommittémotion 2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anförs att den svenska innovationsmodellen bör utformas så att hela systemet utvecklas och blir självlärande. Sverige har enligt motionen länge prioriterat akademiskt entreprenörskap, och det finns därför ett behov av att se över stödsystemet så att det når även andra aktörer utanför universitetssektorn (yrkande 1). I motionen anförs också att alliansregeringen 2012 antog en innovationsstrategi som var framarbetad genom en öppen och inkluderande process. I det fortsatta arbetet med innovationsstrategin bör regeringen se över möjligheten att följa såväl OECD:s innovationsstrategi som Europa 2020, vilka tillämpar en bred syn på innovation (yrkande 2). I motionen framhålls även att digitaliseringen innebär den största samhällsomvälvningen sedan industrialiseringen och att Sverige i grunden har goda förutsättningar för att kunna vara världsledande inom digitalisering. Detta förutsätter dock nytänkande i innovationssystemet (yrkande 6).

Motionärerna Lars Hjalmered m.fl. (M) anför i kommittémotion 2016/17:3186 att det bör göras en översyn av dels resursanvändningen inom statliga myndigheter, dels andra statliga organ som har till uppgift att främja näringslivsutveckling. Målsättningen är att minska andelen resurser som används till administration och öka andelen som används till verkliga, näringslivsfrämjande åtgärder. Man bör också avväga i vilken grad myndigheterna ska agera för att utveckla näringslivet i relation till andra möjliga aktörer (yrkande 4).

Lars Hjalmered m.fl. (M) anför i kommittémotion 2016/17:3188 att Sverige tappar mark i den globala konkurrensen, bl.a. på grund av ett högt skattetryck, skattekrångel, bristande flexibilitet på arbetsmarknaden och problem i utbildningssystemet. Motionärerna menar att det finns tecken på att Sverige tappar mark jämfört med andra länder i tre traditionellt tunga och mycket viktiga högteknologiska och kunskapsintensiva branscher: it, telekom och livsvetenskap (life science). För att möta den ökande konkurrensen och främja svensk industri vill motionärerna se en bred reformagenda (yrkande 1).

I motion 2016/17:427 uppger Boriana Åberg (M) att Kriminalvårdens tvätterier vid anstalterna Hall och Skogome ofta deltar i upphandlingar i

konkurrens med privata aktörer på marknaden. Eftersom Kriminalvården har låga personalkostnader på ca 17 kronor i timmen kan enligt motionären inget seriöst företag med anställda som får marknadsmässig lön konkurrera med Kriminalvårdens priser. I motionen anförs att regeringen därför bör ta initiativ till en översyn av konkurrenslagen i syfte att motverka sådan snedvriden och osund konkurrens.

I motion 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) anges det att Sverige behöver vidta åtgärder för att få fler företagare och fler växande företag. Motionären konstaterar att det finns många regler och lagar i Sverige som en företagare måste följa och att det är av stor vikt att nya företagare får stöd med detta. Motionären föreslår därför att det görs en översyn av möjligheten att inrätta företagslotsar i hela Sverige (yrkande 1).

I motion 2016/17:542 framför Sten Bergheden (M) att en kontinuerlig jämförelse mellan olika länders skatter, regler och kostnader inom respektive bransch är avgörande för att Sverige ska kunna ligga i världstoppen när det gäller företagsamhet och konkurrensvillkor. Därför bör en tätare och kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sveriges konkurrentländer göras så att Sverige inte förlorar konkurrenskraft och arbetstillfällen.

I motion 2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M) konstateras att företagande missgynnas på en rad punkter jämfört med anställning. Motionären anser därför att regeringen bör göra en utredning för identifiera och jämställa förutsättningarna mellan eget företagande och anställning.

Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) lyfter i motion 2016/17:2247 fram resultat från en undersökning utförd av Västsvenska Handelskammaren som visar att sex av tio företagsledare ser det nuvarande kostnadsläget som avskräckande för expansion och nyanställningar och att fyra av tio företagsledare anser att politikernas ointresse för branschen minskar dess faktiska tillväxt. Motionärerna efterfrågar därför en översyn för att förbättra förutsättningarna för industriföretag (yrkande 1). Vidare menar motionärerna att det föreligger matchningsproblem mellan företagens kompetensbehov och utbudet på arbetskraft. Motionärerna anser därför att regeringen bör undersöka om det är möjligt att ta lärdom av it-industrin, som ofta rekryterar kompetenser från andra länder, när det gäller att lösa problem relaterade till exempelvis bostadsmarknaden och myndighetskontakter (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD) framhålls det att Sverige i dag har en relativt väl fungerande industri, men att det finns betydande orosmoln och signaler om att industrin tappar i konkurrenskraft. Motionärerna anser att Sverige även fortsättningsvis ska vara en avancerad kunskaps ekonomi och en stark industrination och vill genom att bibehålla och förbättra villkoren för svensk industri skapa produktion, tillväxt och sysselsättning åt alla grupper i samhället. Motionärerna efterfrågar ett tillkännagivande om en industristrategi för Sverige.

Johan Nissinen m.fl. (SD) framför i kommittémotion 2016/17:114 att det är marknadens uppgift att se över de egna sektorernas konkurrenskraft, därför ska politiken inte gå in och detaljstyra. Motionärerna ser dock ett behov av ytterligare åtgärder och efterfrågar en övergripande konkurrensöversyn för att svenska bolag ska kunna ta marknadsandelar, växa och öka sin vinst i reella termer jämfört med likvärdiga länder (yrkande 1).

I kommittémotion 2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD) framhåller man att det är angeläget med tydliga och långsiktiga regler för näringslivet. Det är företagen som skapar de nya affärsmöjligheterna och innovationerna. Motionärerna anser att såväl näringspolitiken som skattepolitiken och arbetsmarknadspolitiken behöver utvecklas för att Sverige ska få ett konkurrenskraftigt företagsklimat.

I kommittémotion 2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) anförs att det under det senaste decenniet finns indikationer på att företagsforskning lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Motionärerna menar att detta är en allvarlig signal om att miljön för forskning inom företagsvärlden inte är den bästa. Därför bör diverse regler ses över för att stimulera inhemsk företagsforskning (yrkande 5).

Markus Wiechel (SD) framför i motion 2016/17:2282 att det är de små och medelstora företagen som är ryggraden i Sverige och är de som skapar möjligheter för sysselsättning framöver. Tyvärr saknar dessa företag i dag någon som ser till deras intressen, inte minst i domstolsprocesser. Regeringen bör enligt motionen därför införa en småföretagarombudsman som ges i uppdrag att bevaka marknaden och försvara små och mellanstora företags intressen i domstol.

I motion 2016/17:2633 framhåller Annika Lillemets och Valter Mutz (båda MP) att ökade sjukskrivningar, misslyckade generationsskiften i svenska företag och kortsiktigheten i ekonomin kan motverkas av ett väl utformat och utbyggt program för anställda att via en stiftelse bli delägare i företagen de arbetar på – ett s.k. ESOP-program (Employee Stock Ownership Plan).

I kommittémotion 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) anför man att klimatet för entreprenörer, som omvandlar nya idéer till nya företag, behöver förbättras (yrkande 3). Motionärerna framhåller även att människonära tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, måste ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder värdefulla jobb för bl.a. ungdomar och nyanlända (yrkande 4). Vidare anförs att Sveriges skattesystem och institutioner bör främja innovation, en snabb utveckling och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era. Lagstiftningen om nya tekniska innovationer som exempelvis autonoma fordon och crowdfunding måste uppdateras snabbt och effektivt (yrkande 10).

Att säkerställa svensk konkurrenskraft på en allt mer globaliserad marknad är avgörande för jobb och tillväxt framöver, konstateras det i motion 2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C). Enligt motionärerna försvinner mer än två tredjedelar av svensk export om inte industrin kan konkurrera på den internationella arenan, och därför bör

regeringen införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden. Målet med detta ska vara att öka svensk konkurrenskraft och attrahera investeringar i Sverige.

I kommittémotion 2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) föreslår man att det görs en översyn av de finansieringsmöjligheter som finns i dag för privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter att investera i lokal företagsutveckling. Syftet med översynen är att underlätta att för kapital att investeras på landsbygden. Motionärerna menar att förutsättningarna för olika former av lokala investeringsbolag, bygdekassor och andra initiativ som kommer underifrån och bygger på de lokala förutsättningarna måste förbättras (yrkande 1).

I kommittémotion 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) framhåller man att Sverige är ett av världens bästa länder på innovation men bland de sämsta på kommersialisering av innovationer. Motionärerna förespråkar därför en stärkt samverkan mellan universitet, forskningsinstitut och näringsliv och vill se nya gemensamma forskningsprogram som återspeglar näringslivets behov och där staten deltar som betydande finansiär. I det syftet behövs det en genomgång av aktörer på alla nivåer för att göra systemet lättillgängligt, begripligt och adekvat (yrkande 2). I motionen anförs vidare att de statliga forskningsinstituten bör få tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga satsningar på forskning och utveckling (FoU) för industrins små och medelstora företag. Forskningsinstituten bör enligt motionärerna medverka till att öka FoU inom näringslivet genom att tillsammans med industrin och universiteten vara sammanhållande för strategiska teknikområden (yrkande 14). I motionen framförs också att det behövs ett medvetet ledarskap och ett arbetssätt som främjar kreativitet och nyskapande för att omsätta kunskap till innovationer inom företagen. Där spelar industriella utvecklingscentrum (IUC) en stor roll genom att öka möjligheterna för nära samarbeten med forskningsinstitut och akademi. IUC kan också bidra med projekt, innovationer, nytänkande och omvärldskunskap. Detta bör enligt motionen stödjas finansiellt genom de verksamhetsstöd som Tillväxtverket har hand om (yrkande 15).

Motionärerna anser att statliga bolags närvaro på flera marknader riskerar att skapa osund konkurrens. Trots den lagstiftning som ska förbjuda statliga företag att snedvrیدا konkurrensen och nyttja sin ställning finns det enligt motionärerna en trend med breddning av verksamheter som riskerar att ta marknadsandelar på bekostnad av privata aktörer. Detta gäller även vissa statliga myndigheter och motionärerna vill därför se en översyn av hur den statliga inblandningen på konkurrensutsatta marknader ser ut (yrkande 29).

I motion 2016/17:3098 av Aron Modig (KD) framförs att ett bra företagsklimat, starka drivkrafter för entreprenörskap och hårt arbete banar väg för starkare storstadsregioner med växande företag, fler jobb och i förlängningen mer pengar till välfärd och skola. Därför anser motionären att Sveriges konkurrenskraft bör stärkas bl.a. genom åtgärder inom handels- och energipolitiken, arbetsmarknadspolitiken och skattepolitiken.

Vissa kompletterande uppgifter

Innovation

Regeringen beslutade i februari 2015 att inrätta ett nationellt innovationsråd. Statsministern är ordförande för rådet, som för övrigt består av fem statsråd och tio ledamöter från näringslivet, forskarvärlden och arbetsmarknadens parter. Ytterligare statsråd kan utifrån behov medverka vid enskilda möten. Rådet ska fungera som ett forum för en löpande dialog mellan regeringen och rådets ledamöter. Rådet ska identifiera utmaningar och samverkansområden av strategisk betydelse för utvecklingen av innovationspolitiken samt föreslå initiativ för att stärka Sveriges innovations- och konkurrenskraft. Innovationsrådet har identifierat tre områden som centrala för att lösa samhällets utmaningar: digitalisering, life science samt miljö- och klimatteknik. Regeringen har därefter inrättat fem samverkansprogram som riktar in sig på dessa tre områden. Åtgärder inom de fem samverkansprogrammen är enligt regeringen prioriterade och har följande inriktning:

- Nästa generations resor och transporter – Genom bl.a. digitalisering, nya drivmedel och miljövänligare transporter kan Sverige minska sin klimatpåverkan och öka exporten.
- Smarta städer – Genom innovativ miljö- och klimatteknik, smarta elnät och digitalisering förbereds den framtida urbana miljö som kommer att vara hem för en stor del av Sveriges framtida invånare.
- Cirkulär och biobaserad ekonomi – Genom en biobaserad ekonomi ska biobaserade produkter användas för att ersätta fossila produkter. Den cirkulära ekonomin innebär att främja giftfria kretslopp, en resurseffektiv användning, återanvändning och återvinning av produkter och material samt att använda avfall som en resurs.
- Life science – Genom nya innovativa läkemedel, vårdmetoder och ny medicinsk och digital teknik kan en framtid med en åldrande befolkning, nya hot i form av smittspridning och pandemier samt antibiotikaresistens bemötas.
- Uppkopplad industri och nya material – Genom nya hållbara material, molntjänster, robotik och additiv tillverkning står Sverige redo inför den fjärde industriella revolutionen.

De strategiska innovationsområdena är ett tvärsektorielt initiativ där insatser som genomförs ska delfinansieras av näringsliv och offentlig verksamhet. Näringslivet ska också vara delaktigt i planering och genomförande, och samtliga projekt som tilldelas medel ska utgå från samhällsutmaningar, ha tydliga mål, hålla hög vetenskaplig kvalitet i forskningsprojekt och kunna påvisa ny aktörs- eller områdesöverskridande samverkan.

Med syfte att uppmuntra till att nya idéer och lösningar ska testas i Sverige och att det ska bli mer attraktivt att investera i svenska forsknings- och innovationsmiljöer lanserade regeringen i januari 2016 Testbädd Sverige.

Testbädd Sverige omfattar flera olika typer av satsningar. Insatserna genomförs huvudsakligen via strategiska innovationsområden, test och demonstration, forskningsinstitut, utmaningsdriven innovation och via samverkansprogrammen. En nationell funktion för Testbädd Sverige ska inrättas med Vinnova som ansvarig myndighet. Även industriforskningsinstitut och deras uppgift att knyta samman forskning och företagande förstärks. Syftet med dessa satsningar är att lägga grunden för en ny, långsiktig och fördjupad gränsöverskridande samverkan och stärkt innovationsförmåga.

Verket för innovationssystem (Vinnova), som är Sveriges innovationsmyndighet, har till uppgift att främja en hållbar tillväxt genom att finansiera behovsmotiverad forskning och utveckla effektiva innovationssystem. Myndigheten ska verka för att nyttiggöra forskning för att uppnå hållbar tillväxt och stärka Sveriges konkurrenskraft. För att uppnå detta genomför Vinnova olika insatser för att stimulera innovationssamarbeten mellan näringsliv, universitet och högskolor, forskningsinstitut och offentlig verksamhet. Bland annat finansierar Vinnova insatser genom projekt mellan företag samt mellan företag, forskningsorganisationer och andra typer av innovationsrelaterade aktörer.

När det gäller att stärka kunskapsbaserat kapital anger regeringen i budgetpropositionen för 2017 att Vinnovas insatser sammantaget bidrar till att stimulera investeringar i kunskapsbaserat kapital genom att stärka samverkan mellan forskningsorganisationer, företag och andra typer av organisationer samt genom innovationsstödjande insatser riktade mot företag.

Utöver vad som redogjorts ovan om den pågående reformeringen av statens finansieringsinsatser framgår det av budgetpropositionen för 2017 att Vinnova tillförs medel för att åstadkomma tidiga utvecklingsinvesteringar i företag. Sådana investeringar har en hög risk som gör att privata investeringar är små. Det finns enligt propositionen ett stort samhällsekonomiskt värde i att investeringar i tidiga skeden kommer till stånd.

Statligt stöd till innovation och företagande

Riksrevisionen har granskat statliga stöd till innovation och företagande och överlämnade hösten 2016 rapporten Statliga stöd till innovation och företagande (RiR 2016:22) till riksdagen. Syftet med granskningen var att ta reda på om staten främjar innovationer och företagande på ett ändamålsenligt sätt genom att betala ut stöd till företag. Rapporten innehåller slutsatser och rekommendationer som avser regeringen och granskade myndigheter. Regeringen överlämnade i januari 2017 en skrivelse om Riksrevisionens rapport till riksdagen (skr. 2016/17:79). I skrivelsen går regeringen igenom rapporten och redovisar sin bedömning av Riksrevisionens iakttagelser och rekommendationer samt redovisar vilka åtgärder som kommer att vidtas med anledning av dessa. I skrivelsen anför regeringen att den instämmer delvis i Riksrevisionens problembeskrivning och övergripande iakttagelse, som är att överblicken över statens stöd till innovation och företagande och dess effekter

behöver förbättras. Regeringen framhåller samtidigt att kunskapen inom Regeringskansliet är god om de enskilda insatser som görs. Samtliga program som genomförs av Energimyndigheten, Vinnova och Tillväxtverket redovisas t.ex. i respektive myndighets årsredovisning. Ett urval av program följs upp och utvärderas genom återkommande programspecifika och tematiska utvärderingar, vilka bl.a. ligger till grund för Riksrevisionens granskning. Dessutom uppger regeringen att man löpande har en dialog med stödgivande myndigheter om aktuella satsningar. Myndigheterna arbetar enligt skrivelsen kontinuerligt med att utveckla sina insatser. Samtidigt instämmer regeringen i Riksrevisionens slutsats och rekommendation om att det behövs en bättre helhetsbild av stödens samlade effekter.

Skrivelsen har behandlats av utskottet under våren 2017 (bet. 2016/17:NU11). Utskottet framhöll i sitt ställningstagande vikten av att skapa förutsättningar för en bättre överblick över stöden till näringslivet, deras effekter och samhällsnytta. Utskottet konstaterade att regeringen aviserat flera åtgärder, bl.a. att utveckla arbetet med utvärderingar och analysmetoder och att ge Tillväxtanalys en central roll i arbetet.

Utveckling av entreprenörskaps- och innovationsklimatet

Regeringen beslutade i februari 2015 att tillsätta en utredning om utveckling av innovations- och entreprenörskapsklimatet i Sverige (dir. 2015:10). Professor Pontus Braunerhjelm utsågs till särskild utredare. Uppdraget slutredovisades i oktober 2016 när utredningen lämnade sitt betänkande *Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet* (SOU 2016:72).

I utredningen konstateras bl.a. att regelbördan för företag anses vara tillväxthämmande, speciellt för små och nystartade företag, och trots att Tillväxtverket har haft i uppdrag att minska de administrativa kostnaderna och Regelrådet inrättats har problemet inte minskat. Utredningen föreslår att Regelrådets oberoende ska tydliggöras och att en entreprenörsombudsman eventuellt bör knytas till rådet. Vidare föreslås insatser som syftar till en snabbare integration av nyanlända på arbetsmarknaden genom bl.a. nya uppdrag till lärosäten, erfarenhetsutbyte med andra länder, innovations-tävlingar och en ”entreprenörskapsförmedling”. Utredningen har också ett antal generella förslag för att öka möjligheterna att utveckla entreprenörskap och innovation inom flera områden som präglas av samhällsutmaningar. Det handlar bl.a. om behovet av att göra tydligare nationella prioriteringar för att kunna koncentrera begränsade resurser till områden där Sverige har bäst förutsättningar att lösa problem och utveckla internationell konkurrenskraft. Utredningen konstaterar att dagens främjarsystem består av ett stort antal aktörer och insatser på internationell, nationell, regional och lokal nivå samt att systemet överlag är oöverskådligt och i stora delar omöjligt att utvärdera så som det organiseras i dag. Utredningen lämnar förslag som syftar till att skapa bättre beslutsunderlag i framtiden, vilket bl.a. handlar om att öka förutsättningarna för utvärdering genom utveckling av uppföljningsbara mål.

Ett förslag är att Tillväxtanalys eller en annan myndighet renodlas för att kunna genomföra professionella utvärderingar. En effektivare utformning av informationsinsatserna skulle man kunna uppnå genom att bl.a. Bolagsverket och Tillväxtverket får i uppdrag att fortsätta utvecklingen av verksamt.se. Dessutom förordar utredningen en fortsatt fokusering av statens finansieringsinsatser till tidiga skeden och där man undviker branschmässiga eller geografiska begränsningar.

Remisstiden för utredningen gick ut den 31 januari 2017 och svaren bereds för närvarande tillsammans med utredningen i Regeringskansliet.

Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden)

Insatser för exportfrämjande och som syftar till att stärka framför allt små och medelstora företags förmåga till internationalisering sker i huvudsak genom Sveriges export- och investeringsråd (Business Sweden). Det statliga uppdraget till Business Sweden omfattar grundläggande exportservice, småföretagsprogram och riktat exportfrämjande. Inom det riktade exportfrämjandet ingår bl.a. affärsnära insatser för att främja svenska företags affärsmöjligheter inom system- och projektexport och internationell upphandling med fokus på affärsmöjligheter på nya tillväxtmarknader och inom FN-systemet.

Standardisering

I budgetpropositionen för 2017 anger regeringen att standardisering är ett viktigt verktyg för innovation, konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling. Den allt snabbare globaliseringen förändrar villkoren för standardiseringen och ökar dess betydelse för tillväxten och för att kunna möta stora samhällsutmaningar som klimatförändringar och en växande och åldrande befolkning. Det är centralt för den svenska konkurrenskraften att vara delaktig och drivande i arbetet med att ta fram internationella standarder. Regeringen uppger att den inom ramen för exportstrategin fattat beslut om en satsning på internationell standardisering. Satsningen innebär att 3 miljoner kronor avsätts till Sveriges Standardiseringsförbund för att organisationen ska kunna åta sig fler uppdrag i internationella standardiseringssektariat och satsa mer på arbetet med internationell standardisering.

Konkurrens

Reglerna om konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet (KOS-reglerna) infördes i konkurrenslagen (2008:579) och trädde i kraft den 1 januari 2010 (prop. 2008/09:231, bet. 2009/10:NU8). Syftet med KOS-reglerna är att säkerställa att offentliga och privata aktörer konkurrerar på likartade villkor. KOS-reglerna ger Konkurrensverket möjlighet att ingripa när kommuner, landsting och stat hindrar en sund konkurrens i sin säljverksamhet.

Ett antal skriftliga frågor och interpellationer har under föregående riksmöten ställts om huruvida regeringen avser att göra en översyn av

konkurrenslagen och då med särskilt fokus på KOS-reglerna. Exempelvis kan nämnas att närings- och innovationsminister Mikael Damberg i maj 2016 besvarade en skriftliga fråga från Fredrik Christensson (C) om osund konkurrens från offentlig verksamhet (fr. 2015/16:1136). Frågan rörde vilka åtgärder statsrådet avser att vidta för att privata företag inte ska utsättas för osund statlig konkurrens på t.ex. tvätterimarknaden. Närings- och innovationsministern angav bl.a. i sitt svar att regeringen noga följer utvecklingen av praxis men för närvarande inte ser någon anledning till en ny översyn av konkurrenslagens bestämmelser om offentlig säljverksamhet.

Industri och konkurrenskraft

Regeringen beslutade i januari 2016 om Smart industri – en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige för att främja en digitaliserad, innovativ och hållbar produktion i Sverige. I syfte att stödja regeringen i att utarbeta och genomföra strategin har ett råd för nyindustrialisering tillsatts och ett antal dialoger har genomförts. Regeringen har också haft industrisamtal under ledning av närings- och innovationsministern med representanter från akademi, arbetsmarknadens parter och myndigheter. Industrisamtalen är en plattform för samverkan om näringslivets villkor med externa aktörer, närings- och innovationsministern och berörda statsråd.

Strategin Smart industri syftar till att stärka företagens omställningsförmåga och konkurrenskraft samt deras förutsättningar att dra nytta av den tekniska utvecklingen. Visionen för strategin är att Sverige ska vara världsledande inom innovativ och hållbar produktion av varor och tjänster. Målsättningen är att industrin i hela Sverige ska öka sin konkurrenskraft och sitt deltagande i främst de högkvalificerade delarna av de globala värdekedjorna. Det förutsätter att svensk industri ligger i täten av både den digitala omvandlingen och den gröna omställningen. Regeringen menar att kompetens och innovationskraft är avgörande för att lyckas med detta. I strategin identifierar regeringen fyra fokusområden som är nödvändiga för industrins konkurrenskraft:

- **Industri 4.0:** Företag i svensk industri ska vara ledande inom den digitala utvecklingen och i att utnyttja digitaliseringens möjligheter.
- **Hållbar produktion:** Ökad resurseffektivitet, miljöhänsyn och en mer hållbar produktion ska bidra till industrins värdeskapande, jobbskapande och konkurrenskraft.
- **Kunskapslyft industri:** Kompetensförsörjningssystemet ska möta industrins behov och främja dess långsiktiga utveckling.
- **Testbädd Sverige:** Sverige ska vara ledande i forskning inom områden som bidrar till att stärka den industriella produktionen av varor och tjänster i Sverige.

Tillväxtanalys har fr.o.m. 2016 i uppdrag att genomföra analyser som ska bidra till arbetet med strategin samt påbörja förberedande arbete för kommande

utvärderingar. I juni 2016 presenterade regeringen en handlingsplan med åtgärder på flera politikområden som stödjer arbetet med Smart industri i form av genomförda, pågående och kommande insatser. Handlingsplanen innehåller åtgärder inom ramen för de fyra fokusområdena, och regeringen ämnar uppdatera handlingsplanen och bygga på med fler åtgärder under arbetet med att genomföra strategin. Åtgärderna har utarbetats efter dialog med arbetsmarknadens parter, företag och akademi.

Hållbart företagande

Utskottet behandlade våren 2016 regeringens skrivelse Politik för hållbart företagande (skr. 2015/16:69, bet. 2015/16:NU12). I skrivelsen redogörs för hur regeringen avser att driva en sammanhållen politik för hållbart företagande. I sitt ställningstagande framhöll utskottet bl.a. att en ambitiös och sammanhållen politik för hållbart företagande är en viktig del i att stärka den svenska konkurrenskraften och skapa förutsättningar för fler jobb och växande företag. Utskottet kunde i likhet med regeringen konstatera att hållbart företagande har en självklar roll i en modern näringspolitik som skapar förutsättningar för att svenska företag ska fortsätta utvecklas, växa på tillväxtmarknader och vara attraktiva för investerare och medarbetare. Hållbart företagande ska enligt vad utskottet framförde också bidra till en hållbar samhällsutveckling i stort, och utskottet kan därmed konstatera att hållbart företagande är en viktig del av många andra områden såsom finansmarknadspolitiken, miljöpolitiken, den regionala tillväxtpolitiken, arbetsmarknadspolitiken, handelspolitiken och biståndspolitiken. Utskottet påpekade att omställningen till ett hållbart samhälle rymmer såväl utmaningar som möjligheter för företag. Utskottet välkomnade regeringens ambition att uppmuntra, underlätta och göra det möjligt för företag att maximera sin positiva påverkan på en hållbar utveckling. I denna del av betänkandet framfördes två reservationer mot utskottets ställningstagande (M, C, L, KD) och (SD).

EU-kommissionen har i sin strategi för företagens sociala ansvar, Corporate Social Responsibility (CSR) för 2010–2014 definierat hållbart företagande som företagens ansvar för den egna verksamhetens påverkan på samhället, och lyfter bl.a. fram företagens sociala och miljömässiga ansvar. FN:s Global Compact (se nedan) pekade 1999 i första hand ut fyra områden för företags ansvarstagande: mänskliga rättigheter, arbetsvillkor, miljöhänsyn och antikorrupcion. I regeringens skrivelse Politik för hållbart företagande (skr. 2015/16:69) har regeringen valt att inkluderas CSR i termen hållbart företagande. Med hållbart företagande menas, enligt regeringens definition, att agera ansvarsfullt och minimera risken för negativ påverkan. Det innebär också möjligheter till värdeskapande och nya innovativa affärsmodeller där företagen arbetar strategiskt, är transparenta och samarbetar med andra aktörer i samhället.

Det finns ett antal internationella riktlinjer som kan vara till stöd för arbetet med hållbart företagande. Det handlar t.ex. om

- OECD:s riktlinjer för multinationella företag
- FN:s Global Compact
- FN:s vägledande principer för företag och mänskliga rättigheter
- ILO:s kärnkonventioner och trepartsdeklarationer
- FN:s Agenda 2030 för hållbar utveckling
- rapporteringsverktyg och standarder.

Utskottets ställningstagande

Utskottet anser att en aktiv näringspolitik ska stödja företagen genom att utveckla företagsklimatet och stärka förutsättningarna för att fler ska vilja starta företag, få företagen att växa och exportera. Små och medelstora företag är de viktigaste jobbskaparna, och Sverige behöver fler högpresterande, innovativa och snabbväxande företag i alla delar av landet. Stora företag är också viktiga för sysselsättningen och för ett fortsatt konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv. För att företagen ska kunna utvecklas krävs förutom en aktiv näringspolitik även offentliga investeringar i infrastruktur, forskning, bostäder och klimatomställning, insatser för ökad export samt kunskapsreformer för ett modernt arbetsliv.

Olika förslag som rör åtgärder för att främja företagsklimatet framförs i motionerna 2016/17:118 (SD), 2016/17:528 (M), 2016/17:989 (S), 2016/17:1626 (S), 2016/17:1786 (M), 2016/17:2163 (S), 2016/17:2247 (M), 2016/17:2282 (SD), 2016/17:2520 (SD), 2016/17:2633 (MP), 2016/17:2659 (KD), 2016/17:2773 (S), 2016/17:2970 (C), 2016/17:3098 (KD), 2016/17:3149 (M), 2016/17:3186 (M) och 2016/17:3392 (KD). Förslagen i motionerna handlar bl.a. om bättre villkor för entreprenörer, bättre stöd för små och nystartade företag, olika åtgärder för att generellt främja företagsklimatet, och om innovationssystemet och innovationsstrategin. Utskottet vill med anledning av dessa motioner anföra följande. Det är utskottets uppfattning att om Sverige ska kunna stå starkt i den internationella konkurrensen krävs en aktiv näringspolitik med ett väl utvecklat samarbete mellan politik på olika nivåer, näringsliv, offentlig sektor, myndigheter, fackliga organisationer, intresseorganisationer och industriforskningsinstitut samt universitet och högskolor. Samverkan mellan det privata och det offentliga har historiskt varit viktigt för att driva på utvecklingen i Sverige. Det är angeläget att det offentliga stöder samverkansformer som främjar innovation, export samt framväxten av fler och växande företag. En långsiktig och fördjupad samverkan bidrar till kraftsamling där universitet och högskolor, industriforskningsinstitut, företag och andra delar av samhället arbetar tillsammans och därigenom stärker Sveriges konkurrenskraft.

När det gäller innovationssystemet och innovationsstrategin vill utskottet likt våren 2016 (bet. 2015/16:NU23) framhålla sin uppfattning att ett bra innovationsklimat stärker företagens internationella konkurrenskraft. Det är

därför angeläget att kontinuerligt arbeta med att utveckla insatser för de aktörer som fungerar som länkar i innovationssystemet och som stärker förutsättningarna för kommersialisering av nya idéer, produkter och tjänster, vilket ökar förutsättningarna för fler jobb i framtiden. Det offentliga kan bl.a. bidra till innovationsklimatet genom kunskapsuppbyggnad och väl fungerande, ändamålsenliga och stabila ramvillkor, men även genom direkta insatser i innovationsprocesser. För att prioritera starkt innovationskraft har regeringen även inrättat ett nationellt innovationsråd. Rådet ska fungera som ett forum för utbyte mellan regeringen, näringslivet, forskarvärlden och arbetsmarknadens parter. Rådet ska identifiera utmaningar och samverkansområden av strategisk betydelse för utvecklingen av innovationspolitiken samt föreslå initiativ för att stärka Sveriges innovations- och konkurrenskraft. Livsvetenskap (life science), miljö och klimat samt digitalisering är exempel på denna typ av områden. Här kan också nämnas att regeringen har inrättat fem samverkansprogram som riktar in sig på dessa tre områden. Vidare kan också nämnas att utskottet, som redovisats, under våren 2017 behandlar regeringens skrivelse om Riksrevisionens granskning av det statliga innovationsstödet (bet. 2016/17:NU11).

Med anledning av ovannämnda motioner vill utskottet särskilt framhålla vikten av att villkoren för entreprenörskap och innovationer i Sverige är ändamålsenliga, effektiva och även fortsättningsvis internationellt konkurrenskraftiga. Som framgår av det föregående överlämnade en särskild utredare i oktober 2016 betänkandet *Entreprenörskap i det tjugoförsta århundradet* (SOU 2016:72) till regeringen. Utskottet noterar att utredaren lagt en rad förslag på olika områden, att utredningen remissbehandlats och att den för närvarande bereds inom Regeringskansliet. Utskottet kommer med intresse att följa utvecklingen på området framöver.

Vidare vill utskottet framföra att fler små och medelstora företag behöver ta steget ut på internationella marknader och dra nytta av de tillväxtpotentialer som internationaliseringen innebär. I likhet med vad ett enhälligt utskott konstaterade vid sin behandling av regeringens exportstrategi (skr. 2015/16:48, bet. 2015/16:NU13) anser utskottet att det behövs statliga insatser för att stärka svenska företags export- och internationaliseringsmöjligheter, med ett särskilt fokus på små och medelstora företag. Sådana insatser sker som redovisats i huvudsak genom Business Sweden.

När det gäller ökade insatser för standardisering vill utskottet framhålla att standardisering är ett viktigt verktyg för innovation, konkurrenskraft och en hållbar samhällsutveckling. Utskottet kan också konstatera att regeringen inom ramen för exportstrategin fattat beslut om en satsning på internationell standardisering.

När det sedan gäller hållbart företagande vill utskottet påminna om att utskottet våren 2016 behandlade regeringens skrivelse *Politik för hållbart företagande* (skr. 2015/16:69, bet. 2015/16:NU12). Utskottet välkomnade regeringens ambition att uppmuntra, underlätta och göra det möjligt för företag att maximera sin positiva påverkan på en hållbar utveckling.

I vissa av de ovannämnda motionerna berörs även de statliga finansieringsinsatserna. I dessa delar vill utskottet hänvisa till vad utskottet senare i betänkandet anför om den nya strukturen för statligt riskkapital.

I motionerna 2016/17:427 (M), 2016/17:3128 (M) och 2016/17:3392 (KD) efterfrågas en översyn av reglerna som rör förbud mot konkurrensbegränsande offentlig säljverksamhet om huruvida de har fått avsedd effekt. Utskottet konstaterar att Konkurrensverket årligen följer upp tillämpningen av bestämmelserna om offentlig säljverksamhet för att bl.a. kunna konstatera vilka effekter besluten har på marknadens aktörer. I likhet med vad utskottet konstaterade våren 2016 (bet. 2015/16:NU15) förutsätter utskottet att regeringen bevakar denna fråga och att riksdagen således inte behöver uppmärksamma regeringen på detta.

Med anledning av motionerna 2016/17:112 (SD), 2016/17:114 (SD), 2016/17:542 (M), 2016/17:2152 (S), 2016/17:2247 (M), 2016/17:3116 (C) och 2016/17:3188 (M) som efterfrågar en översyn och utvärdering av svensk konkurrenskraft samt åtgärder för att främja den svenska industrin och dess konkurrenskraft vill utskottet anföra följande. Regeringen har som tidigare nämnts presenterat en nyindustrialiseringsstrategi för Sverige, Smart industri. Syftet med strategin är att stärka företagets omställningsförmåga och konkurrenskraft samt deras förutsättningar att dra nytta av den tekniska utvecklingen. Utskottet anser att internationellt konkurrenskraftiga ramvillkor ger förutsättningar för företag att växa och anställa. Det handlar t.ex. om en enklare vardag för företagen, god tillgång till finansiering och stöd för att kommersialisera idéer samt att skapa incitament för och stöd till innovationsdrivet entreprenörskap. Utskottet vill i sammanhanget påminna om att Tillväxtanalys har fr.o.m. 2016 i uppdrag att genomföra analyser som ska bidra till arbetet med nyindustrialiseringsstrategin samt påbörja förberedande arbete för kommande utvärderingar. I juni 2016 presenterade regeringen en handlingsplan med åtgärder på flera politikområden som stödjer arbetet med Smart industri i form av genomförda, pågående och kommande insatser.

Därmed avstyrker utskottet samtliga här behandlade motionsyrkanden.

Effektivare statlig kapitalförsörjning i hela landet

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras samt att en fond-i-fond-lösning ska inrättas. Mot bakgrund av den nya strukturen för statligt riskkapital ser utskottet inga skäl att förorda några tillkännagivanden med denna innebörd.

Jämför reservation 6 (M, C, L, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3123 anför Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Motionärerna anser att det bör ske med en s.k. fond-i-fond-lösning där statligt riskkapital från början samverkar med privata fonder för att nå mindre och växande företag. Särskilt viktigt är det att stötta företag med stor tillväxtpotential i ett tidigt skede (yrkande 4).

I kommittémotion 2016/17:3125 anför Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) att kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla ett företag. Motionärerna framhåller att statligt riskkapital ska vara tillgängligt i hela Sverige så att människor och företag runt om i landet ska ges förutsättningar att starta företag (yrkande 2).

Lars Hjalmered m.fl. (M) anför i kommittémotion 2016/17:3126 att det bör inrättas en fond-i-fond-lösning inom ramen för det statliga riskkapitalet. Fonden ska vara inriktad på de tidigaste och mest riskfyllda faserna och omfatta minst 400 miljoner kronor där privat kapital står för minst hälften (yrkande 2). Ett liknande yrkande om en fond-i-fond-lösning framförs av Lars Hjalmered m.fl. (M) i kommittémotion 2016/17:3128 där det även föreslås att strukturen för det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital (yrkande 1).

Vissa kompletterande uppgifter

Ny struktur för statligt riskkapital

Våren 2016 antog riksdagen regeringens proposition Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt (prop. 2015/16:110, bet. 2015/16:NU23). I propositionen föreslogs att ett nationellt statligt ägt utvecklingsbolag ska inrättas (Saminvest AB). Bolaget ska bedriva finansieringsverksamhet med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Genom ett fond-i-fond-upplägg anses det privata utbudet av riskkapital kunna främjas, och volymerna av riskvilligt utvecklingskapital förutses öka då statliga medel växlas upp med privata. Statens del av fondkapitalet finansieras av befintliga medel inom de statligt ägda bolagen Fouriertransform AB och Inlandsinnovation AB. Den nya lagen trädde i kraft den 1 januari 2017 och Saminvest AB startar sin verksamhet under 2017.

I ovan nämnda betänkande behandlade utskottet flera olika motioner liknande de här aktuella om en ny struktur för statligt riskkapital där en statligt grundad fond-i-fond-lösning efterfrågades. Utskottet konstaterade i sitt ställningstagande att förslaget i propositionen innebär att det nationella utvecklingsbolaget ska investera i privat förvaltade fonder som är inriktade på investeringar i företag. Utskottet ansåg därmed att de aktuella motionerna kunde anses vara tillgodosedda och avslås av riksdagen. Företrädare för Centerpartiet i utskottet reserverade sig mot beslutet.

I betänkandet avstyrkte utskottet vidare motionsyrkanden om att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital. Utskottet såg inget skäl för ett tillkännagivande med denna innebörd, utan anförde att det redan ligger på regeringen att följa upp och effektivisera statliga insatser. I betänkandet framfördes en reservation i denna del (M, C, L, KD).

I samma betänkande avstyrkte utskottet även motioner liknande de här aktuella om åtgärder när det gäller det nationella utvecklingsbolagets inriktning, inriktningen för Fouriertransform och Inlandsinnovation samt det statliga riskkapitalets geografiska spridning. Utskottet avstyrkte samtliga motioner och konstaterade sammanfattningsvis att regeringen bedriver ett aktivt arbete för att stärka de statliga finansieringsinsatserna och för att stimulera det privata riskkapitalet. Enligt utskottets bedömning skulle olika tillkännagivanden av riksdagen om ytterligare insatser inte effektivisera eller påskynda detta arbete. I denna del fanns fem avvikande uppfattningar (M, SD, C, L [motiveringen], KD).

Garantisystem och demonstrationsanläggningsfond

Regeringen framför i den ovannämnda propositionen att företags behov av externt kapital i första hand ska tillgodoses av den privata marknaden, men konstaterar att det finns tecken på att utlåning och villkor stramats åt och att bankernas riskbenägenhet minskat. Svårigheter att få bankfinansiering riskerar att drabba små och medelstora företag generellt men i synnerhet företag med små säkerhetstillgångar. Detta gäller exempelvis företag i områden eller regioner där fastighetspriserna är för låga för att fastigheter ska kunna användas som tillräcklig säkerhet.

Regeringen konstaterar vidare i propositionen att Almi Företagspartner AB (Almi) och Stiftelsen Norrlandsfonden fyller en marknadskompletterande roll genom att bidra till att förstärka utbudet av lån till små och medelstora företag. Även om dessa insatser bidrar till att stärka förutsättningarna för lånefinansiering är det enligt vad som framförs i propositionen regeringens avsikt att ytterligare förstärka tillgången på marknadskompletterande lån till företag i alla delar av landet, inte minst utanför storstadsregionerna. Regeringen anför i propositionen att Almi därför bör ges i uppgift att säkerställa att lämpliga finansiella instrument erbjuds på ett sådant sätt att bedömda brister i marknaden kan kompletteras ytterligare, även när det gäller mindre lånebelopp och utanför större tillväxtregioner. Almi bör mot bakgrund av detta bedöma behovet av eventuella nya insatser, t.ex. ett garantiinstrument eller lämpliga låneprodukter, i nära samverkan med banker.

För att Norrlandsfonden ska kunna fortsätta att möta efterfrågan på marknadskompletterande lån i norra Sverige avser regeringen enligt propositionen att säkerställa att den förstärkta utlåningskapacitet som Norrlandsfonden fått genom lån från Inlandsinnovation bibehålls.

Utöver detta kan nämnas att det i ägaranvisningen från 2016 för Almi står att syftet med bolagets verksamhet bl.a. är att stärka det svenska näringslivets utveckling och verka för en hållbar tillväxt samt medverka till att utveckla och finansiera små och medelstora företag. Bolaget ska för detta ändamål erbjuda tjänster inom rådgivning och finansiering i huvudsak riktat till företagare och företag med lönsamhets- och tillväxtpotential. Finansieringstjänsterna ska innefatta både lån och ägarkapital. Vidare framgår det att verksamheten ska utgöra ett komplement till den privata marknaden och vara tillgänglig i hela landet men att utbudet kan variera beroende på regionala förutsättningar. Verksamheten ska bidra till att utveckla och kommersialisera kunskapsintensiva affärsidéer. Särskilt fokus ska riktas mot företagare och företag i tidiga skeden och mot kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Bolaget ska bedriva låneverksamheten långsiktigt så att kapitalet bevaras nominellt intakt.

I propositionen gör regeringen bedömningen att det nationella utvecklingsbolaget bör ta initiativ till att etablera en demonstrationsanläggningsfond inom bolagets verksamhetsområde i enlighet med vad regeringen förordar. Som skäl för detta anger regeringen att det sannolikt finns ett marknadsmisslyckande för vissa typer av investeringar i produktionsanläggningar när ny teknologi eller nya processer ska gå från att producera i liten skala till att producera i kommersiell skala. Regeringen anger att målgruppen för förslaget främst är mindre företag som är verksamma inom material-, energi- och miljöteknik. Det nationella utvecklingsbolaget får inom ramen för investeringsverksamheten definiera vilka typer av demonstrationsanläggningar som bör ingå i fonden.

Utskottets ställningstagande

En väl fungerande kapitalförsörjning är nödvändig för ett företagsklimat som stöder innovation och hållbar tillväxt. Utskottet anser att även om marknaden i hög grad kan tillgodose företagens finansiella behov finns det marknadsmisslyckanden och finansieringsgap där det är viktigt att staten kompletterar marknaden. Utskottet har vid tidigare tillfällen anfört att det finns behov av att tydliggöra och förenkla systemet för statlig företagsfinansiering, minska långsiktiga inlåsningsmandat och göra kapitalet mer verksamt gentemot de marknadskompletterande behov som finns, särskilt i tidiga utvecklingsskeden. Utskottet har även framhållit att det är viktigt att statens insatser bidrar till att möta de marknadskompletterande behov som finns bland företag i hela Sverige. För att möta dessa behov antog riksdagen, som framgår av det föregående, våren 2016 förslaget i regeringens proposition om att bilda ett nationellt utvecklingsbolag (prop. 2015/16:110, bet. 2015/16:NU23). Ett utvecklingsbolag (Saminvest AB) har fr.o.m. januari 2017 påbörjat sin verksamhet, och det kommer att göra indirekta investeringar i företag genom att investera i privat förvaltade fonder som är inriktade på

investeringar i företag i utvecklingsfaser. Strukturen innebär en s.k. fond-i-fond-lösning.

I motionerna 2016/17:3123 (M, C, L, KD), 2016/17:3125 (M, C, L, KD), 2016/17:3126 (M) och 2016/17:3128 (M) förordas tillkännagivanden om att en fond-i-fond-lösning för det statliga riskkapitalet bör inrättas, samt att det statliga riskkapitalet behöver reformeras och effektiviseras så att det dels i högre grad kompletterar privat riskkapital, dels ska finnas tillgängligt i hela landet. Som redovisats ovan behandlade utskottet våren 2016, i samband med förslaget om den nya strukturen för statligt riskkapital, identiska och liknande motionsyrkanden som de här aktuella. Nu, liksom då, är det enda konkreta förslag som förekommer i motionerna att en fond-i-fond-lösning bör införas. Utskottet kan åter konstatera att en sådan lösning är just vad den nyinrättade strukturen för statligt riskkapital innebär och att dessa motionsyrkanden kan anses tillgodosedda i och med detta. Utskottet anförde i sitt betänkande våren 2016 även att det är en viktig uppgift för statsmakterna att följa upp de olika insatser som görs på området för att vid behov förändra och effektivisera dem, men att denna uppgift ligger på regeringen utan att riksdagen genom allmänt hållna tillkännagivanden behöver tydliggöra detta. Utskottet ser inga skäl att ändra uppfattning i denna fråga.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte finns några skäl för riksdagen att göra tillkännagivanden enligt vad som förordas i de aktuella motionerna, som därmed avstyrks i berörda delar.

Övrigt om kapitalförsörjning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör olika statliga finansieringsinsatser. Utskottet hänvisar bl.a. till den förda politiken och pågående insatser.

Jämför reservationerna 7 (M), 8 (SD), 9 (C), 10 (KD) och 11 (L).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) anges att grundprincipen för insatser med statligt riskkapital i innovationssystemet är att de primärt ska aktiveras i skeden av marknadsmisslyckanden och nya, riskfyllda skeden. Enligt motionärerna vore det mer ekonomiskt fördelaktigt om staten ökade sina insatser för att stimulera det privata kapitalet att ta plats tidigare i investeringskedjan. Det skulle minska statens risktagande och skapa ett större engagemang från civilsamhället i innovations- och entreprenörskapets utveckling (yrkande 3).

I motion 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) konstateras att många av de som funderar på att starta eget företag vänder sig till Almi för stöd och hjälp med finansiering; dock är villkoren för Almis lån inte särskilt fördelaktiga

jämfört med ett vanligt banklån. Bland annat bör amorterings- och räntevillkoren ändras för att stimulera framväxten av nya företag. Motionären efterfrågar således ett tillkännagivande om en översyn av Almilånen (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD) anfördes att den statliga riskkapitalfinansieringen bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag. Statens insatser på detta område bör enligt motionärerna involvera forskningsparker, s.k. science parks, innovationskontor och inkubatormiljöer och styras mot de förkommersiella faserna (yrkande 1). I motionen framhålls även behovet av en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav. Syftet med en sådan fond är enligt motionen att kapital ska kunna riktas mot investeringar i avfolkningskommuner där hög risk gör att bankerna ger orimliga lånevillkor för exempelvis fastighetsinvesteringar kopplat till industriell verksamhet (yrkande 2). I motionen anfördes vidare att investeraravdraget är ett bra verktyg för att styra riskkapital mot mindre företag. För att öka intresset för avdraget vill motionärerna att det statligt ägda Almi i högre grad än vad som nu är fallet ska bjuda in allmänheten att investera i de företag som man avser att investera i, vilket i sin tur medför rätt till investeraravdrag (yrkande 6).

Motionärerna Stefan Jakobsson m.fl. (SD) ser i kommittémotion 2016/17:2520 ett behov av en marknadskompletterande riskkapitalfond. Fonden ska prioritera företag och innovatörer som har små möjligheter att söka kapital på den ordinarie riskkapitalmarknaden för att på så sätt främja innovationsutvecklingen och stärka Sveriges konkurrenskraft (yrkande 2).

I motion 2016/17:269 framhåller Dennis Dioukarev (SD) att en god tillgång på riskkapital skapar förutsättningar för småföretag med hög tillväxtpotential att på sikt växa till medelstora och stora företag. En marknadskompletterande riskkapitalfond skulle enligt motionären gynna innovationsutvecklingen och öka nyföretagsamheten.

I kommittémotion 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) framförs att statligt riskkapital i flera fall och i flera regioner kan vara ett viktigt komplement till privat riskkapital där det inte fått förutsättningar att utvecklas. Motionärerna anför att det är viktigt att säkerställa att det statliga riskkapitalet kommer företag i hela landet till del. Nedläggningen av Inlandsinnovation är enligt motionen ett exempel på hur regeringens politik bidrar till ökad centralisering och minskat företagande (yrkande 11).

I kommittémotion 2016/17:3281 yrkar Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) på långsiktiga förutsättningar som stimulerar det privata riskkapitalet att våga investera i gröna företag i utvecklingsfaser. För att stora och små företag ska våga göra investeringar i exempelvis energieffektivisering eller andra miljöanpassningar i den egna verksamheten menar motionärerna att det bör finnas ett relativt stort mått av förutsägbarhet att bygga kalkylerna på. Motionärerna välkomnar därför att en statlig fond bildas som tillsammans med privat riskkapital kan investera i svenska innovativa företag med

tillväxtpotential inom exempelvis grön teknik eller energibranscherna (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) konstaterar man att avvecklingen av Inlandsinnovation och Fouriertransform lade grunden till kapitalet i det nyinrättade Saminvest AB. Inlandsinnovations kunskap om norra Sveriges kapitalbehov och Fouriertransforms kompetens inom fordonsindustrin bör enligt motionärerna däremot tas tillvara (yrkande 3). Motionärerna förordar också ett tillkännagivande om att statens riskkapital i högre grad än vad som nu är fallet ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar (yrkande 4). I motionen framhålls även att kreditgarantiföreningar och mikrofonder bör främjas så att en större mångfald av associationsformer och en hållbar utveckling kan uppnås av företag och verksamheter som väljer andra företagsformer än aktiebolag och enskild firma (yrkande 5). Motionärerna menar också att det finns fördelar med gräsrotsfinansiering, s.k. crowdfunding, och föreslår att den pågående utredningen i ämnet tittar på hur andra länder, t.ex. Förenta staterna hanterat frågan. Motionärerna påpekar att kapitalförsörjning och investeringar sker över landsgränserna och att detta måste en kommande lagstiftning ta hänsyn till (yrkande 6).

Vissa kompletterande uppgifter

Gräsrotsfinansiering

Finansinspektionen lämnade sin rapport Gräsrotsfinansiering i Sverige – en kartläggning (dnr 15-17414) till regeringen i december 2015 med anledning av det uppdrag myndigheten fick i juli 2015 (Fi2015/3817). Två slutsatser som Finansinspektionen drog i rapporten var att det finns ett behov av fördjupad analys och att det behöver klargöras vilka befintliga regler som kan omfatta olika former av gräsrotsfinansiering (crowdfunding). En särskild utredare fick därefter, i juli 2016, i uppdrag (dir. 2016:70) att bl.a.:

- kartlägga marknaden för plattformar för gräsrotsfinansiering
- analysera deltagarnas och plattformarnas roll, funktion och incitamentsstruktur
- analysera vilka regler som är tillämpliga på andelsbaserad och lånebaserad gräsrotsfinansiering
- analysera om det behövs en ny näringsrättslig lagreglering, eller om befintlig lagstiftning behöver justeras
- se över behovet av sanktioner
- i förekommande fall utarbeta nödvändiga lagförslag.

Utgångspunkter för uppdraget ska vara att förbättra förutsättningarna för utvecklingen av gräsrotsfinansiering som en alternativ källa till finansiering för små och medelstora företag, att göra det möjligt för individer att hitta gemensamma finansieringslösningar i allmänhet inom civilsamhället och att säkerställa ett högt konsumentskydd och investerarskydd i allmänhet för att

främja förtroendet för och utvecklingen av plattformar för gräsrotsfinansiering. Uppdraget ska redovisas senast den 29 december 2017.

Utskottets ställningstagande

När det gäller förslag om strukturen för statligt riskkapital och inrättande av olika typer av riskkapitalfonder, vilket behandlas i motionerna 2016/17:119 (SD), 2016/17:269 (SD) och 2016/17:2520 (SD) vill utskottet återigen påminna om den nya struktur på området som antogs av riksdagen våren 2016 (prop. 2015/16:110, bet. 2015/16:NU23). Som framgår av det föregående har ett utvecklingsbolag inrättats för att bedriva finansieringsverksamhet med inriktning mot innovativa företag med hög tillväxtpotential genom marknadskompletterande indirekta investeringar. Bolaget startade sin verksamhet i januari 2017.

Med anledning av motionerna 2016/17:119 (SD), 2016/17:2970 (C), 2016/17:3149 (M), 2016/17:3281 (KD) och 2016/17:3392 (KD) om åtgärder när det gäller inriktningen för statligt riskkapital, det nya utvecklingsbolaget och det statliga riskkapitalets geografiska spridning vill utskottet anföra följande. Det antagna förslaget om en ny struktur för det statliga riskkapitalet kommer enligt utskottets uppfattning att gagna finansieringsmöjligheterna brett och inom områden där det i dag saknas riskvilligt kapital. Vad som är marknadskompletterande behov och viktiga investeringsområden förändras dock med tiden. Det är därför enligt utskottets mening viktigt för det nationella utvecklingsbolaget att kunna vara följsamt i dessa förändringar för att på bästa sätt fylla behoven i hela landet. Inom ramen för det nationella utvecklingsbolaget kommer olika faser och branscher att täckas beroende på de behov och förutsättningar som finns. De befintliga statliga bolagen Fouriertransform och Inlandsinnovation är sedan januari 2017 inordnade som dotterbolag i det nya bolaget och kommer att avvecklas på lång sikt. Utskottet vill även påminna om att det i det antagna förslaget för en ny struktur för statligt riskkapital framgår att det nationella utvecklingsbolaget bör ta initiativ till att etablera en demonstrationsanläggningsfond inom bolagets verksamhetsområde för att stärka marknaden för vissa typer av investeringar i produktionsanläggningar när ny teknologi eller nya processer ska gå från att producera i liten skala till att producera i kommersiell skala.

Likt våren 2016 vill utskottet framhålla att det avsatts medel för riskkapitalinsatser från Europeiska regionala utvecklingsfonden under programperioden 2014–2020. Det innebär en förstärkning av riskkapitalutbudet, inte minst i norra Sverige. Inom ramen för det nationella regionalfondsprogrammet 2014–2020 är avsikten att etablera två riskkapitalfonder. Den ena är en grön investeringsfond som ska stärka utbudet av riskkapital genom huvudsakligen direktinvesteringar i företag med affärsmodeller som bidrar till att minska utsläppen av koldioxid. Den andra är en fond med syfte att investera i nya och befintliga privata riskkapitalfonder.

I motion 2016/17:3392 (KD) efterfrågas tillkännagivanden om mikrofonder och kreditgarantiföreningar, bl.a. för att göra det lättare för exempelvis sociala företag att få tillgång till kapital. Utskottet vill med anledning av dessa förslag påminna om att utskottet våren 2016 (bet. 2015/16:NU23) framhöll att det nationella utvecklingsbolaget genom indirekta investeringar kan stärka kapitalet i fonder för såddfinansiering, s.k. såddfonder eller mikrofonder. Utskottet framhöll också att det nationella utvecklingsbolaget kan finansiera fonder av lokal karaktär och sammanslutningar av affärsänglar, såsom tillväxtkassor eller andra mindre investmentbolag. Även aktörer som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande, kan komma i fråga.

I motionerna 2016/17:119 (SD), 2016/17:528 (M) och 2016/17:3392 (KD) efterfrågas olika åtgärder för att stärka de statliga finansieringsinsatserna. I motionerna förordas vissa förändringar av Almis verksamhet för att öka möjligheterna till investeraravdrag, att Almis lån bör vara mer fördelaktiga och för att insatser bör göras för att skapa bättre förutsättningar för s.k. crowdfunding (gräsrotsfinansiering). Utskottet kan konstatera att Almi fyller en marknadskompletterande roll genom att bidra till att förstärka utbudet av lån till små och medelstora företag. De låneprodukter som tillhandahålls fyller i många avseenden samma funktion som en bankgaranti genom att lånen kompletterar ett banklån till den del som saknar säkerhet.

När det gäller gräsrotsfinansiering noterar utskottet att en särskild utredare fått i uppdrag att bl.a. kartlägga marknaden för plattformar för gräsrotsfinansiering. Som framgår av det föregående ska utgångspunkter för uppdraget vara att förbättra förutsättningarna för utvecklingen av finansieringsformen som en alternativ källa till finansiering för små och medelstora företag, att göra det möjligt för individer att hitta gemensamma finansieringslösningar i allmänhet inom civilsamhället och att säkerställa ett högt konsumentskydd och investerarskydd i allmänhet för att främja förtroendet för och utvecklingen av plattformar för gräsrotsfinansiering.

Sammanfattningsvis kan utskottet konstatera att regeringen arbetar aktivt för att stärka de statliga finansieringsinsatserna och för att stimulera det privata riskkapitalet. Enligt utskottets bedömning skulle olika tillkännagivanden av riksdagen om ytterligare insatser inte effektivisera eller påskynda detta arbete. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet därmed samtliga motioner i berörda delar.

Synliggörande av kvinnors företagande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandet om att synliggöra kvinnors företagande. Utskottet konstaterar bl.a. att ett av målen i Tillväxtverkets strategi för att utveckla statens företagsfrämjande insatser på lika villkor är just att lyfta fram förebilder och motverka stereotyper. Vidare noterar utskottet att Tillväxtanalys gjort en utvärdering av ambassadörsprojektet för kvinnors företagande.

Jämför reservation 12 (M, C, L, KD).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD) framförs att jämställdhet mellan kvinnor och män ska vara en självklarhet. Motionärerna pekar på att alliansregeringen under åren 2008–2014 genomförde ett ambassadörsprojekt för att synliggöra och stärka kvinnors företagande. Erfarenheter från projektet bör enligt motionen tillvaratas och användas för att vidareutveckla liknande initiativ framöver (yrkande 8).

Vissa kompletterande uppgifter

Tillväxtverket tog i april 2015 fram en strategi för att män och kvinnor ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Strategins syfte är att bidra till en utveckling av statens företagsfrämjande på nationell, regional och lokal nivå för att nå det långsiktiga målet att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande på likvärdiga villkor. Strategin, som lämnats till regeringen, innehåller åtta mål, bl.a. att kommunicera på lika villkor och lyfta fram förebilder och motverka stereotyper. Regeringen anger i budgetpropositionen för 2016 (prop. 2015/16:1 utg.omr. 24) att den vill ta vara på erfarenheterna från de riktade insatser som genomförts de senaste åren och utveckla företagsfrämjande så att alla företagare, oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder, branschtillhörighet eller geografisk tillhörighet, kan få tillgång till insatser på likvärdiga villkor. Vidare anger regeringen att Tillväxtverkets strategi är ett viktigt verktyg för det fortsatta arbetet med att främja hållbar tillväxt och ett dynamiskt näringsliv.

Tillväxtanalys utvärderade Tillväxtverkets satsning på ambassadörer för kvinnors företagande 2011–2014 (PM 2015:13) och konstaterar att det med tanke på att kvinnor traditionellt driver företag inom tjänstesektorn finns liten potential att ändra den traditionella bilden av kvinnors företagande. En närmare redogörelse för regeringens uppdrag till Tillväxtverket att utse ambassadörer för kvinnors företagande och Tillväxtanalys utvärdering går att finna i utskottets betänkande 2015/16:NU15.

Utskottets ställningstagande

I motion 2016/17:3123 (M, C, L, KD) förordas ett tillkännagivande om behovet av initiativ för att fortsätta att synliggöra och stärka möjligheterna för kvinnors företagande.

Utskottet noterar att regeringen avser att ta tillvara erfarenheterna från de riktade insatser som genomförts de senaste åren och att utveckla företagsfrämjande så att alla företagare, oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder, branschtillhörighet eller geografisk tillhörighet, kan få tillgång till insatser på likvärdiga villkor. Dessutom kan utskottet konstatera att den strategi för företagsfrämjande på lika villkor som Tillväxtverket överlämnat till regeringen och som regeringen anser vara ett viktigt verktyg för det fortsatta arbetet, bl.a. innehåller mål såsom att lyfta fram förebilder och motverka stereotyper. Tillväxtanalys utvärdering av den satsning på ambassadörer för kvinnors företagande som pågick 2011–2014 visar att potentialen att ändra den traditionella bilden av kvinnors företagande är liten.

Med anledning av det ovan anförda anser utskottet att riksdagen kan avslå motion 2016/17:3123 (M, C, L, KD) i denna del.

Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om att stärka förutsättningarna för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund. Utskottet hänvisar bl.a. till regeringens målsättning att alla företag och företagare, oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder, branschtillhörighet eller geografisk placering, ska få tillgång till företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor och det pågående arbetet.

Jämför reservationerna 13 (M), 14 (C) och 15 (KD).

Motionerna

Lars Hjälmered m.fl. (M) pekar i kommittémotion 2016/17:3128 på vikten av att göra det möjligt för kvinnor att delta fullt ut på arbetsmarknaden. Motionärerna framhåller att ett land som tar tillvara människors möjligheter också kommer att vara attraktivt och generera förnyelse och utveckling. Genom att identifiera och röja hinder för att få fler kvinnor att starta och driva företag ökar tillväxten i såväl olika regioner som i landet som helhet (yrkande 19). I motionen framhålls också att tillgången till riskvilligt kapital och möjligheterna att tillgodogöra sig information om hur man startar ett företag i Sverige är avgörande för nya entreprenörer. För nyanlända kan det vara särskilt svårt att ordna med startkapital eller fylla i rätt blanketter. För att göra

det möjligt för nyanlända att komma in i entreprenörskap bör det bli lättare att få tillgång till finansiering och startkapital (yrkande 20). Staten bör också söka fördjupad samverkan med civilsamhällets aktörer såsom Nyföretagarcentrum, Internationella företagarföreningen i Sverige (IFS) och andra företagargorganisationer för att ytterligare främja entreprenörskapet hos nyanlända (yrkande 23). Vidare framförs att lagar och förordningar och regelundantag behöver förändras för att nyanlända snabbare och enklare ska kunna etablera företag (yrkande 24).

I motion 2016/17:555 framhåller Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) att andelen kvinnor som står som innehavare till de patent som tecknas i Sverige är skrämmande låg. Kvinnor upplever oftare bristande nätverk, stora svårigheter att få finansiering, negativ respons från omgivningen samt brist på förebilder (yrkande 1). Motionärerna anser att Almi, Tillväxtverket och Vinnova bör stimulera nätverksbyggande speciellt för kvinnor. De kvinnliga nätverken skulle enligt motionärerna vara en länk till professionella kontakter, utbildning och finansiering (yrkande 2). Vidare konstaterar motionärerna att det finns en problematik i att de flesta av rådgivarna hos t.ex. Almi är män. De statligt finansierade verksamheterna Almi, Tillväxtverket och Vinnova bör därför få i uppdrag att i rekryteringen av rådgivare eftersträva en jämnare könsfördelning (yrkande 3).

Enligt vad som anförs i motion 2016/17:727 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M) bör en nationell innovationsstrategi inkludera ett särskilt fokus på kvinnliga innovatörer. Kvinnor bör erbjudas stöd och coachning i hur de bör arbeta för att bygga upp och förvalta ett nödvändigt nätverk. Ett av målen för en innovationsstrategi bör vara att stimulera många små steg i förbättringen av vanliga produkter och tjänster oavsett teknologinnehåll, organisationsform och produktionsprocess. Ska kvinnors innovationskraft öka behöver enligt motionärerna också förutsättningarna för tjänsteinnovationer bli bättre.

I motion 2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) påpekas att mer behöver göras när det gäller att få fler kvinnor att starta nya företag och att det är viktigt med stöd till kvinnor som redan driver företag med potential att växa. Dessa företag har större möjlighet att anställa och därmed skapa fler jobb (yrkande 1). Det anförs vidare att kluster är viktigt för företagande, jobb och tillväxt och att det är angeläget att fler kvinnor får plats jämte män i dessa miljöer såväl som att skapa fler innovationsfrämjande miljöer för entreprenörskap och företagande för att lyfta hela kunskapsnationen Sverige (yrkande 2). I motionen framförs också att det i dag finns projekt som genom entreprenörskap lyckats med att bryta utanförskap för kvinnor som stått långt från arbetsmarknaden. Motionärerna anser att man behöver ta vara på sådana erfarenheter bättre och där det är möjligt växla upp dem till nationella strategier för att bryta utanförskap (yrkande 3). Avslutningsvis framhålls vikten av att ta tillvara på idéer och kunskaper som omsätts i praktiken och skapa s.k. testbäddar inom sektorer som domineras av kvinnor. Lösningar för

såväl förskola som äldreboende och hemtjänst ska kunna erbjudas på olika sätt för att utveckla kvinnors företagande inom offentlig sektor (yrkande 4).

I motion 2016/17:782 av Johan Nissinen och Markus Wiechel (båda SD) argumenterar motionärerna för att inrätta en nationell entreprenörsfond för ungdomar. Fonden föreslås drivas i Almis regi i samarbete med näringslivet och skulle göra det möjligt för ungdomar att söka kapital för sina företagsidéer och underlätta för nya innovationer inom befintliga verksamheter.

I kommittémotion 2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) framhåller man att ett problem som identifierats i många företag som drivs av invandrarkvinnor är att de efter något år stannar i utvecklingen och inte kommer vidare på grund av bl.a. brist på nätverk, rätt styrelse eller finansiering. I motionen föreslås därför att ett nytt Investera i invandrarkvinnor införs där det ska ingå en affärsrådgivningsdel som är riktad mot företag med potential att växa (yrkande 4). I motionen anförs också att Winnet snarast bör återetableras för att främja ett fortsatt arbete med synliggörande, kunskapsframställning och kunskapsunderlag i arbetet för en jämställd regional tillväxt. Syftet är att öka kvinnors deltagande i såväl den demokratiska processen som på arbetsmarknaden och i näringslivet. Parallellt behöver verksamheten utvärderas och effektiviseras (yrkande 5).

I kommittémotion 2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) framhåller man att företagande är ett utmärkt sätt för många nyanlända att etablera sig. Ett bättre företagsklimat överlag, men också minskat regelkrångel, rådgivning och möjligheter till startfinansiering är särskilt viktigt för dem som inte har svenska som modersmål eller som saknar kontaktnät i Sverige (yrkande 3).

Motionärerna Annika Qarlsson m.fl. (C) anför i kommittémotion 2016/17:3037 att förutsättningarna för kvinnliga företagare bör förbättras, inte försämrats. Motionärerna vill därför att kriterierna för de generella företagsstöden ses över av regeringen för att främja såväl kvinnors som mäns företagande på lika villkor (yrkande 9).

Said Abdu (L) anför i motion 2016/17:1783 att alla elever på Sveriges grundskolor och gymnasier bör erbjudas möjligheter att genomföra Ung Företagsamhetsprogram (UF) för att kunna skapa sina egna UF-företag. Motionären framhåller också att Skatteverket bör få i uppdrag att se över möjligheten till en snabb övergång från UF-regelverk till F-skattsedel.

I kommittémotion 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) framförs att företagslotsar med goda språkkunskaper och nätverk kan bidra till att övervinna hinder som utrikes födda möter i större utsträckning än personer som är födda i Sverige. Motionärerna vill uppmuntra fler kommuner att använda företagslotsar. Det kan skapa ett bättre företagsklimat, hjälpa fler att starta företag och stödja invandrares företagande (yrkande 17). Vidare anförs att det framgångsrika arbetet med ambassadörsprogrammet som alliansregeringen påbörjade för kvinnors företagande bör återinföras. Dessutom bör Winnet som arbetar med att främja kvinnors möjligheter på arbetsmarknaden även fortsättningsvis få stöd för sitt arbete (yrkande 18).

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) att det är angeläget att ta tillvara den tillväxtpotential som finns hos alla de som vill starta eller utveckla företag. För att åstadkomma en mångfald av företag och företagare har regeringen som målsättning att alla företag och företagare, oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder, branschtillhörighet eller geografisk placering ska få tillgång till företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Regeringen poängterar att det är viktigt att även fortsättningsvis främja företagsstart och affärsutveckling bland kvinnor, unga, och personer med utländsk bakgrund för att bidra till att utveckla konkurrenskraften och skapa sysselsättningstillfällen.

Tillväxtverket tog i april 2015 fram en strategi för att män och kvinnor ska kunna ta del av företagsfrämjande insatser på likvärdiga villkor. Myndigheten arbetade under 2015 med att införliva mångfaldsfrågorna i verksamheten bl.a. när man utvecklar nya insatser inom regional tillväxt. Tillväxtverket har i regleringsbrevet för 2017 (N2016/08059/FF) fått i uppdrag att stödja det fortsatta regionala arbetet för integration och mångfald i tillväxtarbetet. Myndigheten ska vidare bidra till att utveckla de regionala företagsstöden när det gäller bl.a. jämställdhet och integration. En närmare redogörelse för regeringens arbete för jämställdhet i det regionala tillväxtarbetet går att finna i utskottets betänkande 2015/16:NU17.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg besvarade i juli 2016 en skriftlig fråga från Jörgen Warborn (M) om kvinnliga innovatörer (fr. 2015/16:1388). Frågan rörde på vilket sätt statsrådet och regeringen avser att vidta åtgärder för att förbättra förutsättningarna för kvinnliga innovatörer, företagare och formgivare. Statsrådet anförde i sitt svar på frågan bl.a. att Tillväxtverket och Verket för innovationssystem (Vinnova) är två av totalt 59 myndigheter som mellan 2015 och 2018 arbetar med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla beslutsprocesser för att på så sätt skapa bestående förändringar i verksamhet och arbetssätt. Vidare anförde statsrådet att regeringen under 2015 fattat beslut om nya stödförordningar när det gäller de regionala företagsstöden. De ska i större möjlighet nå kvinnor samt personer med utländsk bakgrund.

Almi Företagspartner AB erbjuder rådgivning och finansiering till företagare. IFS Rådgivning är sedan 2007 integrerat i Almi. I Almis ägaranvisning för 2016 står att ett särskilt fokus ska riktas mot kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Målnivån är att fokusgrupperna ska vara överrepresenterade bland Almis kunder jämfört med motsvarande andel i företagsstocken och nyföretagandet som helhet. Almi erbjuder också särskilt anpassade finansieringsformer för utveckling av innovationsprojekt. Av Almis årsredovisning för 2016 framgår det att 44 procent av de som arbetar med kund är kvinnor.

Regeringen gav Vinnova i uppdrag att genomföra en satsning på att utveckla testbäddar inom hälso- och sjukvård och äldreomsorg 2011–2014 (N2011/3000/FIN). Vinnova fortsatte att finansiera och genomföra insatsen

fram t.o.m. 2016. Vinnova gjorde under 2016 en utlysning för s.k. idéslussar i kommuner, där idégivare kan utveckla, testa och införa olika typer av innovationer i kommunal verksamhet. 12 projekt med totalt 57 kommuner har beviljats finansiering under en treårsperiod för att bygga upp idéslussar inom bl.a. äldreomsorg. Vinnova kommer under våren 2017 att göra en utlysning för verklighetslabb i offentlig verksamhet som en del av myndighetens arbete med satsningen Testbädd Sverige. Utlysningen riktar sig till offentliga aktörer som vill öppna sin verksamhet för utveckling, test och demonstration av innovationer i verklig miljö.

2011–2014 fick Almi bidrag av regeringen för att genomföra insatser för att främja kvinnors företagande (N2011/472/ENT). Projektet Investera i invandrarkvinnor hade som syfte att få fler kvinnor med utländsk bakgrund att starta och utveckla företag i Sverige. Målet för satsningen var att andelen kvinnor med invandrabakgrund 2014 skulle öka så att den motsvarade andelen kvinnor med svensk bakgrund inom rådgivning och finansiering. I utvärderingen av satsningen, Slutrapport iK investera i invandrarkvinnor, konstateras att målet med insatsen inte uppnåddes. Andelen kvinnor med invandrabakgrund uppgick som mest till 40 procent under projektiden jämfört med den totala andelen kvinnor som 2014 uppgick till 42 procent.

Tillväxtanalys har försökt att besvara frågan om män och kvinnor har likvärdig tillgång till offentligt finansierad rådgivning (PM 2015:18). Myndighetens slutsats är att den huvudsakliga skillnaden i det första bemötandet är att män får mer konkret respons än kvinnor. I övrigt verkar bemötandet vara likvärdigt, oavsett om frågeställaren är kvinna eller man.

Tillväxtverket bedriver ett löpande arbete med att främja företagare med utländsk bakgrund. I juni 2016 gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att underlätta för nyanlända att snabbt starta företag i Sverige (N2016/04637/FF). Arbetet ska ske i samråd med Arbetsförmedlingen och i dialog med andra berörda aktörer. I uppdraget ingår att utlysa medel till snabbspår för nyanlända till företagande. En slutrapport ska lämnas senast den 31 augusti 2017. I december 2016 gav regeringen Tillväxtverket ett nytt uppdrag att främja nyanländas företagande i Sverige 2017–2018 (N2016/07794/FF) i syfte att ta tillvara kompetensen hos nyanlända kvinnor och män med intresse för och erfarenhet av företagande. En slutrapport ska lämnas senast den 31 mars 2020.

Tillväxtanalys utvärderade Tillväxtverkets satsning på ambassadörer för kvinnors företagande 2011–2014 (PM 2015:13) och konstaterar att det med tanke på att kvinnor traditionellt driver företag inom tjänstesektorn finns liten potential att ändra den traditionella bilden av kvinnors företagande.

Winnet Sverige är en nationell paraplyorganisation för ett antal av de ideella organisationer resurscentrum för kvinnor som verkar för jämställd tillväxt. Tillväxtverket har tidigare finansierat resurscentrumen. Landsbygdsminister Sven-Erik Bucht deltog i februari 2016 i en interpellationsdebatt med Helena Lindahl (C) om att upphöra med verksamhetsbidrag till Winnet (ip. 2015/16:68). Statsrådet anförde att regeringen bedömer att det finns en ändamålslig struktur för arbetet med jämställdhetsintegrering kopplat till

regional tillväxt och att det är aktörer med regionalt utvecklingsansvar som också ska ansvara för det fortsatta utvecklingsarbetet för jämställd regional tillväxt där bl.a. företagsfrämjande är en viktig del. Statsrådet sa också att regeringen inför sitt beslut gjort en samlad bedömning, bl.a. utifrån resultat av utvärderingar på området.

Ung Företagsamhet (UF) är en organisation vars syfte är att bl.a. införa entreprenörskap i utbildningssystemet. Organisationen finns representerad i hela Sverige och finansieras av bl.a. Statens skolverk (Skolverket). Enligt Tillväxtverkets regleringsbrev för 2017 ska Skolverket disponera en del av Tillväxtverkets medel för verksamhetsstöd till tjänster eller organisationer som främjar företagande bland unga inom gymnasieskolan.

Vidare kan nämnas att organisationen Drivhuset arbetar för att studenter ska starta och driva företag. Organisationen finns representerad på 14 orter i Sverige och arbetar nära högskolor och universitet på orten. Drivhuset finansieras bl.a. genom årliga driftsbidrag från Tillväxtverket.

Utskottets ställningstagande

Utskottets uppfattning är att det är viktigt att fler ska vilja starta företag, få företagen att växa och exportera. Små och medelstora företag är viktiga jobbskapare och bidrar till Sveriges konkurrenskraft. Utskottet anser därför att det är angeläget att fler personer, oavsett kön, etnisk bakgrund eller ålder startar och driver företag.

Tillkännagivanden om att på olika sätt främja kvinnors företagande och företagande hos personer med utländsk bakgrund efterfrågas i motionerna 2016/17:555 (M), 2016/17:727 (M), 2016/17:2879 (M), 2016/17:2973 (C), 2016/17:3037 (C) och 2016/17:3128 (M). Motionärerna föreslår bl.a. att man bör göra det enklare för kvinnor starta och driva företag genom att undanröja hinder, skapa nätverk, ge innovatörer tillgång till klustermiljöer och finansiering, bryta utanförskap för kvinnor långt ifrån arbetsmarknaden, skapa s.k. testbäddar inom sektorer som domineras av kvinnor, rekrytera fler kvinnor som rådgivare i offentligt företagsfrämjande samt se över de generella företagsstöden. För att göra det enklare för personer med utländsk bakgrund att starta och driva företag föreslår motionärerna bl.a. att man förbättrar möjligheterna till finansiering, ökar samverkan mellan staten och civilsamhällets aktörer, förbättrar företagsklimatet generellt, och inför lokala företagslotsar.

Utskottet vill med anledning av dessa motionsyrkanden framföra följande. Tillväxtverket har tagit fram en strategi för företagsfrämjande på lika villkor som lämnats till regeringen. Strategin ska bidra till en utveckling av statens företagsfrämjande insatser på nationell, regional och lokal nivå för att nå det långsiktiga målet att kvinnor och män, oavsett etnisk bakgrund och ålder, ska kunna ta del av företagsfrämjande på likvärdiga villkor. Vidare noterar utskottet att Tillväxtverket och Vinnova fått i uppdrag att integrera ett jämställdhetsperspektiv i alla sina beslutsprocesser för att skapa bestående

förändringar i verksamhet och arbetssätt. Utskottet noterar också att Vinnova 2016 gjorde en utlysning för s.k. idéslussar i kommuner där idégivare kan utveckla, testa och införa olika typer av innovationer i kommunal verksamhet. Vinnova planerar under våren 2017 även att göra en utlysning för verklighetslabb i offentlig verksamhet som en del av satsningen Testbädd Sverige.

Utskottet noterar vidare att det av Almis ägaranvisning för 2016 framgår att bolaget ska rikta ett särskilt fokus gentemot kvinnor och personer med utländsk bakgrund. Målnivån är att kvinnor och personer med utländsk bakgrund ska vara överrepresenterade bland Almis kunder jämfört med motsvarande andel i företagsstocken och nyföretagandet som helhet. Utskottet noterar också att 44 procent av Almis personal som arbetar med kunder är kvinnor och att Almi erbjuder särskilt anpassade finansieringsformer för utveckling av innovationsprojekt.

När det gäller regionala företagsstöd noterar utskottet att regeringen under 2015 fattat beslut om nya stödförordningar bl.a. i syfte att nå kvinnor och personer med utländsk bakgrund i större utsträckning. Utskottet noterar vidare att Tillväxtverket ska bidra till att utveckla de regionala företagsstöden när det gäller bl.a. jämställdhet och integration. Utskottet noterar även att Tillväxtverket fått i uppdrag att främja nyanländas företagande och att myndighetens arbete ska ske i dialog med berörda aktörer.

Med anledning av det ovan anförda anser utskottet inte att någon av de nämnda motionerna bör föranleda någon åtgärd från riksdagen.

I motion 2016/17:3392 (KD) efterfrågar man ett tillkännagivande om att främja lokala företagslotsar. Utskottets uppfattning är att lokala företagslotsar kan ha en stor betydelse i de kommuner som valt att inrätta tjänsten. Utskottet noterar vidare att den tidigare nämnda strategin för företagsfrämjande på lika villkor omfattar alla företagare, oavsett etnisk bakgrund. Därför anser utskottet inte att den nyss nämnda motionen bör leda till någon åtgärd från riksdagen.

I motionerna 2016/17:351 (C) och 2016/17:3392 (KD) efterfrågas bl.a. att man återetablerar programmet Investera i invandrarkvinnor och ambassadörsprogrammet för kvinnliga företagare samt återinför stöd till Winnet.

Utskottet noterar att regeringen avser att ta tillvara erfarenheterna från de riktade insatser som genomförts de senaste åren och att utveckla företagsfrämjande så att alla företagare, oavsett kön, etnisk bakgrund, ålder, branschtillhörighet eller geografisk tillhörighet, kan få tillgång till insatser på likvärdiga villkor. Utskottet noterar även att programmet Investera i invandrarkvinnor, ambassadörsprogrammet för kvinnliga företagare och stödet till Winnet har utvärderats. Utskottet har tidigare i betänkandet konstaterat att Tillväxtanalys utvärderat Tillväxtverkets satsning på ambassadörer för kvinnors företagande 2011–2014 och kommit fram till att det finns liten potential att ändra den traditionella bilden av kvinnors företagande. Vidare har utskottet konstaterat att strategin för

företagsfrämjande på lika villkor bl.a. innehåller mål om att lyfta fram förebilder och motverka stereotyper.

I 2016 års ägaranvisning till Almi har det som nämnts i det föregående satts som mål att kvinnor och personer med utländsk bakgrund ska vara överrepresenterade bland Almis kunder jämfört med motsvarande andel i företagsstocken och nyföretagandet som helhet. Vidare noterar utskottet att regeringen bedömer att det finns en ändamålsenlig struktur för arbetet med jämställdhetsintegrering kopplat till regional tillväxt där regeringen utsett aktörer med regionalt utvecklingsansvar som ansvariga även för det fortsatta utvecklingsarbetet för jämställd regional tillväxt, vilket även inkluderar företagsfrämjande.

Utskottet anser därmed inte att motionerna ovan bör leda till någon åtgärd från riksdagen.

Tillkännagivanden om att främja företagande bland unga efterfrågas i motionerna 2016/17:782 (SD) och 2016/17:1783 (L). Motionerna handlar bl.a. om att inrätta en nationell entreprenörsfond för ungdomar där de kan söka kapital och att stödja Ung Företagsamhet så att alla elever i grundskolan och gymnasiet kan driva egna UF-företag.

Utskottet noterar att Ung Företagsamhet bl.a. får finansiering via Skolverket. Enligt Tillväxtverkets regleringsbrev för 2017 ska Skolverket disponera en del av Tillväxtverkets medel för verksamhetsstöd till tjänster eller organisationer som främjar företagande bland unga inom gymnasieskolan. Vidare noterar utskottet att Drivhuset, som också finansieras genom bl.a. årliga driftsbidrag från Tillväxtverket, arbetar för att studenter ska starta och driva företag. Utskottet anser därmed inte att någon av de nyss nämnda motionerna bör föranleda någon åtgärd från riksdagen.

Sammanfattningsvis avstyrker utskottet samtliga här nämnda motioner i aktuella delar.

Socialt företagande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkandena om socialt företagande med hänvisning till det arbete som pågår för att stärka socialt företagande och social innovation.

Jämför reservation 16 (KD).

Motionerna

Många som driver arbetsintegrerade sociala företag har enligt vad motionärerna Annelie Karlsson m.fl. (S) anför i motion 2016/17:2818 svårt att få banklån eller annan finansiering. Motionärerna anser att regeringen bör överväga möjligheterna till en dialog mellan de idéburna företagen och finansinstituten för att öka förståelsen för dessa företag. Man bör också

överväga att utveckla finansieringslösningar som underlättar för ekonomiska föreningar att få tillgång till kapital och öppna för olika finansieringslösningar och stöd från speciella bankfonder. Det handlar enligt motionen om att börja räkna värde på ett helt nytt sätt där avkastning på investeringar i arbetsintegrerade sociala företag beräknas både på den sociala påverkan de åstadkommer och på den finansiella avkastningen (yrkande 2).

Saila Quicklund (M) skriver i motion 2016/17:452 att sociala företag förenklar för personer som står långt från den ordinarie arbetsmarknaden och ger dem större delaktighet. Därför anser motionären att det är angeläget att regeringen ser över regelverken för sociala företag. Att exempelvis kombinera socialt företagande med olika bidrags- och försörjningsreformer kan enligt motionären vara ett sätt.

Michael Svensson (M) förordar i motion 2016/17:827 ett tillkännagivande om att regeringen ska utreda möjligheten att inrätta en fond som kan ge det extra stöd som krävs då sociala företag startar. Enligt motionären handlar det sällan om stora investeringar för att starta ett socialt företag vilket är en utmärkt företagsform för att hjälpa människor tillbaka till ett aktivt yrkesliv.

I kommittémotion 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) föreslås att regeringen utreder om man kan inrätta en statlig investeringsfond för att främja verksamheter inom det sociala området. En sådan fond kan enligt motionen bidra till fler arbetstillfällen och högre sysselsättning (yrkande 7).

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen gav i februari 2016 Tillväxtverket i uppdrag att i samråd med Arbetsförmedlingen och inom ramen för EU:s stadsstödsregelverk utarbeta och genomföra ett tvärsektorielt program med insatser som stimulerar fler arbetsintegrerade sociala företag att starta och växa för att därigenom öka antalet sysselsatta (A2016/00424/A). Målet är att skapa fler möjligheter till arbete för personer som är eller riskerar att bli långtidsarbetslösa. Inom programmet finns det möjlighet att söka finansiering till projekt eller affärsutveckling, t.ex. i form av affärsutvecklingscheckar.

Vidare fick enheten för främjande och förenkling vid Näringsdepartementet 2016 i uppgift att se över hur näringspolitiken kan bidra till att stärka socialt företagande och sociala innovationer. Syftet var att få en intern genomlysning av näringspolitiken kopplad till den sociala ekonomin och social innovationskraft för att bl.a. få bättre klarhet om huvudsakliga flaskhalsar och behov samt för att få förslag på hur näringspolitiken bättre kan bidra till att stärka det sociala företagandet och den sociala innovationskraften. I enhetens uppgift ingick även att i dialog med Arbetsmarknadsdepartementet genomföra ett motsvarande arbete med inriktning på de arbetsintegrerade sociala företagen. Utifrån översynen har regeringen gett Vinnova i uppdrag att under 2017–2019 använda minst 55 miljoner kronor för att utveckla och genomföra riktade satsningar för social innovation (N2016/07981/IFK). Dessutom har Tillväxtverket fått i uppdrag att redovisa vilka insatser myndigheten

genomfört för att främja utvecklingen och kunskapen om socialt entreprenörskap (N2016/08059/FF). Myndigheten ska även redovisa hur den arbetar för att utveckla sina tjänster, sin information och kommunikation för att möta behoven hos sociala entreprenörer och sociala företag.

Tillväxtverket gav under 2016 ekonomiskt stöd till organisationen Coompanion med stöd av förordningen (2001:1194) om statsbidrag till kooperativ utveckling. Organisationen har 25 regionala utvecklingscentrum och ger utbildning, rådgivning och information om start och utveckling av kooperativt företagande och arbetsintegrerade sociala företag. På webbplatsen sofasam.se finns information till de som vill starta eller driva arbetsintegrerade sociala företag. Riksdagen beslutade den 27 januari 2016 om en ändring i lagen (1987:667) om ekonomiska föreningar i syfte att göra det enklare att driva kooperativa företag. Lagen gäller fr.o.m. den 1 juli 2016. På förslag från civilutskottet gjorde riksdagen ett tillkännagivande till regeringen om att den bör återkomma med ett lagförslag som rör arbetskooperativa föreningar (bet. 2015/16:CU10). Frågan bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

I Staten och kapitalet – struktur för finansiering av innovation och hållbar tillväxt (prop. 2015/16:110) föreslog regeringen att ett nationellt utvecklingsbolag inrättas. Bolaget ska investera indirekt i företag i utvecklingsfaser genom privat förvaltade fonder. Det nationella utvecklingsbolagets selektering av såddfonder kan inkludera finansiering av fonder av lokal karaktär, men även fonder som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt företagande. Saminvest AB bildades den 1 juli 2016 efter beslut i riksdagen.

Utskottets ställningstagande

Tillkännagivanden om att främja socialt företagande efterfrågas i motionerna 2016/17:452 (M), 2016/17:827 (M), 2016/17:2818 (S) och 2016/17:3392 (KD). Motionärerna förordar bl.a. att förenkla förutsättningarna för sociala företag och utveckla olika finansieringslösningar för att främja sociala företag.

Utskottet har vid flera tillfällen uttalat sin positiva syn på de verksamheter som ryms inom begreppen social ekonomi och socialt företagande (senast i bet. 2015/16:NU15). Utskottet konstaterar att regeringen gett Tillväxtverket, i samråd med Arbetsförmedlingen, i uppdrag att utarbeta och genomföra ett nationellt program med insatser som stimulerar till att fler arbetsintegrerade sociala företag startar och växer. Inom programmet finns möjlighet att söka finansiering till projekt eller affärsutveckling, t.ex. i form av affärsutvecklingscheckar.

Vidare har regeringen gett Vinnova i uppdrag att utveckla och genomföra riktade satsningar för social innovation. Utskottet noterar att det pågår ett arbete på Näringsdepartementet för att stärka socialt företagande och sociala innovationer. Utskottet noterar även att regeringen angett att Saminvest AB:s selektering av såddfonder kan inkludera finansiering av fonder som arbetar med ett brett spektrum av företag, t.ex. inom den ideella sektorn och socialt

företagande (prop. 2015/16:110). Med hänvisning till det ovan anförda avstyrks samtliga här nämnda motioner i aktuella delar.

Regelförenkling för företag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om regelförenkling för företag. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser på området. Jämför reservation 17 (M, SD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) påpekas vikten av att de statliga myndigheterna ständigt arbetar för att bli effektiva och mer användarvänliga eftersom myndigheterna spelar en viktig roll för företagare i deras dagliga arbete. För att förenkla för företag framhåller motionärerna att det är viktigt att myndigheter intar ett kundperspektiv och erbjuder en god service till företagen. Motionärerna vill därför att regeringen ska undersöka möjligheten att alla myndigheter ska sätta mål för de vanligast förekommande handläggningstiderna och att kommunerna inte ska kunna ta ut tillsynsavgifter utan att tillsyn har utförts (yrkande 2). I motionen föreslås vidare att Regelrådets organisatoriska lösning bör utvärderas, att Tillväxtverket intensifierar utbildningar för regelgivare och att styrningen av olika myndigheters och kommittéers förenklingsarbete bör förbättras. Motionärerna föreslår även att det inför genomförande av EU-direktiv bör övervägas om ett system ska införas där en miniminivå kan anges i konsekvensutredningen. Dessutom förordas att regeringen bör lämna en årlig skrivelse till riksdagen om regelförenklingsarbetet och att fler myndigheter bör få uttryckliga direktiv att arbeta med regelförenkling (yrkande 6). Vidare vill motionärerna förenkla reglerna för nya entreprenörer och mindre företag (yrkande 8). Bland annat bör kravet på aktiekapital halveras från 50 000 kronor till 25 000 kronor och s.k. mikroföretag bör undantas från viss administration.

Lars Hjalmered m.fl. (M) anför i kommittémotion 2016/17:3187 att den internationellt präglade livsvetenskapen behöver konkurrenskraftiga villkor och ett näringsklimat som signalerar en tydlig ambition att underlätta etableringar i Sverige. Motionärerna menar att denna verksamhet söker sig till internationella miljöer som uppvisar smidighet och låg grad av byråkrati, och därför behövs regelförenklingar som ger de livsvetenskapliga, informations- och kommunikationsteknologiska samt medicintekniska näringarna konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden (yrkande 3).

Vissa kompletterande uppgifter

Riksdagen begärde i ett tillkännagivande 1999 att regeringen skulle lämna en årlig redogörelse till riksdagen om förenklingsarbetet (bet. 1998/99:NU6). Regeringen lämnade senast i budgetpropositionen för 2014 (prop. 2013/14:1 utg.omr. 24) en redogörelse för regeringens regelförenklingsarbete med hänvisning till riksdagens tillkännagivande. I budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) lämnade regeringen en redogörelse för regelförenklingsarbetet, dock utan hänvisning till tillkännagivandet. Senast regeringen lämnade en separat skrivelse till riksdagen med anledning av regelförenklingsarbetet var 2010 (skr. 2009/10:226). Med anledning av Riksrevisionens granskning av regeringens regelförenklingsarbete för företag lämnade regeringen 2012 en redogörelse för det fortsatta regelförenklingsarbetet (skr. 2012/13:5). Våren 2011 uppmanade riksdagen på förslag av utskottet att regeringen skulle inrätta en myndighetsgemensam portal för rådgivning samt registrerings- och tillståndsärenden för personer som vill starta företag (skr. 2009/10:226, bet. 2010/11:NU8). Utskottets förslag avvisades i en reservation (M, FP, C, KD) med hänvisning till att regeringen redan bedrev det arbete som utskottet efterfrågade.

Regeringen framför i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg. omr. 24) att en viktig faktor för tillväxt och sysselsättning är att svenska företag har konkurrenskraftiga förutsättningar i förhållande till omvärlden. Eftersom regler som omfattar företagande är en sådan faktor är det centralt att reglerna är ändamålsenliga för att begränsa den administration som krävs för att följa regelverken. Även service, bemötande och korta handläggningstider är av stor vikt för ett konkurrenskraftigt företagsklimat.

Regeringens förenklingsarbete kommer under 2015–2018 att inriktas mot områdena bättre service och ändamålsenligare regler som kommer att följas upp mot fyra mål. De två målen för bättre service är att det ska bli enklare att lämna uppgifter och att handläggningstiderna ska kortas. De två målen för ändamålsenligare regler är att de ska främja företagets tillväxt samt att kostnader till följd av regler ska minska. Regeringen avser att förenkla för företagen genom ökad digitalisering, samordning av myndigheter samt stärkt digital vägledning och information.

Regeringen gav 2013 i uppdrag till Tillväxtverket, Bolagsverket och 13 andra myndigheter att följa upp och arbeta mot målen för förenklingsarbetet (N2013/5553/ENT) bl.a. i syfte att öka servicen och minska handläggningstiderna i det offentliga Sverige.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg besvarade i mars 2016 en skriftlig fråga från Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) om ökat regelkrångel för företagare (fr. 2015/16:920). Frågan rörde på vilket sätt statsrådet ser på att fler företagare upplever det som krångligt att driva företag i Sverige. Statsrådet anförde i sitt svar bl.a. att regeringen noga följer företagets upplevelser av att verka i Sverige och påpekade att Tillväxtverkets attitydundersökning Företagens villkor och verklighet visar att andelen företag som upplever lagar och regler som ett hinder för tillväxt var i stort sett

oförändrad vid den senaste undersökningen 2014. Statsrådet sa också att regeringen ser över hur digitalisering som ett verktyg i kontakten mellan företag och myndigheter kan användas och lyfte fram regeringens överenskommelse med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som undertecknades i februari 2016. Den tvååriga överenskommelsens syfte är att göra det enklare för restaurangföretagare i Sverige. Statsrådet berättade även att arbetet kommer att fortsätta med andra regeltunga branscher.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg besvarade i maj 2016 en skriftliga fråga från Jörgen Warborn (M) om styrning av myndigheter för ett bättre företagsklimat (fr. 2015/16:1168). Frågan rörde vad statsrådet och regeringen avser att vidta för åtgärder för att styra myndigheter så att regelkrånglet minskar. I sitt svar anförde statsrådet bl.a. att myndigheter som har mycket kontakter med företag generellt också har någon form av förenklingsuppdrag i sin instruktion, sitt regleringsbrev eller särskilda regleringsuppdrag. Vidare anförde statsrådet att regeringen dessutom ständigt ser över behovet av att ge fler myndigheter i uppdrag att arbeta med förenklingsfrågor för företag.

Regelrådet inordnades 2015 i Tillväxtverket och fick i samband med detta delvis ett förändrat uppdrag. Den oberoende granskningen av regelgivningens konsekvensutredningar kommer att fortsätta. Bedömningen av de administrativa kostnaderna ska inte längre göras i ett separat ställningstagande utan inkluderas i bedömningen av konsekvensutredningarna. Regelrådet ska fortsätta sitt arbete med att på begäran från regelgivare granska EU-konsekvensutredningar till EU-förslag som kan få stor påverkan på företag i Sverige och lämna en rekommendation om vad en svensk konsekvensutredning bör innehålla. Kansliets stödjande och utbildande verksamhet till kommittéer, departement och myndigheter går över till Tillväxtverket.

Närings- och innovationsminister Mikael Damberg deltog i november 2016 i en interpellationsdebatt med Jörgen Warborn (M) om konsekvensutredningar (ip. 2016/17:131). Interpellationen rörde bl.a. vilka åtgärder som ministern vidtagit för att säkerställa att resultaten ska bli avsevärt bättre när det gäller konsekvensutredningarnas kvalitet vid Regelrådets nästa årliga granskning. Statsrådet anförde att konsekvensutredningarnas kvalitet behöver höjas och framförde att de nödvändiga förutsättningarna för att kunna förbättra konsekvensutredningarnas kvalitet nu finns på plats. Regelrådet har permanentats, fått ett tydligare uppdrag och en ny organisationsform med koppling till Tillväxtverket. Detta talar för ett effektivt resursutnyttjande och tydlighet gentemot regelgivarna. Tillväxtverket arbetar brett för att ge alla regelgivare råd, stöd och utbildning i konsekvensutredningsarbetet. Att Tillväxtverket och Regelrådet arbetar närmare varandra ger också möjlighet att sätta in konkreta stödåtgärder där behovet är som störst. Dessutom sa statsrådet att regeringen ser över styrningen av Tillväxtverket när det gäller arbetet med konsekvensutredningar i syfte att höja kvaliteten och ser det som en angelägen fråga att det finns fullgoda beslutsunderlag.

I motion 2016/17:3186 (M) anförs att det aktiekapital som krävs för att starta ett aktiebolag bör sänkas. Med anledning av motionen kan nämnas att riksdagen i januari 2017 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att den ska ta fram ett lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktiebolag sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor (bet. 2016/17:CU6).

Med anledning av vad som anförs i motion 2016/17:3186 (M) om kommunala tillsynsavgifter kan nämnas att finansutskottet våren 2017 avslag samtliga motioner om utformningen av kommunala tillsynsavgifter bl.a. med hänvisning till gällande lagstiftning på området (bet. 2016/17:FiU26).

Utskottets ställningstagande

I motion 2016/17:3186 (M) efterfrågas bl.a. att myndigheter ska sätta mål för de vanligast förekommande handläggningstiderna, att kommuner inte ska kunna ta ut tillsynsavgifter utan att tillsyn utförts, att Regelrådets organisatoriska lösning bör utvärderas, att utbildningar för regelgivare intensifieras och att styrningen av olika myndigheters och kommittéers förenklingsarbete bör förbättras. Dessutom efterfrågar motionärerna bl.a. att ett system ska införas där en miniminivå kan anges i konsekvensutredningen inför genomförande av EU-direktiv, att fler myndigheter bör få direktiv att arbeta med regelförenkling och att åtgärder ska genomföras för att förenkla för nya entreprenörer och mindre företag. I motion 2016/17:3187 (M) efterfrågas regelförenklningar som bl.a. ger de livsvetenskapliga, informations- och kommunikationsteknologiska samt medicintekniska näringarna konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden.

Utskottet vill med anledning av dessa motioner framföra följande. Det är angeläget att de regler som finns och som införs är ändamålsenliga och medför en så begränsad administration som möjligt för företagen för att företagen ska få konkurrenskraftiga förutsättningar. Även service, bemötande och korta handläggningstider är av stor vikt för ett konkurrenskraftigt företagsklimat. Utskottet noterar att regeringen avser att förenkla för företagen genom ökad digitalisering, samordning av myndigheter och stärkt digital vägledning samt information. Tillväxtverket har en viktig roll eftersom myndigheten har i uppdrag att utveckla och genomföra insatser som förenklar för företag, bl.a. att minska handläggningstider. Utskottet noterar att Regelrådet inordnades i Tillväxtverket 2015 och att den nya organisationsformen med koppling till Tillväxtverket kan möjliggöra ett effektivare resursutnyttjande och tydlighet mot regelgivarna. Vidare noterar utskottet att Tillväxtverket arbetar brett för att ge alla regelgivare råd, stöd och utbildning i konsekvensutredningsarbetet. Utskottet noterar även att regeringen ser över styrningen av Tillväxtverket när det gäller arbetet med konsekvensutredningar i syfte att höja kvaliteteten och att regeringen kontinuerligt ser över behovet av att ge fler myndigheter i uppdrag att arbeta med förenklingsfrågor för företag. När det gäller frågan om att genomföra EU-direktiv i svensk lag vill utskottet nämna att frågan om s.k. gold-plating, dvs. att ytterligare regler tillkommer när EU-regelverk införs, är

ett stående inslag i de utbildningar Tillväxtverket håller för regelgivare på myndigheter, departement och kommittéer. Utskottet vill med anledning av motion 2016/17:3186 (M) som bl.a. förordar att regeringen bör lämna en årlig skrivelse till riksdagen om regelförenklingsarbetet påminna om att riksdagen 1999 tillkännagav att regeringen skulle lämna en årlig redogörelse för förenklingsarbetet till riksdagen. Utskottet noterar att regeringen senast lämnade en redogörelse för sitt regelförenklingsarbete med hänvisning till riksdagens tillkännagivande i budgetpropositionen för 2014. Utskottet anser att det mot denna bakgrund finns skäl för regeringen att inom en snar framtid återkomma till riksdagen med en redogörelse för förenklingsarbetet, i överensstämmelse med det tillkännagivande som riksdagen gjorde 1999. Utskottet anser dock inte att riksdagen i nuläget behöver uppmana regeringen att lämna en årlig skrivelse till riksdagen såsom föreslås i nyss nämnda motion.

När det gäller kommunala tillsynsavgifter noterar utskottet att finansutskottet under våren avslag samtliga motioner om utformningen av kommunala tillsynsavgifter (bet. 2016/17:FiU26). Utskottet vill också uppmärksamma att riksdagen i januari 2017 riktade ett tillkännagivande till regeringen om att den ska ta fram ett lagförslag som innebär att kravet på aktiekapital i privata aktieföretag sänks från 50 000 kronor till 25 000 kronor (bet. 2016/17:CU6).

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet motionerna i de aktuella delarna.

Tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen ställer sig bakom det som utskottet anför om att regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider och tillkännager detta för regeringen.

Jämför reservation 18 (S, MP, V).

Motionen

I kommittémotion 2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) framförs att många företag upplever att mycket tid går åt till administration och handläggningstider. Motionärerna föreslår att myndigheter ska sätta en tydlig tidsgräns för handläggningstider (yrkande 9).

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringens förenklingsarbete kommer som tidigare nämnts att under 2015–2018 inriktas mot områdena bättre service och mer ändamålsenliga regler som kommer att följas upp mot fyra mål. De två målen för bättre service är att det

ska bli enklare att lämna uppgifter och att handläggningstiderna ska kortas. De två målen för mer ändamålsenliga regler är att de ska främja företagens tillväxt samt att kostnader till följd av regler ska minska.

Som även tidigare har nämnts gav regeringen 2013 i uppdrag till Tillväxtverket, Bolagsverket och 13 andra myndigheter att följa upp och arbeta mot målen för förenklingsarbetet (N2013/5553/ENT) bl.a. i syfte att öka servicen och minska handläggningstiderna i det offentliga Sverige. I uppdraget ingår även att Tillväxtverket 2014–2020 årligen ska ta fram en resultattavla baserad på rapporteringarna som de berörda myndigheterna har lämnat i enlighet med uppdraget. För att utveckla arbetet ska Tillväxtverket även lyfta fram goda exempel och föreslå fler insatser för att ge stöd och råd till myndigheter. Regeringen reviderade uppdraget 2014 till att omfatta ytterligare fyra myndigheter, och återrapporteringen ändrades med ett större fokus på att förändringar i kundnöjdhet, handläggningstider m.m. ska kunna följas på ett strukturerat sätt (N2014/05377/ENT). Följande mål och återrapporteringskrav ska följas upp:

- 2020 ska handläggningstiderna på myndigheterna ha minskat jämfört med 2014.
- 2020 ska fler företagare vara nöjda med sina kontakter med myndigheter än 2014.
- 2020 ska myndigheterna ha ett mer systematiskt samråd med företagare än 2014.

Tillväxtverket ska årligen rapportera hur uppdraget genomförs till Näringsdepartementet senast den 15 april. En slutrapport ska lämnas senast den 30 april 2021.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att regeringens mål för att servicen till företag ska bli bättre är att det ska bli enklare att lämna uppgifter och att handläggningstider ska kortas. Vidare noterar utskottet att regeringen gett Tillväxtverket m.fl. myndigheter i uppdrag att följa upp och arbeta gentemot målen för förenklingsarbetet, bl.a. för att minska handläggningstiderna. Utskottet anser att regeringens insatser är lovvärda men otillräckliga. Många företag upplever att regelverken är krångliga och att mycket tid går åt till administration och handläggningstider. Enligt utskottets uppfattning kan detta vara såväl ett konkurrenskraftsproblem som en tröskel för företag att starta eller växa. Utskottet anser därför att regeringen bör vidta lämpliga åtgärder för att alla myndigheter som företag kommer i kontakt med ska sätta tydliga tidsgränser för sina handläggningstider.

Utskottet föreslår att riksdagen tillkännager detta för regeringen. Därmed tillstyrker utskottet motion 2016/17:3123 (M, C, L, KD) i den aktuella delen.

En dörr in för företagens uppgiftslämnande

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om insatser för företagens uppgiftslämnande. Utskottet konstaterar att det bl.a. utvecklats en tjänst för att göra det enklare för företag att lämna uppgifter till myndigheter.

Jämför reservation 19 (M, C, L, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) framförs att många företag fortfarande upplever att mycket tid går åt till administration och handläggningstider. Motionärerna vill därför att en garanti införs som innebär att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna, och därmed att plattformen ”en dörr in” bör vidareutvecklas (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) påpekas vikten av att de statliga myndigheterna ständigt arbetar för att bli effektiva och användarvänligare eftersom myndigheterna spelar en viktig roll för företagare i deras dagliga arbete. Motionärerna betonar vikten av att företag bara ska lämna information en gång till myndigheterna och att ”en dörr in” kommer på plats på alla berörda myndigheter så snart som möjligt (yrkande 1).

I motion 2016/17:1220 av Lotta Olsson (M) anförs att en onödigt stor del av många företagares arbetstid går till att hålla kontakt med olika myndigheter. Motionären föreslår att en regel införs att statliga myndigheter ska undersöka om information redan finns hos en annan myndighet innan uppgifter från enskilda företagare begärs in. Vidare föreslås att statliga och kommunala myndigheter har en gemensam hemsida för företagare där de kan lämna och efterfråga uppgifter som sedan automatiskt fördelas till rätt myndighet.

Vissa kompletterande uppgifter

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) att det finns en outnyttjad potential i digitaliseringen som hjälpmedel för att göra det enklare för företagen. Digitalisering kommer därför först i regeringens målbild för förenklingsarbetet som innebär att Sverige ska vara digitalt, transparent och innovationsfrämjande för ett enklare och konkurrenskraftigt företagande.

Regeringen undertecknade den 8 februari 2016 en avsiktsförklaring för digital förnyelse av det offentliga Sverige tillsammans med Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Syftet är att samverka för att skapa en offentlig e-förvaltning som möter medborgares, organisationers och företags förväntningar i ett alltmer digitaliserat samhälle. Regeringen kommer

inledningsvis att prioritera digitalt först inom bl.a. regelförenkling och avser att förenkla för företag genom t.ex. minskad byråkrati och ökad möjlighet till självservice. Vidare beslutade regeringen den 11 februari 2016 att underteckna en överenskommelse med SKL för att förenkla företagandet med hjälp av nya gemensamma nationella digitala lösningar. Arbetet fokuseras inledningsvis på restaurangbranschen, eftersom lagar och myndighetsregler ses som ett hinder för företagens utveckling. Regeringens ambition är att initiativet ska medföra att det blir enklare att starta och driva restaurangföretag. Målsättningen med överenskommelsen är att 2017 kunna erbjuda majoriteten av alla restaurangföretagare i Sverige digitala tjänster för att starta och driva sina verksamheter.

Den myndighetsgemensamma portalen verksamt.se drivs av Tillväxtverket tillsammans med Bolagsverket och Skatteverket i syfte att göra det enklare att starta och driva företag. Portalen ska möta företagares behov av en samlad information och myndighetsservice på webben. Under 2015 utvecklades en tjänst för förenklat uppgiftslämnande. Många myndigheter behöver ansluta sig till Uppgiftslämnarservice för att företagen ska uppleva påtagliga lättnader. Tjänsten förväntas minska företagens kostnader och även arbetsbörda eftersom uppgifter inte behöver lämnas in flera gånger till olika myndigheter. För att förenkla för företagen genom fler digitala tjänster gav regeringen Bolagsverket i uppdrag att införa en nationell tjänst för ingivning av finansiell information när det gäller årsredovisningar (N2016/04957/SUN) i juli 2016. Uppdraget ska slutredovisas senast den 31 mars 2018.

Utskottets ställningstagande

En vidareutveckling av plattformen ”en dörr in” och att denna kommer på plats på alla berörda myndigheter föreslås i motionerna 2016/17:3123 (M, C, L, KD) och 2016/17:3186 (M). I motion 2016/17:1220 (M) föreslås bl.a. att en regel införs att statliga myndigheter ska undersöka om information redan finns hos en annan myndighet innan uppgifter från enskilda företagare begärs in. Utskottet instämmer med motionärerna att det är angeläget att förenkla för företagen att lämna uppgifter till myndigheterna. Utskottet konstaterar att det utvecklats en tjänst som är knuten till myndighetsportalen verksamt.se för förenklat uppgiftslämnande för företag och att regeringen gett Bolagsverket i uppdrag att införa en nationell tjänst för ingivning av finansiell information när det gäller årsredovisningar. Vidare noterar utskottet att digitalisering kommer först i regeringens målbild för förenklingsarbetet som innebär att Sverige ska vara digitalt, transparent och innovationsfrämjande för ett enklare och konkurrenskraftigt företagande. Utskottet noterar även att regeringen undertecknat en avsiktsförklaring för digital förnyelse av det offentliga Sverige tillsammans med SKL, där ett av de prioriterade områdena är att förenkla för företag genom bl.a. minskad byråkrati och ökad möjlighet till självservice. Samarbetet med SKL har inledningsvis inriktats gentemot restaurangföretagare som verkar i en regeltung bransch som kräver omfattande

kontakter med myndigheter och kommuner. Målsättningen är att 2017 kunna erbjuda majoriteten av alla restaurangföretagare digitala tjänster för att starta och driva sin verksamhet.

Med hänvisning till det ovan anförda avstyrks härmed samtliga motioner i aktuella delar.

Övriga insatser för regelförenkling

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör övriga insatser för regelförenkling för företag. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser på området.

Jämför reservationerna 20 (M), 21 (SD) och 22 (C).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) betonas vikten av att det inte finns fler regler än nödvändigt. Motionärerna föreslår flera åtgärder för att förenkla regelverken, bl.a. att konsekvensutredningar ska bli bättre. Vidare bör fler myndigheter få tydliga direktiv att arbeta med regelförenklingsfrågor, och rapporteringskraven för företagare bör minska genom att en regel införs om att företag bara ska lämna information en gång till myndigheterna ”en dörr in”. Myndigheter och kommuner bör vara skyldiga att sätta tydliga tidsgränser för handläggningstider, och mikroföretag bör undantas från vissa krav på administration, t.ex. att skicka in årsredovisningar till Bolagsverket (yrkande 1). De svenska företagens konkurrenskraft baseras i stor utsträckning på hur regler och byråkrati i Sverige står sig gentemot andra länder. Motionärerna anser därför att man bör överväga att införa ett system inför att ett EU-direktiv ska genomföras där en miniminivå kan anges i konsekvensutredningen. Om det svenska genomförandet går utöver miniminivån bör det motiveras särskilt. Vid en översyn menar motionärerna vidare att det är lämpligt att beakta om dessa utgångspunkter bör föras in i förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning (yrkande 5).

I motion 2016/17:407 av Finn Bengtsson (M) anförts att regelbördan för företagare bör fortsätta att minska, bl.a. genom att tillämpa två olika metoder. Motionären föreslår att solnedgångsreglering bör beaktas när nya regler införs. Det innebär att regleringarna är temporära och därmed löper ut vid en viss given tidpunkt om inte något annat beslutas. För att minska mängden befintliga regler bör en s.k. regleringsgiljotin införas, vilket innebär att regler som påverkar företag ska granskas utifrån om de är nödvändiga, lagliga och företagsvänliga. De regler som uppfyller alla kriterier behålls, medan de regler som inte är nödvändiga eller lagliga avskaffas. De regler som är nödvändiga och lagliga men inte företagsvänliga revideras. Motionären konstaterar att

utskottet behandlade en motion på samma tema under förra riksmötet (bet. 2015/16:NU15) då utskottet avstyrkte motionen med motiveringen att Tillväxtverket har i uppdrag att arbeta för enklare regler och att de under 2015 fått ett utökat uppdrag att följa och mäta utvecklingen av andra kostnader som följer av regler än de administrativa kostnaderna. Motionären menar att det är vällovligt men att det inte räcker för att påskynda utvecklingen av enklare regler för företagare och anser därför att solnedgångsparagrafer och regleringsgiljotiner bör införas omgående.

I motion 2016/17:410 av Finn Bengtsson (M) anförs att Bolagsverket bl.a. ska granska och offentliggöra årsredovisningar för aktiebolag. Bolagsverkets skyldigheter när det gäller granskning av svenska bolags årsredovisningar bör ändras för att komma till rätta med de bedrägerier som ofta utförs av organiserad brottslighet. Motionären föreslår därför att regeringen ger Bolagsverket i uppdrag att göra en kvalitativ analys av vad bolagets siffror verkligen beskriver för typ av verksamhet. Motionären konstaterar vidare att utskottet behandlade en motion på samma tema under förra riksmötet (bet. 2015/16:NU15). Då avstyrkte utskottet motionen med motiveringen att utskottet utgår från att Bolagsverket granskar företags årsredovisningar enligt de regler som myndigheten arbetar efter och att utskottet förutsätter att regeringen vidtar de åtgärder som behövs om regeringen anser det nödvändigt. Motionären anser att motiveringen är förvånande eftersom den organiserade brottsligheten utgör ett allvarligt och växande problem i Sverige.

I motion 2016/17:540 av Sten Bergheden (M) anförs att dispenser från exempelvis avgifter och tillstånd bör ses över för att göra det enklare och mindre byråkratiskt att starta eget företag. Dispenserna bör gälla de två till tre första åren.

I motion 2016/17:541 av Sten Bergheden (M) anförs att skötsamma företagare som följer svenska lagar och regler bör premieras genom färre kontroller och onödiga tillstånd samt lägre avgifter. Myndigheterna kan då lägga tid på att bl.a. effektivisera sin verksamhet. Regeringen bör därför göra en översyn av möjligheten att premiera skötsamma företagare genom färre kontroller och lägre avgifter.

I motion 2016/17:1541 av Marta Obminska (M) anförs att enklare regler minskar kostnaderna för företagare och frigör tid från administration. Motionären föreslår därför att arbetet med att göra det enklare att starta, driva och utveckla företag behöver fortsätta med bredare regelförenklingar för företag.

I motion 2016/17:1556 av Betty Malmberg (M) konstateras att det i utskottets betänkande (bet. 2015/16:NU15) framgår att nationell överreglering, s.k. gold-plating, är ett stående inslag i de utbildningar som Tillväxtverket håller för regelgivare. Motionären anser att det bör följas upp om utbildningen gör någon reell skillnad i de beslut som fattas. Regeringen bör därför ge berörda myndigheter i uppdrag att utvärdera om Tillväxtverkets utbildning om gold-plating har haft effekt på verksamheten (yrkande 1). Motionären anser också att det är märkligt att olika länders myndigheter kan

tolka och genomföra EU:s direktiv på så olika sätt. Motionären menar därför att man bör göra en granskning av hur olika länder genomför och efterlever EU-direktiv på näringsområdet (yrkande 3).

I motion 2016/17:2129 av Edward Riedl (M) anförs att det är viktigt att skapa fler möjligheter för företag att starta och växa genom att förbättra förutsättningarna för företagande för företagare (yrkande 1).

I motion 2016/17:2725 av Erik Bengtzboe (M) anförs att de regler och lagar som tynger svenska företag har uppkommit av goda skäl men kanske inte längre är ändamålsenliga. Regeringen bör därför se över hur Regelrådets arbete kan effektiviseras med målet att ytterligare underlätta för svenska företag att växa, anställa och exportera.

I kommittémotion 2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD) poängteras värdet av att stärka Regelrådets kompetens och mandat. Motionärerna föreslår därför att Regelrådet ska vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen (yrkande 1). Regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera och systematisera arbetet med förenkling, enligt motionärerna som därför föreslår att en arbetsordning införs (yrkande 2). Svenska näringslivsorganisationer får först möjlighet att lämna förslag på vilka regler som ska förändras eller tas bort. Regeringen hänvisar sedan förslagen till rätt departement och myndighet samtidigt som respektive myndighet får i uppdrag att redogöra för hur myndigheten arbetar med frågan. I en årlig skrivelse till riksdagen redovisar regeringen sitt ställningstagande till myndigheters förslag. Motionärerna föreslår vidare att Regelrådet ska få en s.k. stoppfunktion, vilken innebär att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regelförslaget har utretts. Motionärerna menar vidare att det bör övervägas om stoppfunktionen endast ska gälla en viss begränsad tid för att sätta press på att bättre konsekvensanalyser tas fram (yrkande 3). Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning bör stärkas enligt motionärerna. Regeringen föreslås reformera förordningen med skärpta krav på att regelgivaren ska beskriva effekterna av när svenska regler föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning (yrkande 4).

I motion 2016/17:2281 av Markus Wiechel (SD) anförs att en satsning måste göras för att förbättra möjligheterna att starta och driva företag. Motionären föreslår att företagare enbart bör beläggas med en administrativ avgift när de lämnat felaktiga uppgifter utan uppsåt eller för egen vinnings skull (yrkande 1). Motionären föreslår också att Regelrådets mandat bör breddas, bl.a. genom att samtliga konsekvenser av regelgivning för företag beaktas i Regelrådets yttranden (yrkande 2). Motionären anser även att det bör ske en ordentlig förändring för att säkerställa att kommande regler inte skadar mer än vad de gör nytta och föreslår därför bl.a. att beräkningar av företagets totala regelkostnader (finansiella, materiella och administrativa kostnader) bör göras i samband med att nya regler tillkommer (yrkande 3). Vidare föreslår motionären att ett enhetligt regelverk för konsekvensanalyser bör införas, och att någon form av uppföljning sker ett par år efter att en ny reglering införts.

I kommittémotion 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) poängteras vikten av att förenkla företagandet i hela landet. Motionärerna anser att fler regleringar måste ha solnedgångsklausuler, och att nya kostnadsdrivande regler bör kompenseras av regellättnader som minskar kostnaderna, med principen ”en regel in – en regel ut” (yrkande 9). Uppgiftslämning till myndigheter ska bara behöva ske en gång till ett ställe, och tillämpningen av regleringar för företag bör kunna omprövas om det går att påvisa att en annan, mindre kostnadskrävande tillämpning uppnått likvärdiga resultat. Vidare bör mikroföretagande endast beläggas med ett minimum av regler som dessutom är kraftigt förenklade.

I kommittémotion 2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) anser motionärerna att små- och mikroföretag runt om i landet i dag får lägga mycket arbete på administrativa uppgifter. Motionärerna föreslår därför en kraftigt minskad regelbörda för små- och mikroföretag så att de kan fokusera på företagsverksamheten (yrkande 3).

Vissa kompletterande uppgifter

För att öka konsekvensutredningarnas kvalitet generellt gav regeringen i december 2016 Tillväxtverket i uppdrag att ta fram en digital handledning för konsekvensutredningar vid regelgivning (N2016/07452/FF). Handledningen ska kunna fungera som ett hjälpmedel vid regelgivning och avse frågor om hur företagsekonomiska, miljömässiga, sociala och andra relevanta samhälls-ekonomiska konsekvenser kan belysas på ett heltäckande sätt. När det gäller företagsekonomiska konsekvenser ska påverkan på företagets kostnader och konkurrensförhållanden lyftas fram särskilt i handledningen.

Regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att 2014–2020 följa upp utvecklingen av företagets administrativa kostnader (N2013/05704/ENT, N2015/06514/FF). Uppdraget ska redovisas årligen i mitten av april. Tillväxtverket har tagit fram en metod för att följa upp hur företagets administrativa kostnader utvecklas. I en skrift från 2014 (Info 0537) kan man läsa vad metoder innebär:

1. Myndigheter, departement och kommittéer utreder konsekvenser av förslag till nya och ändrade regler i en konsekvensutredning. I konsekvensutredningen görs en beräkning av företagets administrativa kostnader.
2. Regelrådet granskar förslaget, och om det medför betydande påverkan på företagets administrativa kostnader skickar Regelrådet förslaget till Tillväxtverket.
3. Tillväxtverket registrerar förslaget.
4. Tillväxtverket följer upp om förslaget har beslutats.
5. Beslutade förslag med betydande påverkan på företagets administrativa kostnader tas med i processen.

Regeringen gav 2014 Tillväxtverket i uppdrag att ta fram ett arbetssätt för hur myndigheten ska följa upp utvecklingen av andra kostnader till följd av regler. (N2014/5259/ENT). Tillväxtverket lämnade i februari 2016 ett förslag till arbetssätt för att följa och tydliggöra företagens kostnader till följd av regler (1.2.2 –Ä 2015-1259). Tillväxtverkets förslag är bl.a. att beräkningsmetoden ska vara enkel och verifierbar för utomstående och att andra kostnader består av företagens kostnader av att efterleva regelkrav som inte är administrativa. Dessa kan delas upp i ett flertal kategorier som materiella, finansiella och fullgörande kostnader. I december 2016 gav regeringen Tillväxtverket i uppdrag att även följa upp utvecklingen av andra kostnader till följd av regler med utgångspunkt i den metod myndigheten redovisat (N2016/08059/FF). Uppdraget ska redovisas årligen i mitten av april. Tillväxtverket kommer därmed i april 2017 att redovisa hur myndigheten följer upp såväl administrativa kostnader som andra kostnader till följd av regler.

Tillväxtverket har vidare tagit fram en metod till stöd för att initialt bestämma omfattningen av den konsekvensanalys som görs när man tar fram förslag till nya eller ändrade regler (dnr 1.2.1-2014-4590) utifrån det uppdrag myndigheten fick i sitt regleringsbrev för 2015. Myndigheten har också tagit fram ett webbverktyg för att stödja myndigheter i utvärdering och uppföljning av regler.

År 2012 publicerade Regelrådet och Näringslivets Regelnämnd (NNR) rapporten Att tydliggöra gold-plating – ett bättre genomförande av EU-lagstiftning. I rapporten beskrivs problematiken kring nationell överreglering s.k. gold-plating, d.v.s. att ytterligare regler tillkommer när EU-regelverk införs i svensk rätt utöver vad som krävs för att regelverket ska anses infört. Ett av förslagen i rapporten var att regeringen borde ändra förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Den dåvarande regeringen valde att inte ändra förordningen i enlighet med förslaget, eftersom den ansåg att de åtgärder som skulle vidtas, t.ex. i form av att gold-plating blev ett stående inslag i Tillväxtverkets utbildningar för regelgivare, var tillräckliga. Tillväxtverket följer upp utbildningarna för regelgivare genom utvärderingar där deltagarna får betygsätta genomförande, innehåll och material.

I motion 2016/17:410 (M) föreslås en ändring av Bolagsverkets granskningskyldighet av företags årsredovisningar för att motverka de bedrägerier som är ett utslag av organiserad brottslighet. Utskottet behandlade våren 2016 en liknande motion och avstyrkte den med motiveringen att Ekobrottsmyndigheten påbörjat en utredning som väntas presenteras i april 2016 om hur omfattande problemet är med bedrägerierna. Vidare anförde utskottet att det i Utredningen om åtgärder mot fakturabedrägerier (SOU 2015:77) föreslås att regeringen ska överväga om inte Bolagsverket ska delta i den samverkan mellan myndigheter som finns mot organiserad brottslighet.

Ekobrottsmyndigheten lämnade i juni 2016 rapporten Effekter på den ekonomiska brottsligheten efter avskaffandet av revisionsplikten för mindre aktieföretag (EBM A-2016/0375). Myndigheten konstaterar att avskaffandet av

revisionsplikt är en riskfaktor för att bolag används som brottsverktyg. Vidare inledde Riksrevisionen i december 2016 en granskning av reformen om avskaffandet av revisionsplikten för mindre aktiebolag med planerad publicering i december 2017. Granskningen syftar till att undersöka om de effekter som regeringen avsett med reformen har infriats för berörda aktiebolag och om reformen har medfört oavsedda effekter för berörda myndigheter. Utredningen om åtgärder mot fakturabedrägerier lämnade sitt betänkande (SOU 2015:77) i september 2015. I utredningen föreslås att regeringen ska överväga ett beslut om att Bolagsverket ska delta i samverkan mot organiserad brottslighet och därmed omfattas av det informationsutbyte mellan myndigheter som föreslagits genom promemorian Informationsutbyte vid samverkan mot grov organiserad brottslighet (Ds 2014:30). Ekobrottsmyndigheten instämde i utredningens förslag i sitt remissyttrande (EBM A-2015/0533). Betänkandet bereds för närvarande i Regeringskansliet. Vidare tog Ekobrottsmyndigheten och Bolagsverket i december 2016 beslut om rapporten Samverkan med Bolagsverket – nulägesrapport och förslag till framtida samverkan (EBM 2016-121). För att ytterligare stärka samverkan mellan myndigheterna finns flera förslag i rapporten, bl.a. att genomföra en analys om Bolagsverket ska omfattas av samverkan om den organiserade brottsligheten. Ett annat förslag är att utöka Bolagsverkets uppdrag till att exempelvis också omfatta att myndigheten ska bistå i brottsbekämpande myndigheters uppdrag.

Utskottets ställningstagande

Minskad regelbörda för företagare tas upp i motionerna 2016/17:407 (M), 2016/17:1541 (M), 2016/17:2970 (C) och 2016/17:3096 (C). I motion 2016/17:540 (M) anförs att dispenser från exempelvis avgifter och tillstånd bör ses över och i motion 2016/17:541 (M) att skötsamma företagare som följer svenska lagar och regler bör premieras genom färre kontroller och onödiga tillstånd samt lägre avgifter. I motion 2016/17:2129 (M) anförs att förutsättningarna för företagande bör förbättras för att skapa fler möjligheter för företag att starta och växa. Flera motioner behandlar även betydelsen av konsekvensutredningar eller Regelrådet. I motion 2016/17:1556 (M) efterfrågas att berörda myndigheter ska få i uppdrag att utvärdera om Tillväxtverkets utbildning om gold-plating har haft effekt på respektive myndighets verksamhet. I motion 2016/17:2725 (M) anförs att regeringen bör se över hur Regelrådets arbete kan effektiviseras. Vidare anförs i motion 2016/17:1819 (SD) att Regelrådet bör vara ett oberoende organ med placering under Statsrådsberedningen, att en ny arbetsordning införs för att prioritera och systematisera arbetet med förenkling och att Regelrådet får en s.k. stoppfunktion, vilken innebär att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regelförslaget utretts. Vidare förslås i motionen att förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning ska reformeras med skärpta krav på att regelgivaren ska beskriva effekterna av när svenska regler

föreslås gå utöver vad som krävs av EU:s lagstiftning. I motion 2016/17:2281 (SD) anförs att företagare enbart bör beläggas med en administrativ avgift när de lämnat felaktiga uppgifter utan uppsåt eller för egen vinnings skull. Vidare anförs att Regelrådets mandat bör breddas och att beräkningar av företagens totala regelkostnader bör göras i samband med att nya regler tillkommer för att säkerställa att kommande regler inte skadar mer än vad de gör nytta. I motion 2016/17:3144 (M) efterfrågas flera åtgärder för att förenkla regelverken, bl.a. att konsekvensutredningar ska bli bättre, att fler myndigheter ska få tydliga direktiv att arbeta med regelförenkling och att en regel införs om att företag bara ska lämna information en gång till myndigheter. Vidare efterfrågas att myndigheter och kommuner bör vara skyldiga att sätta tydliga tidsgränser för handläggningstider och att mikroföretag bör undantas från vissa krav på administration. Motionärerna efterfrågar också man överväger att införa ett system när EU-direktiv ska genomföras där en miniminivå kan anges i konsekvensutredningen, och om det därmed eventuellt skulle vara lämpligt att förändra förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Utskottet vill med anledning av dessa motioner framföra följande. Enligt utskottets uppfattning är det som tidigare uttryckts angeläget att de regler som finns och som införs är ändamålsenliga och att de medför en så begränsad administration som möjligt för företag. Tillväxtverket har en viktig roll med sitt tydliga uppdrag att utveckla och genomföra insatser som förenklar för företag. En central aspekt för att förenkla för företag är den uppgiftslämnarservice som nämnts i det föregående. Utskottet noterar att regeringen noga följer företagets upplevelser av att verka i Sverige och att regeringen ser över hur digitalisering kan användas som ett verktyg i kontakten mellan företag och myndigheter. Regeringen har också undertecknat en överenskommelse med SKL med syfte att göra det enklare för restaurangföretagare i Sverige, och arbetet kommer att fortsätta med andra regeltunga branscher. Utskottet noterar vidare att regeringen kontinuerligt ser över behovet att ge fler myndigheter i uppdrag att arbeta med förenklingsfrågor för företag. En annan viktig del i regelförenklingsarbetet är enligt utskottets uppfattning att ständigt förbättra de genomförda konsekvensutredningarna. Därtill bör påminnas om att Regelrådet inordnades i Tillväxtverket 2015 och att den nya organisationsformen med koppling till Tillväxtverket kan möjliggöra ett effektivare resursutnyttjande och tydlighet mot regelgivarna. Tillväxtverket arbetar brett för att ge alla regelgivare råd, stöd och utbildning i konsekvensutredningsarbetet, och följer upp utbildningarna för regelgivare genom utvärderingar där deltagarna får betygsätta genomförande, innehåll och material.

Utskottet noterar även att regeringen har gett Tillväxtverket i uppdrag att ta fram en digital handledning för konsekvensutredningar och att följa upp utvecklingen av företagens administrativa kostnader såväl som andra kostnader till följd av regler. Vidare noterar utskottet att regeringen ser över styrningen av Tillväxtverket när det gäller arbetet med konsekvensutredningar i syfte att höja kvaliteten och att regeringen kontinuerligt ser över behovet

av att ge fler myndigheter i uppdrag att arbeta med förenklingsfrågor för företag. När det gäller frågan om att genomföra EU-direktiv i svensk lag vill utskottet som nämnts i det föregående påpeka att frågan om s.k. gold-plating, dvs. att ytterligare regler tillkommer när man inför EU-regelverk, är ett stående inslag i de utbildningar Tillväxtverket håller för regelgivare på myndigheter, departement och i kommittéer.

I motion 2016/17:410 (M) föreslås att man ska se över om det är möjligt att ändra på Bolagsverkets skyldighet att granska aktiebolags årsredovisningar för att komma tillrätta med bedrägerier som utförs av organiserad brottslighet. Utskottet noterar att Ekobrottsmyndigheten i sin rapport 2016 konstaterar att avskaffandet av revisionsplikt är en riskfaktor för att bolag används som brottsverktyg. Vidare noterar utskottet att Riksrevisionen inlett en granskning av reformen kring avskaffandet av revisionsplikt för mindre aktiebolag med planerad publicering i december 2017. Utredningen om åtgärder mot fakturabedrägerier lämnade sitt betänkande (SOU 2015:77) i september 2015 vilket bereds i Regeringskansliet.

Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet samtliga här behandlade motioner i aktuella delar.

Plan för Sverige som turistmål

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om åtgärder för att stärka Sverige som turistmål. Utskottet hänvisar till insatser som görs inom området.

Jämför reservation 23 (M, C, L, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) anförts att mindre orter har goda förutsättningar att utvecklas väl med en förstärkt politik och långsiktiga utvecklingsmål med jobbfokus. Motionärerna efterfrågar därför goda förutsättningar för besöksrelaterade företag för att öka landsbygdens attraktivitet som turistmål (yrkande 3).

I kommittémotion 2016/17:3124 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) anförts att besöksnäringen är Sveriges största tjänsteexportnäring i form av utländska turisternas konsumtion. Motionärerna yrkar på åtgärder för att fortsätta stärka svensk besöksnäring, exempelvis genom att Visit Sweden fortsätter att marknadsföra Sverige som ett mål både för turism och möten/konferenser. Motionärerna menar också att det finns möjligheter att införa en gemensam kvalitetsstandard för besöksnäringen med de andra nordiska länderna (yrkande 14).

För att bibehålla den positiva utvecklingen inom svensk besöksnäring efterfrågar Lars Hjalmered m.fl. (M) i kommittémotion 2016/17:3129 en

samlad strategi som tydliggör hur Sverige kan attrahera besök, evenemang, möten och kongresser (yrkande 1).

I kommittémotion 2016/17:3148 förordar Lars Hjälmred m.fl. (M) ett tillkännagivande från riksdagen om att främja svensk besöksnäring för att öka Sveriges attraktivitet som turistmål (yrkande 8).

I motion 2016/17:16 av Lars Tysklind (L) anförs att turismen i Sverige är en växande näring vars andel av bnp är högre än jordbruket, skogsbruket, yrkesfisket och livsmedelsindustrin tillsammans, och som sysselsätter 165 400 personer. Vidare anförs att resandet till och inom Europa förväntas öka med drygt 50 procent till 2030. För att öka Sveriges chanser att ta del av ökningen menar motionären att regeringen bör ta fram en nationellt sammanhållen strategi för svensk turistnäring.

Vissa kompletterande uppgifter

Pågående utredning

Regeringen beslutade i oktober 2016 att tillsätta utredningen En sammanhållen politik för hållbar turism och växande besöksnäring. Syftet med utredningen är att ge regeringen underlag för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela Sverige. Rådsdirektör Britt Bohlin har utsetts till särskild utredare. Av kommittédirektivet (dir. 2016:83) framgår att en politik för stärkt besöksnäring ska utgå från strukturella frågor, utmaningar och möjligheter som besöksnäringen möter, såväl nationellt som med en internationell utblick. Politiken ska utgå från nuläget med avsikt att möta inte bara nuvarande utan även kommande utmaningar och möjligheter. Politiken ska bidra till konkurrenskraftiga, innovativa, växande företag och destinationer samt ökad samverkan mellan privata och offentliga aktörer, ökad sysselsättning och en hållbar utveckling i hela landet.

Utredarens förslag ska enligt kommittédirektivet kunna omsättas i konkreta insatser från regeringens sida, men också bidra till att mobilisera andra aktörers insatser för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor. Analysen ska göras utifrån ett geografiskt perspektiv och analysera olika behov, utmaningar och möjligheter som finns inom besöksnäringen i olika delar av landet samt utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Utredaren ska också föreslå en prioritering av föreslagna insatser. Utredaren ska göra följande:

- analysera det befintliga målet för turismpolitiken, och om det finns skäl till det föreslå tillägg eller nytt mål för politiken samt lämna förslag på inriktning av politiken för att nå målet
- kartlägga besöksnäringens behov, utmaningar och hinder för en hållbar utveckling på följande områden och därefter föreslå insatser och möjliga förenklingar:
  - digitalisering inklusive digital tillgänglighet
  - forskning och innovation
  - kompetensförsörjning och kompetensutveckling

- trafikutbud i befintlig infrastruktur i fråga om besöksnäringen
  - nyttjande av exempelvis stads-, natur- och kulturmiljöer
  - sysselsättning
  - företag inom naturturism och kulturturism.
- föreslå hur samverkan och samordning mellan besöksnäringen och offentliga aktörer kan utvecklas för att stärka det gränsöverskridande turistiska erbjudandet ”äta-resa-göra-bo” och identifiera eventuella svaga samband som hämmar besöksnäringens utveckling.
  - föreslå hur kontaktytorna mellan myndigheter och andra offentliga aktörer, näringsliv, akademi och civilsamhället kan utvecklas.
  - lämna förslag på hur vidareutvecklad samordning mellan politikområden och politiknivåer, nationellt, regionalt och kommunalt bör se ut för att öka effekterna av en sammanhållen politik för turism och besöksnäring.
  - undersöka vilken typ av data och statistik som behövs för att öka kunskaperna om besöksnäringen samt föreslå hur befintliga data och befintlig statistik kan kompletteras och utvecklas ur ett nationellt, regionalt och kommunalt perspektiv.

Uppdraget ska redovisas senast den 1 december 2017.

Visit Sweden

Kommunikationsbolaget Visit Sweden ägs gemensamt av staten och svensk besöksnäring och ska medverka till att turismen ökar genom marknadsföring av Sverige som turistland utomlands. Staten finansierar bolagets basverksamhet och den övergripande marknadsföringen av Sverige som varumärke medan besöksnäringen finansierar riktade aktiviteter och produktmarknadsföring. Regeringen har för budgetåret 2017 beslutat att via Visit Sweden satsa på nya tillväxtmarknader som Indien och Kina, marknadsföra hållbar natur- och ekoturism på landsbygden och genomföra insatser för att förlänga utländska besökarens vistelse i Sverige.

Under en frågestund i riksdagen den 3 mars 2016 (prot. 2015/16:74 § 9) anförde närings- och innovationsminister Mikael Damberg att regeringen börjar se resultat av den satsning som har gjorts genom Visit Sweden. Närings- och innovationsministern framhöll bl.a. att antalet kinesiska turister som besöker Sverige har ökat avsevärt under det senaste året. Enligt uppgifter som publicerats på Tillväxtverkets webbplats ökade turismen till Sverige under 2015 snabbare än till övriga Europa. Antalet övernattningar av kinesiska turister ökade med 28,5 procent.

Utskottets ställningstagande

Besöksnäringen har stor potential att skapa tillväxt, sysselsättning och utveckling såväl i städer som på landsbygden. Det råder dock hård konkurrens om den växande internationella turismen och enligt utskottets uppfattning

behövs det gemensamma krafttag och samverkan över både branscher och sektorer för att Sverige ska kunna vara konkurrenskraftigt och ta till vara den potential som finns inom besöksnäringen. Utskottet noterar också att en särskild utredare fått i uppdrag att göra en genomlysning av området för att stärka besöksnäringen som export- och jobbmotor i hela Sverige. I motionerna 2016/17:16 (L), 2016/17:2649 (C, M, L, KD), 2016/17:3124 (M, C, L, KD), 2016/17:3129 (M) och 2016/17:3148 (M) förordas olika riksdagsuttalanden om en plan för att öka Sveriges attraktivitet som turistmål. Utskottet kan här konstatera att regeringen aviserat åtgärder för öka Sveriges attraktionskraft som turistmål inom ramen för exportstrategin som riksdagen har antagit. Här noterar utskottet bl.a. satsningarna på Visit Swedens verksamhet för att öka närvaron på nya tillväxtmarknader som Indien och Kina, öka marknadsföringen av hållbar natur- och ekoturism på landsbygden och insatser för att förlänga utländska besökares vistelse i Sverige. Dessutom kan utskottet konstatera att tre av fyra allianspartier (M, L, KD) förordade lägre anslag till turismfrämjande för 2017 än vad regeringen föreslog och riksdagen sedermera beslutade (prop. 2016/17:1 utg. omr. 24, bet. 2016/17:NU1).

Utskottet ser därmed inget behov av att förorda några tillkännagivanden så som föreslås i de aktuella motionerna, som därmed avstyrks i berörda delar.

Övrigt om besöksnäringen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om att främja svensk besöksnäring. Utskottet hänvisar bl.a. till pågående insatser inom området.

Jämför reservationerna 24 (M), 25 (C) och 26 (V).

Motionerna

I motion 2016/17:1133 av Mathias Tegnér (S) framhålls behovet av permanenta offentliga strukturer för att förbättra besöksnäringens förutsättningar. Enligt motionären bör regeringen därför överväga att permanenta offentliga strukturer såsom Dialogforum för företrädare inom besöksnäringen och Besöksnäringens myndighetsgrupp för samverkan (yrkande 1). Motionären anför att ytterligare ett sätt att verka för att stärka besöksnäringen är att utveckla redan i dag framgångsrika, men småskaliga koncept. Då små aktörer har svårt att själva finansiera utveckling menar motionären att staten bör överväga någon form av offentlig delfinansiering av destinationsutveckling (yrkande 2). Vidare menar motionären att en nyckel till framgång är att bolag inom besöksnäringen kan etablera sig och börja verka. Därför måste staten garantera en rättssäker, snabb och effektiv kommunal tillsyn av t.ex. alkoholtillstånd (yrkande 3). Motionären anför också att Sverige

som turistland bör ha en strategi för dra till sig olika typer av större arrangemang i syfte att marknadsföra Sverige internationellt (yrkande 4).

I motion 2016/17:2151 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) framhålls att ekoturism är en affärsidé som gör att kommersiell turism kan kombineras på ett hänsynsfullt sätt med traditionella ekonomier och ursprungskulturer. Motionärerna vill se en utveckling av ekoturismen, vilket man menar skulle stärka Sverige som resmål och samtidigt vara av betydelse för naturvård och jobb på glesbygden (yrkande 3).

För att bibehålla den positiva utvecklingen inom svensk besöksnäring vill Lars Hjalmered m.fl. (M) enligt vad som framförs i kommittémotion 2016/17:3129 underlätta för campingverksamheter att bl.a. kunna verka längre tid under året med en enklare tillståndsgivning. Motionärerna efterfrågar att regeringen gör en samlad översyn av regler och villkor för camping i syfte att skapa fler arbetstillfällen inom näringen (yrkande 2). Vidare riktar motionärerna en uppmaning att se till de möjligheter som finns inom nya marknader med tyst turism, kulturturism, stadsturism och digital tillgänglighet för besöksnäringen (yrkande 4). Motionärerna menar också att de gemensamma investeringarna för en stärkt besöksnäring måste genomsyras av effektivitet och utväxling så att de blir så hållbara och långsiktigt bärkraftiga av sig själva som möjligt. Därför efterfrågar de effektutvärderingar av statens samlade besöksfrämjande (yrkande 5).

Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M) framhåller i motion 2016/17:142 att naturturismen är på stark tillväxt och att svensk turism i löpande priser i princip har fördubblat sin omsättning sedan 2000. Motionärerna menar att det behövs ett helhetsgrepp kring frågor som rör svensk friluftsnäring och dess aktörer och anser att regeringen bör ta fram en samlad strategi för utvecklingen av svensk friluftsnäring (yrkande 1).

I motion 2016/17:160 av Ann-Britt Åsebol (M) anförs att värdskap för större idrotts- och kulturevenemang ger genomslag i flera olika mediekanaler och är ett unikt sätt att visa upp landet. I förlängningen har det enligt motionären en positiv inverkan på sysselsättningen i landet och bidrar även med intäkter till företag, regioner och staten. Motionären föreslår att regeringen tar fram en nationell strategi för hur Sverige ska kunna söka och finansiera större, internationella idrotts- och kulturevenemang.

I motion 2016/17:187 av Saila Quicklund (M) anförs att besöksnäringen är av stor betydelse för hela landet, inte minst i norra Sverige där utländska turisternas efterfrågan av den svenska naturen, jakt, fiske, skidåkning och andra populära friluftsansktiviteter är av stor betydelse. Motionären yrkar på åtgärder för att fortsättningsvis stärka förutsättningarna för svensk turist- och besöksnäring. I detta sammanhang betonas vikten av regelförenklingar för små och medelstora företag, sänkta kostnader för att anställa unga samt god infrastruktur.

I motion 2016/17:234 av Edward Riedl (M) anförs att turismen spelar en allt större roll för den lokala ekonomin och utvecklingen, inte minst i landets glesare delar. Motionären efterfrågar åtgärder för att främja turismen i Sverige.

Det kan exempelvis ske genom att uppmuntra utbildning inom turism, att från statens sida marknadsföra Sverige som ett turistland samt genom fortsatta regelförenklingar för småföretag inom turistnäringen.

I motion 2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) anförs att det i Sverige till skillnad från i många andra länder finns många platser som erbjuder stillhet och ro i närhet till naturen och att det finns en stor potential i att utveckla sådana ”tysta” turistmål. Motionären vill att regeringen ska se till möjligheterna i nya marknader med tyst turism, kulturturism, stadsturism och digital tillgänglighet, vilka man menar kan bidra till långsiktig hållbarhet med jobb och inkomster på landsbygden (yrkande 1). Vidare anförs att Sverige har ett flertal kulturhistoriskt värdefulla platser som återfinns på FN:s världsarvslista. Det är attraktioner som ger goda förutsättningar för Sverige att kunna hävda sig i konkurrensen om kulturturismen. Enligt motionären föreligger en trend mot mer nischad turism såsom upplevelsesesor, därför bör Sverige stärka sin marknadsföring av kulturarvet gentemot utländska turister (yrkande 2).

Sten Bergheden (M) anför i motion 2016/17:2154 att det bör satsas mer på att marknadsföra Sverige som en turistdestination för att den svenska besöksnäringens positiva utveckling inte ska brytas. Motionären framhåller att regeringen bör se över möjligheten till en översyn av anslagen till marknadsföring av Sverige som turistland så att de harmoniserar med övriga nordiska länders nivåer (yrkande 1).

Annie Lööf m.fl. (C) anför i partimotion 2016/17:820 att besöksnäringen är en internationellt växande sektor och att svensk turism har haft en positiv utveckling under de senaste åren, med allt fler utländska turister som upptäcker Sverige som turistland. För att Sverige ska fortsätta utvecklas som turistland menar motionärerna att det behövs en kvalitativ utveckling av nya och befintliga destinationer liksom en förstärkning av marknadsföringsinsatserna. Motionärerna vill därför se en strategi för hur Sverige ska ta del av den internationella tillväxten inom besöksnäringen (yrkande 28).

I kommittémotion 2016/17:3095 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) anförs att besöksnäringen är viktig för en hållbar tillväxt i hela landet. För att svensk besöksnäring ska vara långsiktigt konkurrenskraftig efterfrågar motionärerna en ny översyn av konkurrenskraften inom besöksnäringen (yrkande 1). Motionärerna vill också se en utredning som identifierar besöksnäringens behov (yrkande 4).

I motion 2016/17:2992 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) påpekas att turistdestinationers marknadskommunikation delvis finansieras genom kommunalt och regionalt skattefinansierade insatser, vilka baseras på antalet innevånare i en ort eller region och inte på hur attraktiv själva destinationen är. Detta innebär enligt motionärerna en konkurrensfördel för storstäderna. I motionen föreslås att man inför en ”bäddpeng”, vilket innebär att en avgift på några kronor läggs på besöksnäringens utbud av boende i syfte att stödja exempelvis lokal och regional marknadsföring, försäljning, samt utveckling av reseanledningar och olika produkter.

Håkan Svenneling m.fl. (V) framhåller i kommittémotion 2016/17:2474 att staten i samarbete med kommuner, föreningar och företag bör ta ett ökat ansvar för att locka besökare till Sverige. Regeringen bör enligt motionärerna lägga fram förslag till samverkansprogram för turistnäringen så att den uppnår samma status som andra branscher (yrkande 15). Vidare menar motionärerna att regeringen bör utreda möjligheten att införa lokala bäddavgifter som går till kommunen för den lokala service (t.ex. sophantering och VA) besökare tar del av under tiden de övernattar i en kommun (yrkande 16). Det bör enligt motionärerna vara upp till de enskilda kommunerna att avgöra huruvida sådana avgifter ska införas eller inte.

Vissa kompletterande uppgifter

Dialogforum med besöksnäringen

Sedan våren 2016 anordnar närings- och innovationsminister Mikael Damberg löpande dialogforum med företrädare för besöksnäringen i syfte att skapa bättre förståelse för näringens utmaningar och vad som behövs för att möta dem. Varje dialogforum fokuserar på en specifik fråga och hur det offentliga och det privata kan samverka för att stärka besöksnäringens konkurrenskraft utifrån den frågan. Enligt regeringen är dialogforumet ett komplement till regeringens kontinuerliga dialog med näringslivet och syftar till att samla näringens företrädare för strategiska samtal en gång i halvåret.

Tillväxtverkets arbete med turism och besöksnäring

Tillväxtverket är ansvarig myndighet för turism och besöksnäring. Turistfrågorna är en integrerad del av Tillväxtverkets övergripande arbete med näringsutveckling. Myndigheten anordnar och deltar i flera olika typer av nätverk, dialoger och mötesplatser på turismområdet. Tillväxtverket leder t.ex. en strategisk myndighetsgrupp för dialog och samordning i turism- och besöksnäringens frågor där myndigheter och statligt ägda bolag ingår. Myndigheten genomför även aktiviteter tillsammans med organisationer och företag som företräder turistbranschen för att bidra till ökad dialog mellan olika aktörer och fånga upp utmaningar som finns över landet. Tillväxtverket har ett särskilt ansvar för den officiella inkvarteringsstatistiken, samt tar fram statistik om svenskars resande och utländska besökare i Sverige.

Tillväxtverket har under 2016 genomfört en nationell kartläggning av de destinationsorganisationer som finns på turismområdet och en kartläggning av vilka utbildningar som finns kopplade till turism både på gymnasie- och högskolenivå samt yrkesutbildningar. Regeringen gav i januari 2012 Tillväxtverket i uppdrag (N2012/508/ENT) att genomföra insatser för hållbara turistdestinationer samt stärka kvalitet och konkurrenskraft i små och medelstora turist- och upplevelseföretag. Uppdraget slutrapporterades i mars 2016 i rapporten Hållbar destinationsutveckling. Resultaten från rapporten ligger till grund för Tillväxtverkets fortsatta arbete med att främja

besöksnäringen samt med att bistå destinationer och regioner i deras utvecklingsarbete.

Regeringen gav 2015 Tillväxtverket i uppdrag att komplettera insatserna för fler exportmogna destinationer med destinationsutvecklande insatser i tidigare skeden (N2015/08958/FF). Uppdraget ska slutredovisas den 15 februari 2019.

Besöksnäringens strategier

Besöksnäringen presenterade 2010 en gemensam strategi, Strategi 2020, för hur turismen med fokus på hållbarhetsfrågorna ska utvecklas fram till 2020. Strategin togs fram av föreningen Svensk Turism i samarbete med bl.a. Tillväxtverket och Visit Sweden. Visionen är bl.a. att omsättningen från turismen i Sverige ska fördubblas till 500 miljarder kronor, att värdet av utländska besökares konsumtion ska öka till 200 miljarder kronor och att resmålet Sverige ska vara ett naturligt förstahandsval för utvalda målgrupper. För att klara detta ska minst 35 exportmogna destinationer i Sverige kunna erbjuda attraktiva upplevelser som passar för internationella gäster med högt ställda krav. Besöksnäringen siktar nu på att samarbeta mer strategiskt och dels arbeta för att fler upplevelser ska kunna säljas till internationella besökare, dels utveckla marknadsföringen för att Sverige ska få mer uppmärksamhet.

Vidare kan nämnas att det framgår av regeringens exportstrategi att regeringen tillsammans med idrottsrörelsen och andra relevanta aktörer ska verka för att fler internationella arrangemang förläggs till Sverige.

Kvalitetsmärkning

Det finns flera hållbarhets- och kvalitetssystem som berör besöksnäringen i Sverige, t.ex. Swedish Welcome, Naturens Bästa, Krav, Bra Miljöval, ISO-standarder, Green Key, EMAS, Blå Flagg och Visitas klassificeringssystem. På nordisk nivå finns kvalitetsmärkningssystemen Svanen och på europeisk nivå EU Ecolabel eller den s.k. Blomman som bl.a. omfattar besöksnäringen. På EU-nivå och på nordisk nivå pågår diskussioner om kvalitetsmärkning och hållbar turism. Vid Nordiska ministerrådet den 23 februari 2016 beslutades, mot bakgrund av ett förslag från Nordiska rådet om att utveckla en hållbar certifiering av turistmål i Norden, att det ska genomföras en analys av befintliga märkningar.

Friluftsliv m.m.

Naturvårdsverket har regeringens uppdrag att samordna myndigheternas arbete med friluftsliv och de myndigheter som berörs är bl.a. Tillväxtverket (förordning 2012:989). Vidare anordnar Naturvårdsverket tillsammans med Miljö- och energidepartementet och myndigheterna en årlig tankesmedja för friluftsliv. Syftet med arrangemanget är att vara ett forum för dialog, erfarenhetsutbyte och framtidsutsikter kring friluftsliv.

Riksdagen beslutade i december 2010 med anledning av regeringens proposition Framtidens friluftsliv om att friluftspolitiken ska ha ett mål (prop. 2009/10:238, bet. 2010/11:KrU3). Målet anges vara att stödja människors möjligheter att vistas i naturen och utöva friluftsliv där allemansrätten är en grund för friluftslivet. Alla människor ska ha möjlighet att få naturupplevelser, välbefinnande, social gemenskap och ökad kunskap om natur och miljö. Samtidigt beslutades att delegera fördelningen av statsbidrag till frilufsorganisationer från Naturvårdsverket till den ideella föreningen Svenskt Friluftsliv.

Jordbruksverket ska enligt sin instruktion bl.a. medverka till att främja och utveckla fiskerinäringen och fisketurismen (8a § i förordning 2009:1464). År 2013 publicerade Jordbruksverket den nationella strategin för fritidsfiskets och fisketurismens utveckling, Svenskt fritidsfiske och fisketurism 2020. Strategin är gemensam för Jordbruksverket och Havs- och vattenmyndigheten och har tagits fram i samråd med representanter från berörda myndigheter, intresseorganisationer och branscher. Den innehåller en vision och 13 mål för hur de båda myndigheterna avser att arbeta med utvecklingen av ett långsiktigt hållbart fritidsfiske och fritidsturism fram till 2020. Jordbruksverket har sedan 2015 för avsikt att sammanställa årliga rapporter om hur de olika aktörerna i den rådgivande gruppen arbetar för att uppfylla målen i strategin.

Utskottets ställningstagande

Utskottet kan konstatera att turismen har utvecklats starkt under hela 2000-talet vad gäller både tillväxt och sysselsättning. Besöksnäringens stora tillväxtpotential ligger i att öka antalet utländska besökare. Vidare skapar näringen många nya arbetstillfällen, och den är särskilt betydelsefull i och med att den även erbjuder jobbomöjligheter för personer som traditionellt har svårt att etablera sig på arbetsmarknaden. I ett antal motioner förordas olika insatser för att främja besöksnäringen. Det gäller motionerna 2016/17:160 (M), 2016/17:187 (M), 2016/17:234 (M), 2016/17:721 (M), 2016/17:820 (C), 2016/17:1133 (S), 2016/17:2151 (S), 2016/17:2154 (M), 2016/17:2474 (V), 2016/17:2992 (C) och 2016/17:3095 (C). Här efterfrågas insatser för destinationsutveckling, ett permanent dialogforum, regelförenklingar samt mer marknadsföring för att fler internationella arrangemang ska förläggas i Sverige. Förutom att en särskild utredare har fått i uppdrag att ta fram en sammanhållen politik för hållbar turism och växande besöksnäring kan utskottet konstatera att ett flertal olika riktade insatser för närvarande görs för att främja besöksnäringen. Här kan bl.a. nämnas inrättandet av ett dialogforum med aktörer från besöksnäringen, Tillväxtverkets insatser för destinationsutveckling i tidigare skeden för att utveckla fler exportmogna destinationer och insatser av Visit Sweden för att öka marknadsföringen utomlands av Sverige som turistland. Mot denna bakgrund och oaktat de enskilda partiernas inställning i frågor som rör olika generella företagsfrämjande insatser ser

utskottet ingen anledning för riksdagen att göra några tillkännagivanden till regeringen i dessa delar.

I motion 2016/17:2474 (V) förordas att regeringen inför en s.k. bäddavgift och tar fram ett samverkansprogram för turistnäringen. Förslag som rör bäddavgift förs också fram i motion 2016/17:2992 (C). Utskottet kan konstatera att olika aktörer på olika nivåer i samhället samverkar och samarbetar inom t.ex. natur, kulturmiljö, evenemang, kulturella verksamheter, värdskap, fysisk miljö och infrastruktur för att främja besöksnäringen. Det pågår även insatser inom flera politikområden såsom kultur-, miljö-, friluftslivs- och landsbygdspolitiken samt den regionala tillväxtpolitiken för att utveckla besöksnäringen.

Vidare förordas i motionerna 2016/17:142 (M), 2016/17:721 (M), 2016/17:2151 (S) och 2016/17:3129 (M) olika åtgärder för att stärka ekoturism, friluftsnäringen, campingnäringen och tyst turism. Här kan framhållas att riksdagen 2010 antog ett övergripande mål för friluftspolitiken, som senare kompletterades med tio mätbara mål. Därtill har Naturvårdsverket i uppdrag att samordna myndigheternas arbete med friluftsnäringen. Utskottet konstaterade dessutom i nyssnämnda betänkande att Jordbruksverket enligt sin instruktion ska medverka till att främja och utveckla fiskenäringen och fisketurismen samt att den nationella strategin för fritidsfisket och fisketurismens utveckling antogs 2013 i samråd med berörda myndigheter, intresseorganisationer och branscher. När det gäller frågor om campingnäringen instämmer utskottet i vad motionärerna i motion 2016/17:3129 (M) framför om att campingen bidrar till sysselsättning och är en populär turistaktivitet. Utskottet ser dock ingen anledning att rikta ett tillkännagivande till regeringen i denna fråga.

Därmed anser utskottet att riksdagen bör avslå samtliga här aktuella motionsyrkanden.

Plan för att stärka de kulturella och kreativa näringarna

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om en plan för att stärka de kulturella och kreativa näringarna. Utskottet hänvisar till pågående insatser inom området.

Jämför reservation 27 (M, C, L, KD).

Motionerna

I kommittémotion 2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) framförs att Tillväxtanalys har haft i uppdrag att definiera begreppet kulturella och kreativa näringar i syfte att skapa förutsättningar för befintligt statistiskt

material som i förlängningen skulle kunna användas för mätningar. Enligt motionärerna bör denna analys följas upp och ett nytt arbete påbörjas med att ta fram en plan för att långsiktigt stärka de kulturella och kreativa näringarna (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:3150 av Lars Hjärmered m.fl. (M) framhålls att många olika aktörer kan bidra till att göra Sverige till världens bästa land för kreativa näringar. För att alla aktörer ska dra åt samma håll vill motionärerna se över möjligheten att ta fram en nationell strategi för den kreativa sektorn (yrkande 5).

Vissa kompletterande uppgifter

I regeringens exportstrategi (skr. 2015/16:48) anförs att export- och internationaliseringsrådgivningen ska anpassas för att möta behov av mer specialiserad karaktär hos innovativa och tidigt internationaliserade företag. Det handlar ofta om företag inom de kulturella och kreativa näringarna som t.ex. it, dataspel, mode, musik och design. Vidare anger regeringen att det genomförs en satsning för att öka internationaliseringen inom de kulturella och kreativa näringarna samt främja kulturdriven export. Satsningen inkluderar en jämförelsestudie med andra länder och ett digitalt skyltfönster, Showcase Sweden, för de svenska kulturella och kreativa näringarna. Syftet med skyltfönstret är att tillgängliggöra kreativt innehåll i ett samlat och användbart format som kan fungera som verktyg vid exempelvis presskontakter, föredrag och möten.

Innovativa och tidigt internationaliserade företag i kreativa branscher som it, dataspel, mode och musik är globala från starten, och ofta sker försäljning via internet. Dessa företag har enligt regeringen behov av stöd för att kunna fortsätta expandera internationellt, men delvis av annorlunda natur än företag som först byggt upp en inhemsk verksamhet. Bland annat kan man behöva stöd med e-handel, betalningar, rekrytering av personal med unika kompetenser, finansiering, internationella nätverk eller samverkan med myndigheter. De kan dessutom behöva en större mängd intensiv rådgivning av högspecialiserad karaktär som kan vara relativt kostsam för det enskilda företaget. Regeringen anger att det statliga exportfrämjandet ska kunna bistå även dessa företags behov. Utskottet behandlade regeringens exportstrategi i betänkande 2015/16:NU13.

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2017 att Tillväxtverkets satsningar på kulturella och kreativa näringar har fått ett positivt genomslag, såväl regionalt som hos enskilda branscher. Myndigheten agerar som nationellt kompetenscentrum och bidrar till att de olika näringarna samordnas och stödjer varandra. Exempel på specifika insatser är bidrag till att ta fram riktad statistik och strategier för olika branscher, bl.a. till mode- och musikbranschen där den framtagna branschstatistiken fick stort genomslag. Myndigheten har också bidragit till skapandet av paraplyorganisationen Kreativ sektor som består av fem branschorganisationer inom dataspel, mode,

film och tv, musik samt kommunikation och media, som tillsammans med Tillväxtverket tog fram en strategistudie med samma namn som organisationen. Tillväxtverket har också varit huvudarrangör för Creative Business Cup, en internationell affärsidétävling för nystartade företag inom de kulturella och kreativa näringarna. Vidare har myndigheten lett ett antal studier för att främja näringsens utveckling. Tillväxtverket har under perioden 2013–2015 drivit ett särskilt program för att stödja utvecklingen av de kulturella och kreativa näringarna. Programmet har haft till syfte att stötta och skapa samverkan med bl.a. regioner och län, branschorganisationer och affärsrådgivare för att underlätta deras insatser för att hjälpa de många företagen inom näringen. Inom ramen för programmet har Tillväxtverket stärkt kunskapen hos exempelvis Almi om näringsens behov och möjligheter, för att näringen ska få bättre stöd inom befintliga stödsystem. Tillväxtverket har också tagit fram branschguider för kulturella och kreativa näringar, som finns tillgängliga på webbplatsen verksamt.se.

Vidare kan även nämnas att Patent- och registreringsverket (PRV) och Verket för innovationssystem (Vinnova) i mars 2016 fick ett regeringsuppdrag (N2016/02167/IF) om hantering av immateriella rättigheter. Enligt uppdraget ska PRV skapa sig en god bild av hur utbrett problemet med upphovsrättsintrång i den digitala miljön är. Mot bakgrund av den informationen ska PRV sedan ta fram och genomföra lämpliga informations- och kunskapsinsatser gentemot allmänheten som syftar till att värna upphovsrätten, minska upphovsrättsintrången i den digitala miljön samt öka det allmännas intresse för att ta del av upphovsrättsligt skyddat material genom lagliga alternativ. Vinnova ska enligt uppdragsbeskrivningen bidra till att stärka kunskapsutvecklingen om sambandet mellan immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt samt om hur man använder patentinformation som strategiskt verktyg. Vinnova ska även förstärka det ekonomiska stödet till företag för att utarbeta strategier för immateriella tillgångar, strategisk kompetens och specialiserad rådgivning i hanteringen av immateriella tillgångar. Uppdraget ska slutredovisas i mars 2020, och en delredovisning ska lämnas till Regeringskansliet i mars 2017.

Utskottets ställningstagande

Företag inom den kulturella och kreativa sektorn består till stor del av småföretagare, och företag i sektorn är mer orienterade mot internationella marknader än genomsnittsföretag. I motionerna 2016/17:2886 (M, C, L, KD) och 2016/17:3150 (M) förordas att regeringen ska ta fram en strategi för hur de kulturella och kreativa näringarna kan stärkas långsiktigt. Utskottet håller med motionärerna om att de kreativa näringarna är en viktig framtidsbransch och att det är viktigt med insatser som främjar området. Utskottet kan mot denna bakgrund konstatera att regeringen inom ramen för exportstrategin aviserat åtgärder för att främja exporten av de kulturella och kreativa

näringarna samt gjort insatser för att stärka företags strategiska hantering av immateriella tillgångar.

Med det anförda avstyrks samtliga motioner i berörda delar.

Övrigt om olika näringsgrenar

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden som rör övriga näringsgrenar, såsom exempelvis datacenter, kulturella och kreativa näringar, delningsekonomi, livsvetenskap, och grön kemi. Utskottet hänvisar till pågående arbete.

Jämför reservationerna 28 (M), 29 (SD) och 30 (C).

Motionerna

I motion 2016/17:980 anför Krister Örnfjäder (S) att användning av träskyddsmedel i decennier har fått kritik som i stort byggt på en felaktig uppfattning om att träskydd inte skulle vara ett miljösamt alternativ. Motionären menar att impregnerat trä i dag kan ge betydande miljövinster och att träskyddsnäringen tar ett stort ansvar för att även fortsättningsvis hålla Sverige i framkant när det gäller forskning om och utveckling av förbättrade träskyddsmedel. Motionären vill därför att regeringen erkänner och uppmuntrar träskyddsnäringens miljö- och forskningsfokus samt verkar för att trä ska uppfattas som ett klimatsmart val i framtidens byggande.

Jessica Rosencrantz m.fl. (M) framför i kommittémotion 2016/17:2510 att Sverige bör främja den framväxande delningsekonomin som bl.a. bidrar till effektivare resursanvändning, att varor och tjänster kan komma fler till del, samt till potentiella miljövinster. Sverige har enligt motionärerna en komparativ fördel som ett teknikvänligt samhälle och bör därför ha som målsättning att vara världens bästa land att dela varor och tjänster i (yrkande 1). Vidare menar motionärerna att den utredning om delningsekonomi som regeringen tillsatt fokuserar på problem snarare än möjligheter. De förslår därför ett tilläggsdirektiv för att brett analysera och kartlägga delningsekonomin effekter samt hur regler kring bl.a. arbetsmarknadens funktionssätt, skatt och socialförsäkringar kan moderniseras för att man inte ska gå miste om delningsekonomin möjligheter (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:3150 av Lars Hjalmered m.fl. (M) framhålls svårigheterna med att få en samlad bild av omsättning, antal jobb och tillväxt i de kreativa näringarna. Detta gör det också svårt att utvärdera eventuella insatser från statens sida. Motionärerna vill därför göra det möjligt att ta fram bättre statistik bl.a. genom en gemensam definition på kulturella och kreativa näringar (yrkande 1). Vidare anser motionärerna att regeringen bör ge Almi i uppdrag att se över hur rådgivning och stöd till företag inom de kreativa näringarna kan förbättras och utvecklas (yrkande 4).

Jenny Petersson (M) framhåller i motion 2016/17:398 att Sverige har goda förutsättningar att bli en ledande life science-nation. För att klimatet i Sverige för life science-företag ska fortsätta vara konkurrenskraftigt på den globala marknaden menar motionären att det behövs långsiktiga spelregler och tydlighet från politiken (yrkande 1). Vidare menar motionären att ett betydande ansvar vilar på landsting och regioner, men att staten samtidigt har ett ansvar i att i styrning av myndigheter tydliggöra hur processer och arbetssätt kan förbättras så att detta ökar incitamenten för att främja life science-branschen (yrkande 2).

I kommittémotion 2016/17:120 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) anförs att det ständigt ökande behovet av datalagring kommer kräva alltmer kapacitet till följd av den tekniska utvecklingen, nya konsumtionsmönster och den ökade användningen av molntjänster. För att öka chanserna för att etablering av datacenter i Sverige föreslår motionärerna att en nationell strategi för ändamålet tas fram utifrån de svenska konkurrensfördelarna.

Annie Lööf m.fl. (C) anför i partimotion 2016/17:824 att det i Sverige i dag finns en växande bransch inom grön kemi, där biobaserade kemikalier ersätter fossila ämnen. Motionärerna menar att denna bransch tar tillvara en outnyttjad potential i de gröna näringarna som kan innebära stora affärsmöjligheter inom framtidens kemikalieanvändning. Motionärerna efterfrågar därför åtgärder för att främja grön kemi för resurseffektivitet (yrkande 16).

I motion 2016/17:3074 av Ola Johansson m.fl. (C) anförs att den svenska skogen är en resurs som förser oss med ett förnybart byggnadsmaterial som är såväl miljömässigt som ekonomiskt motiverat att använda när man exempelvis bygger hus, utemiljöer och broar. Den svenska skogen kan tillsammans med universiteten bidra med nya byggnadsmaterial, och motionärerna efterfrågar ett främjande av inhemsk träindustri med träförädling (yrkande 5).

Vissa kompletterande uppgifter

Datacenter

Regeringen anger i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1, i kapitlet om skattefrågor) att datacenterbranschen är en bransch i stark tillväxt, både i Sverige och internationellt. Det beror bl.a. på den ökande användningen av internet och av tjänster som tillhandahålls via nätet. Den allt mer utbredda digitaliseringen av samhället medför att behoven av datahanteringskapacitet ökar. Enligt bedömningar kommer branschens kapacitet att öka med 10 procent per år de närmaste årtiondena.

Investeringsbehoven i branschen är stora och regeringen menar att Sverige har goda förutsättningar för att attrahera dessa investeringar. Det gäller även de delar av landet som kan ha svårt att attrahera nya företagsetableringar. Sverige har flera fördelar utifrån vad datacenterinvestorer söker efter, exempelvis ett svalt klimat, en väl utbyggd bredbandsinfrastruktur, en tillförlitlig elförsörjning med relativt låga elpriser och ett stabilt politiskt klimat.

Utredningen om sektorsneutral och konkurrenskraftig energiskatt på el (SOU 2015:87) konstaterade dock att energiskatten på el för tjänsteföretag i Sverige var jämförelsevis hög i förhållande till andra länder, inklusive länder i vår omedelbara närhet. Den 1 januari 2017 sänktes därför energiskatten på förbrukning av elektrisk kraft i större datacenter (minst 0,5 megawatt) till samma nivå som den som gäller för bl.a. tillverkningsprocessen i industriell verksamhet. Syftet med sänkningen är att förbättra konkurrenskraften för datanäringen och stärka förutsättningarna för nyetableringar.

Regeringen har gett Business Sweden i uppdrag att främja investeringar inom området datacenter. Business Sweden bedriver tillsammans med ett antal regionala aktörer projektet Data Centers by Sweden. Projektet marknadsför Sverige internationellt och för dialog med företag om etablering av datacenter i Sverige.

Delningsekonomi

Regeringen anser att det finns ett behov av att belysa möjligheterna och utmaningarna till följd av utvecklingen inom delningsekonomi och e-handel med avseende på dess påverkan på konkurrens och konkurrenstillsyn inom Sverige (prop. 2016/17:1, utg.omr. 24). Regeringen har därför givit Konkurrensverket i uppdrag att utifrån ett konkurrens- och näringspolitiskt perspektiv kartlägga och analysera hur delningsekonomi och e-handel utvecklas i Sverige. Med utgångspunkt i kartläggningen och analysen ska en redogörelse lämnas för de möjligheter och de utmaningar som finns i strävan efter att uppnå effektiv konkurrens och väl fungerande marknader. Uppdraget ska redovisas senast den 1 mars 2017.

Delningsekonomi väcker också frågor om exempelvis vilken rättslig ställning de olika marknadsaktörerna har i samband med transaktioner och därmed vilka rättigheter och skyldigheter som gäller. Regeringen har därför beslutat att tillsätta en särskild utredare, universitetslektor Karin Bradley som ska kartlägga den nya delningsekonomi och se över olika användares rättsliga ställning (dir. 2015:136). Utredningen ska bl.a.

- göra en beskrivande kartläggning av olika modeller som möjliggör eller underlättar transaktioner där privatpersoner säljer, hyr ut, lånar ut eller ger bort materiella eller finansiella tillgångar, samäger eller samnyttjar sådana tillgångar eller erbjuder tjänster
- analysera olika användares roller och rättsliga ställning vid sådana transaktioner
- resonera kring om befintlig lagstiftning är ändamålsenlig eller om det finns eventuella behov av författningsändringar
- bedöma om det finns behov av andra åtgärder för att främja en positiv utveckling, exempelvis när det gäller information eller samarbete mellan olika samhällsaktörer.

Uppdraget ska redovisas senast den 31 mars 2017.

Gröna näringar

Regeringen beskriver i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) sitt pågående arbete med att främja gröna investeringar. En mängd olika statliga aktörer erbjuder lån och riskkapital till gröna verksamheter. Dessutom ger flera statliga och kommunala bolag ut gröna obligationer. Ett arbete har inletts i Regeringskansliet för att analysera förutsättningarna för att öka andelen gröna investeringar i samhället. Det handlar bl.a. om att se över utbudet av gröna obligationer och möjligheten att i större omfattning kanalisera klimatinvesteringar genom internationella finansiella institutioner.

Under 2015 startade Tillväxtverket programmet Grön tillväxt vars inriktning är att ge stöd för kommersialisering, ett område där Sverige är svagt jämfört med andra länder. Tillväxtverket driver webbplatsen swedishcleantech.se som har etablerats för att ge företag tillgång till samlad information om pågående offentliga insatser inom miljöteknik. Webbplatsen är den svenska plattformen för kommersialisering och utveckling av svensk miljöteknik och ger möjlighet för miljöteknikföretag att marknadsföra sig internationellt. Webbplatsen drivs i samarbete med ett trettiotal partner, t.ex. andra myndigheter, bransch- och intresseorganisationer samt regionala aktörer inom miljöteknikområdet.

Regeringen gav 2015 bl.a. Tillväxtverket i uppdrag att bidra till de nationella miljömålen (M2015/2633/Mm). Tillväxtverket redovisar att myndighetens arbete med de nationella miljömålen visar att myndigheten använder sin kompetens för att hitta synergier mellan näringslivsinriktade insatser och hur entreprenörskap kan användas för att uppnå en grön tillväxt. Tillväxtverket har infört ett system som syftar till att följa upp om projekt som finansieras löser miljöutmaningar respektive sociala utmaningar eller integrerar miljöaspekter. Av de projekt som myndigheten finansierade under 2015 bidrog 48 procent till att lösa miljömässiga utmaningar och 23 procent integrerade miljöaspekter.

Skogsnäringen

Regeringen framhåller i budgetpropositionen för 2017 (prop. 2016/17:1 utg.omr. 24) att omställningen till en hållbar, biobaserad ekonomi är nödvändig för att minska miljö- och klimatpåverkan. Samtidigt gynnar det näringslivsutveckling och nya jobb. Nya innovativa produkter som t.ex. biobaserade plaster från spannmål, tyg från skogsråvara och ett ökat byggande i trä är exempel som kommer att främja den svenska bioekonomins tillväxt och minska det svenska fossilberoendet samtidigt som hållbar tillväxt, sysselsättning och konkurrenskraft stärks. Mot bakgrund av detta gör regeringen bedömningen att insatser som främjar en omställning till en biobaserad ekonomi ska prioriteras, bl.a. genom att en agenda för hållbar, biobaserad näringslivsutveckling tas fram.

Regeringen arbetar med att ta fram ett nationellt skogsprogram där visionen är att skogen ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till utvecklingen av en växande bioekonomi. Skogsprogrammet ska också bidra till att stimulera flera andra strategiska satsningar och politikområden som t.ex. klimat och miljömål, landsbygdsutveckling, nyindustrialisering, utveckling av export, besöksnäring m.m. Fyra arbetsgrupper med intressenter från skogens hela värdekedja lämnade i september 2016 över underlagsrapporter med strategiska rekommendationer som nu remissbehandlas. Regeringen har också initierat en regional dialogprocess i syfte att ge fler möjlighet att bidra med tankar och idéer ur ett regionalt perspektiv. Fyra regionala dialogmöten genomfördes under 2015.

Regeringen har också inom ramen för det nationella skogsprogrammet tillsatt ett programråd med representanter för ett tjugotal olika organisationer och myndigheter med intresse i skogen. Programrådets roll är att ge vägledning och råd till regeringen i arbetet med det nationella skogsprogrammet och tillföra ett brett perspektiv på frågorna. Arbetet med skogsprogrammet beräknas vara färdigt under 2017.

Livsvetenskap

Som framgår av det föregående inrättade regeringen 2015 ett nationellt innovationsråd som sammanträder fyra gånger per år för att identifiera utmaningar och samverkansområden av strategisk betydelse för utvecklingen av innovationspolitiken samt föreslå initiativ för att stärka Sveriges innovations- och konkurrenskraft. Life science (livsvetenskap) är ett av tre områden som Innovationsrådet har identifierat som centrala för att lösa vårt samhälles utmaningar. Regeringen inrättade under 2016 även ett samverkansprogram inriktat mot livsvetenskap. Syftet med samverkansprogrammet är att främja nya innovativa läkemedel, vårdmetoder och ny medicinsk och digital teknik för att möta en framtid med en åldrande befolkning, nya hot i form av smittspridning och pandemier samt antibiotikaresistens. Samverkansprogrammet ska binda samman de insatser som görs för att stimulera innovationssamverkan mellan näringsliv, offentlig sektor, universitet, högskolor och institut i hela landet. Bl.a. genomför regeringen tillsammans med näringslivet och andra aktörer en särskild satsning på innovativ produktion av biologiska läkemedel för att göra Sverige mer attraktivt för nya livsvetenskap-investeringar.

I oktober 2015 beslutade regeringen att tillsätta en särskild utredare som ska fungera som nationell samordnare för området livsvetenskap (dir. 2015:105). Enligt kommittédirektivet ska utredaren med utgångspunkt i Sveriges konkurrensfördelar och utvecklingspotential bidra med underlag till regeringens arbete med att ytterligare stärka Sveriges position inom livsvetenskap. Samordnaren ska utgöra en länk mellan de aktörer som finns i sektorn och regeringens arbete med frågor inom området. Samordnaren ska samla in synpunkter och lämna förslag som syftar till att ge regeringen

underlag för arbetet med livsvetenskap. Samordnaren ska vara behjälplig i utvecklingen av samverkansprogram för livsvetenskap samt fortsätta en dialog med Nationella innovationsrådet. I december 2016 fick utredaren också i uppdrag att bistå regeringen i arbetet med Sveriges kandidatur för att lokalisera den Europeiska läkemedelsmyndigheten (EMA) till Sverige. Utredaren ska särskilt medverka till att söka stöd för Sveriges kandidatur hos olika aktörer inom sektorn för livsvetenskap. Utredaren ska i detta arbete nära samarbeta med det sekretariat för Sveriges kandidatur som inrättas på Socialdepartementet för att verka för att EMA ska lokaliseras till Sverige. Uppdraget delredovisades den 31 januari 2017 och ska slutredovisas senast den 31 januari 2018.

Utskottets ställningstagande

I motionerna 2016/17:980 (S) och 2016/17:3074 (C) efterfrågas olika åtgärder för att främja träindustrin. Utskottet noterar att regeringen i budgetpropositionen för 2017 uppger att insatser som främjar en omställning till en biobaserad ekonomi ska prioriteras, bl.a. genom att en agenda för hållbar biobaserad näringslivsutveckling ska tas fram. Vidare kan utskottet konstatera att ett arbete med ett nationellt skogsprogram pågår för närvarande. Visionen med programmet är att skogen ska bidra till jobb och hållbar tillväxt i hela landet samt till att utveckla en växande bioekonomi. Mot bakgrund av planerade insatser och det pågående arbetet ser utskottet ingen anledning att gå vidare med tillkännagivanden så som förordas i motionerna, som därmed avstyrks.

När det gäller vad som framförs i motion 2016/17:3150 (M) i här aktuella delar om kulturella och kreativa företag noterar utskottet att Tillväxtverket inom ramen för programmet om de kulturella och kreativa näringarna informerat bl.a. Almi om näringens behov av olika stödsystem. I detta sammanhang vill utskottet även påminna om regeringsuppdraget till PRV och Vinnova att genomföra insatser för kunskapsutveckling och förbättrat offentligt stöd för hantering av immateriella tillgångar. En del i uppdraget är att Vinnova ska bidra till att stärka kunskapsutvecklingen om sambandet mellan immateriella tillgångar, innovation och ekonomisk tillväxt samt användningen av patentinformation som strategiskt verktyg. Vinnova ska även förstärka det ekonomiska stödet till företag för att utarbeta strategier för immateriella tillgångar, strategisk kompetens och specialiserad rådgivning i hanteringen av immateriella tillgångar. Utskottet vill framhålla att de kreativa näringarna är en viktig framtidsbransch men är dock inte berett att gå vidare med att förorda några riksdagsuttalanden så som föreslås i den aktuella motionen, som därmed avstyrks i berörda delar.

I motion 2016/17:2510 (M) förordas olika åtgärder för att ge delningsökonomi möjligheter att växa. Utskottet delar motionärernas uppfattning att delningsekonomi har potential att skapa många nya arbetstillfällen och att en genomlysning är viktig för att kunna forma en politik som främjar området.

Utskottet kan också konstatera att regeringen tillsatt en utredning som ska kartlägga delningsekonomin och se över olika användares rättsliga ställning. Utskottet avser dock inte att föregripa utredningen med att förorda några tillkännagivanden från riksdagens sida. Den nyssnämnda motionen avstyrks därmed i berörda delar.

När det handlar om att ta fram en strategi för nyetableringar av datacenter i Sverige, så som förordas i motion 2016/17:120 (SD), noterar utskottet att Business Sweden fått i uppdrag att främja investeringar inom området datacenter. Utskottet kan också konstatera att energiskatten på förbrukning av el i större datacenter har sänkts. Utskottet ser för närvarande inget behov av något tillkännagivande från riksdagen på området och avstyrker därmed den aktuella motionen.

I motion 2016/17:398 (M) efterfrågas olika åtgärder för att främja sektorn för livsvetenskap. Utskottet noterar att ett samverkansprogram inriktat mot livsvetenskap har inrättats och att en särskild utredare har i uppdrag att bidra med underlag till regeringens arbete med att ytterligare stärka Sveriges position på området. Utskottet ser därmed inget behov att förorda några tillkännagivanden på detta område. Den nyssnämnda motionen avstyrks därmed i berörda delar.

Avslutningsvis vill utskottet framhålla att det är viktigt att näringspolitiken ger gröna näringar förutsättningar för tillväxt och att skapa nya jobb. I motion 2016/17:824 (C) förordas ett tillkännagivande om att branschen inom grön kemi särskilt bör främjas. Utöver de företagsfrämjande insatser som pågår vill utskottet uppmärksamma att en mängd olika statliga aktörer erbjuder lån och riskkapital till just gröna verksamheter, att flera statliga och kommunala bolag ger ut gröna obligationer samt att en del av nyindustrialiseringsstrategin rör hållbar produktion och ökad resurseffektivitet. Utskottet noterar också att ett arbete har inletts i Regeringskansliet för att analysera förutsättningarna för att öka andelen gröna investeringar i samhället. Utskottet är därmed inte berett att förorda ett riksdagsuttalande så som föreslås i den aktuella motionen, som avstyrks i berörd del.

Reservationer

1. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 13 och 15,

2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 6,

2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4 och

2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

avslår motionerna

2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD),

2016/17:114 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD),

2016/17:427 av Borian Åberg (M),

2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2016/17:542 av Sten Bergheden (M),

2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S),

2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M),

2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S),

2016/17:2163 av Patrik Engström och Hans Unander (båda S),

2016/17:2247 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johansson (båda M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2282 av Markus Wiechel (SD),

2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5,

2016/17:2633 av Annika Lillemets och Valter Mutt (båda MP),

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2016/17:2773 av Anna Vikström (S),

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 3, 4 och 10,

2016/17:3098 av Aron Modig (KD),

2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) och

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2, 14, 15 och 29.

Ställningstagande

För att människors inneboende kraft, kreativitet och entreprenörskap ska ha möjlighet att förverkligas är det grundläggande med ett gott företagsklimat. Företag som startar och växer är grunden för fler jobb och finansieringen av Sveriges gemensamma välfärd. Fler företag och fler människor i arbete betyder att svensk ekonomi blir starkare och att offentliga resurser i större utsträckning kan satsas på bl.a. vård och utbildning. Vi vill därför skapa bättre förutsättningar för att fler företag ska kunna anställa och växa. Det behövs bl.a. tillgång till kompetent arbetskraft, kapital som kan investeras i företagen och att företagens regelbördor minskar. En ambitiös politik för företagande, entreprenörskap och innovationer är en förutsättning för att klara jobben och välfärden.

I dag finns det många områden inom näringspolitiken där Sverige kan och bör bli bättre. Ett sådant område är det svenska innovationsklimatet. 2012 antog den dåvarande alliansregeringen en innovationsstrategi, och i enlighet med vad som framförs i motion 2016/17:3149 (M) menar vi att regeringen i det fortsatta arbetet med strategin bör söka lösningar på samhällsutmaningar och de möjligheter som dessa kan ge, i stället för att peka ut specifika sektorer eller branscher. Regeringen bör även se över möjligheten att följa såväl OECD:s innovationsstrategi som Europa 2020, vilka tillämpat en bred syn på innovation.

För att små och medelstora företag ska stimuleras till att växa och för att goda idéer ska kunna utvecklas till fungerande innovationer behöver förutsättningarna för bl.a. tekniskt kunnande, marknadskännedom och tillgång till kapital vara de rätta. För statens del handlar det därför till övervägande del om att undanröja hinder, att agera där marknadsmisslyckanden råder samt att förbättra redan fungerande system. Samtidigt varierar förutsättningarna för företag att utvecklas mellan olika branscher, vilket innebär att det inte går att ha ett specifikt förhållningssätt för innovationspolitiken och riskkapitalförsörjning, utan insatserna måste anpassas utifrån branschhänsyn och företagens mognadsgrad och tillväxtförutsättningar. I likhet med vad som framhålls i motion 2016/17:3149 (M) anser vi att den svenska innovationsmodellen behöver utvecklas. Sverige har länge prioriterat akademiskt entreprenörskap, och därför är behovet av att se över stödsystemet så att det når även andra aktörer utanför universitetssektorn stort. I denna översyn bör stegvisa finansieringsmodeller belysas samt hur staten kan stärka rådgivningen inom immaterialrättsområdet.

Vidare vill vi framhålla att digitaliseringens betydelse för framväxten av en modern ekonomi ständigt ökar. Vi menar att en ambitiös näringspolitik ska skapa förutsättningar för att Sverige långsiktigt ska vara världsledande inom digitalisering. Vi instämmer därmed i vad som framförs i motion 2016/17:3149 (M) om att en politik som skapar goda förutsättningar för digitalisering bl.a. bör inriktas på att sänka barriärerna för entreprenörskap, minska statens kostnader för administration och öka myndigheternas service med hjälp av digital teknik.

Ett annat område som enligt vår mening behöver fungera bättre är konkurrenssituationen på marknader där statligt eller kommunalt ägda bolag agerar. Likt vad som framförs i motion 2016/17:3128 (M) finns det enligt vår uppfattning flera exempel på marknader där det råder snedvriden konkurrens som riskerar att leda till oligopol- eller monopolliknande situationer. Vi vill verka för att en sund konkurrens ska råda på marknader så att företag ska kunna konkurrera på lika villkor. Konkurrenslagens bestämmelser behöver därför ses över i denna del.

Vidare ställer vi oss bakom det som anförs i motion 2016/17:3188 (M) om att det behövs en bred reformagenda för ökad svensk konkurrenskraft, inte minst för att möta den ökande konkurrensen som industrin står inför. Vi ser att det behövs åtgärder på en rad olika områden, såsom insatser för att underlätta arbetskraftsinvandring och stora investeringar för drift och underhåll av infrastruktur. Därtill behöver skolan fortsätta att utvecklas för att klara ett alltmer komplext arbetsliv, och företagsbeskattningen behöver vara på en konkurrenskraftig nivå med jämförbara länder.

Avslutningsvis vill vi understryka vikten av att ett ambitiöst arbete med hållbart företagande fortsätter. Här kan särskilt framhållas att en viktig del i detta är att skapa goda förutsättningar för företag som tar nya innovationer till marknaden. Då kan nya tekniker och affärsmodeller skapas för hållbara lösningar i en värld som snabbt förändras. I stort bör en politik för hållbart företagande bygga vidare på de riktlinjer som utarbetats av FN och OECD.

Sammanfattningsvis tillstyrker vi motionerna 2016/17:3128 (M), 2016/17:3149 (M), 2016/17:3186 (M), och 2016/17:3188 (M) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

2. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2016/17:114 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1,
 2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD) och
 2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5 och
 avslår motionerna
 2016/17:427 av Borian Åberg (M),
 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2016/17:542 av Sten Bergheden (M),

2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S),
2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S),
2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M),
2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S),
2016/17:2163 av Patrik Engström och Hans Unander (båda S),
2016/17:2247 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:2282 av Markus Wiechel (SD),
2016/17:2633 av Annika Lillemets och Valter Mutth (båda MP),
2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,
2016/17:2773 av Anna Vikström (S),
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 3, 4 och 10,
2016/17:3098 av Aron Modig (KD),
2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 13 och 15,
2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 6,
2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,
2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2, 14, 15 och 29.

Ställningstagande

Det är näringslivet som skapar de nya affärsmöjligheterna och som lägger grunden för nya innovativa företag i Sverige. Vi i Sverigedemokraterna vill se tydliga och långsiktiga spelregler för hela näringslivet, för stora såväl som små företag, och det är angeläget att företag får verka på en marknad fri från onödiga detaljregleringar. På sikt ser vi dock att det behövs en fördjupad diskussion om vad som egentligen genererar tillväxt och nya framgångsrika företag. Vi utesluter inte att staten bör ta ett steg tillbaka på vissa områden och överlåta innovation, entreprenörskap och förnyelse av näringslivet på de mest lämpade privata aktörerna, vars förutsättningar snarare kan optimeras genom reformer på t.ex. skatteområdet.

De flesta av de nya arbetena skapas i växande småföretag, och det är dessa företag som har stått för en stor del av sysselsättningstillväxten under tidigare högkonjunkturer. Småföretag har alltså en nyckelroll för Sveriges väg mot ökad sysselsättning och minskad arbetslöshet. Det är vår uppfattning att näringspolitiken därför bör inriktas på att ta bort de hinder som finns för att därigenom få fler små företag att starta och växa. Vi förordar därför generella satsningar på små och medelstora företag, vilket kommer att gynna alla branscher och företagare. Vi anser att det är av stor vikt att minska småföretagens administrativa börda, som är onödigt stor.

För den svenska industrins räkning är det viktigt att det finns förutsättningar för företagen att vara konkurrenskraftiga. Vi anser att det därför behövs en översyn och en genomgång av olika konkurrensfaktorer för att förbättra förutsättningarna för att öka de svenska företagens konkurrenskraft. Vi vill

dock understryka att en sådan översyn inte ska leda till en detaljstyrning av företag.

Det är vår uppfattning att det behövs åtgärder som berör fler politikområden än bara näringspolitiken för att skapa ett konkurrenskraftigt näringslivsklimat i Sverige. Energipolitiken måste bidra till att det levereras kraft med hög leveranssäkerhet till konkurrenskraftiga priser. Skattepolitiken måste syfta till konkurrenskraftiga skatter som inte avviker från omvärlden på ett sätt som försvårar företagande i Sverige. Det är angeläget med en fungerande kapitalförsörjning så att nya och expanderande företag inte bromsas. Utbildningspolitiken är också avgörande för att företag ska få tag på rätt kompetens, och naturvetenskapliga ämnen bör få hög prioritet, anser vi. När det gäller kompetensförsörjning behöver det finnas strukturer som gör det möjligt att rekrytera högutbildad arbetskraft på den internationella marknaden. Forskningen är central för näringslivets utveckling, och tillräckliga resurser måste avsättas och användas så att forskningen stärker näringslivet. Dessutom har vi under det senaste decenniet sett tecken på att en del företagsforskning lämnar landet för att i stället etablera sig utomlands. Det är en allvarlig signal om att miljön för forskning inom företagsvärlden inte är den bästa. Vi bör se över skattenivåerna för att gynna inhemsk företagsforskning. Vi bör också se över om det är något i regelverket som behöver justeras för att stimulera inhemsk företagsforskning.

För att näringslivet ska fungera väl krävs också omtag när det gäller infrastrukturen. Gods måste kunna transporteras, och personal måste kunna ta sig till arbetet. Även handelspolitiken måste möta dagens utmaningar, och då Sverige är ett exportberoende land är det av yttersta vikt att politiken bidrar till att svenska företag kan verka på internationella marknader. Mindre och nystartade företag är särskilt beroende av en fungerande arbetsmarknadspolitik. Kopplat till detta har Sverigedemokraterna lagt fram ett antal förslag för att minska såväl lönekostnaderna för företag som sjuklöneansvaret, anpassa lagen om anställningsskydd för att småföretagen ska kunna hitta rätt personal och utveckla starta-eget-bidraget. Dessa åtgärder tror vi skulle öka småföretagens vilja att anställa, stärka småföretagens möjlighet att få tag på och behålla rätt personal samt verka sysselsättningsskapande.

Med det ovan sagda anser vi att riksdagen bör uppmana regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi här har anfört. Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:112 (SD), 2016/17:114 (SD), 2016/17:118 (SD) och 2016/17:2520 (SD) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

3. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 3, 4 och 10 samt avslår motionerna

2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD),

2016/17:114 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1,

2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD),

2016/17:427 av Boriana Åberg (M),

2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,

2016/17:542 av Sten Bergheden (M),

2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S),

2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S),

2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M),

2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S),

2016/17:2163 av Patrik Engström och Hans Unander (båda S),

2016/17:2247 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:2282 av Markus Wiechel (SD),

2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5,

2016/17:2633 av Annika Lillemets och Valter Mutt (båda MP),

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1,

2016/17:2773 av Anna Vikström (S),

2016/17:3098 av Aron Modig (KD),

2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 13 och 15,

2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 6,

2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 4,

2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2, 14, 15 och 29.

Ställningstagande

Jag och Centerpartiet anser att Sverige kan bli ett mer dynamiskt, miljövänligt och sammanhållet land. Stora, statliga och stelbenta strukturer kan ersättas av en ekonomi där nya företag och jobb växer fram underifrån. Men förutsättningarna för denna jobbtillväxt ser olika ut för olika människor och på olika orter. Därför ska inte politiken och ekonomin centralstyras från Stockholm eller Bryssel utan vårdas och ges näring lokalt.

Näringspolitiken har en viktig roll att ständigt förbättra villkoren och öka drivkrafterna för att få människor att starta, driva och expandera sina företag. En förutsättning för att det ska bli fler jobb är att det ska vara enkelt att starta och driva de företag som skapar jobb. En annan viktig förutsättning är att utbildning ska löna sig. Dessutom anser jag att arbetsrätten måste bli mer flexibel, regelkrånglet minskas och skattebördan bli lättare. I likhet med vad

som framförs i motion 2016/17:2970 (C) anser jag att i och med dagens ökande digitalisering och automatisering behöver Sveriges skattesystem och institutioner främja en snabb utveckling av innovation och konkurrenskraft. Detta kräver bl.a. att regler gör det lättare och inte svårare att rekrytera och behålla nyckelpersoner. Lagstiftningen om nya tekniska innovationer som exempelvis förarlösa bilar och s.k. crowdfunding måste uppdateras snabbt och effektivt.

Sammanfattningsvis förordar jag att riksdagen bifaller motion 2016/17:2970 (C) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

4. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD) yrkande 1 och
 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 2, 14, 15 och 29 samt
 avslår motionerna
 2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2016/17:114 av Johan Nissinen m.fl. (SD) yrkande 1,
 2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD),
 2016/17:427 av Borian Åberg (M),
 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2016/17:542 av Sten Bergheden (M),
 2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S),
 2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S),
 2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M),
 2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S),
 2016/17:2163 av Patrik Engström och Hans Unander (båda S),
 2016/17:2247 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson
 (båda M) yrkandena 1 och 2,
 2016/17:2282 av Markus Wiechel (SD),
 2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 5,
 2016/17:2633 av Annika Lillemets och Valter Mutt (båda MP),
 2016/17:2773 av Anna Vikström (S),
 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 3, 4 och 10,
 2016/17:3098 av Aron Modig (KD),
 2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),

2016/17:3128 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkandena 13 och 15,
2016/17:3149 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkandena 1, 2 och 6,
2016/17:3186 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 4 och
2016/17:3188 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Målet för Kristdemokraternas näringspolitik är att bygga en långsiktig och stabil grund för välfärd och sysselsättning genom ökat företagande inom sociala och ekologiska ramar. Detta står också i linje med Kristdemokraternas målsättning att uppmuntra ett ökat personligt ansvarstagande. Det är de små och medelstora företagen som ska stå i centrum för utformningen av näringspolitiken. Samtidigt har Sverige förmånen att ha internationella företag som också efterfrågar ett gynnsamt regelverk för att kunna fortsätta växa och stanna kvar i landet. Att de små företagen får möjlighet att växa och att de större företagen fortsätter att utvecklas är en förutsättning för att Sverige ska kunna hävda sig i den internationella konkurrensen med kompetens, produkter och tjänster. Det är viktigt att lagar, skatter och regler utformas på ett sätt som gör det enklare för människor att starta och driva företag. De regler staten ställer upp för företagen ska vara långsiktiga, och likvärdiga villkor ska gälla oavsett företagsformer och storlek.

Sverige är ett av världens bästa länder på innovation men bland de sämsta på att kommersialisera dessa. Tyvärr ser vi att det startas många företag utan kontakt med företagsrådgivare för att man inte vet var man ska leta efter någon som kan ge råd och stöd, eller att befintliga företag saknar kontakter med akademi och forskning likaväl som hur man söker medel för utveckling av företagen. Eftersom de flesta nystartade företag är beroende av både privata och offentliga medel på lokal, regional och nationell nivå, behövs det en översyn av processkedjan från uppfinnarstadiet, företagsrådgivning, forskning och utveckling, inkubatorverksamhet m.m. fram till finansiering och kommersialisering av produkter och tjänster. Likt vad som framförs i motion 2016/17:3392 (KD) vill jag framhålla att det behövs en genomgång av innovationssystemet och en genomlysning av olika aktörer på alla nivåer för att göra systemet lättillgängligt, begripligt och adekvat.

För att omsätta kunskap till innovationer inom företagen behövs dessutom ett medvetet ledarskap och ett arbetssätt som främjar kreativitet och nyskapande. Företagen behöver också en tydlig metod för att ta hand om och utveckla idéer till nya eller bättre produkter. Här spelar t.ex. industriella utvecklingscentrum (IUC) en stor roll genom att dels vara de små och medelstora industriföretagens resurs att driva olika typer av utvecklingsprojekt, dels ge stöd för processer och kompetensutveckling i modeller och arbetsmetoder. IUC har nära samarbeten med forskningsinstitut och akademi för att kunna tillföra projekt och innovationer nytänkande och den omvärldskunskap som behövs. Jag menar likt vad som framförs i motion

2016/17:3392 (KD) att denna verksamhet bör stödjas finansiellt genom de verksamhetsstöd som Tillväxtverket har hand om.

Slutligen vill jag understryka vikten av att företag kan konkurrera på lika villkor. Likt vad som framförs i motion 2016/17:3392 (KD) menar jag att det finns flera exempel på osunda konkurrenssituationer på marknader där statligt eller kommunalt ägda bolag agerar. Trots att det finns lagstiftning som ska förbjuda offentligt ägda företag att snedvrیدا konkurrensen och nyttja sin ställning, har vi kunnat se en trend med breddning av verksamheter som riskerar att ta marknadsandelar på bekostnad av privata aktörer. Detta är en utveckling som jag och Kristdemokraterna inte vill se. Därför menar jag att regeringen bör göra en transparent översyn av hur offentligt ägda företag konkurrerar med andra aktörer på olika marknader.

Jag anser att riksdagen bör tillkännage vad det ovannämnda för regeringen. Vid ett sådant beslut får motionerna 2016/17:2659 (KD) och 2016/17:3392 (KD) anses tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

5. Allmänt om företagsfrämjande, punkt 1 – motiveringen (L)

av Said Abdu (L).

Ställningstagande

Sverige kan bara säkerställas genom ett starkt och dynamiskt näringsliv där företagsamhet och entreprenörskap både värderas högt och ger avkastning. Jobb skapas av företag, och merparten av dessa jobb skapas i små företag. Näringspolitiken har därför en viktig roll att ständigt förbättra villkoren och öka drivkrafterna för att få människor att starta, driva och expandera sina företag. De senaste åren har de ekonomiska drivkrafterna för att driva företag förbättrats, och regelbördan för företag har minskat. Det är nu även möjligt att driva företag inom fler områden, inte minst inom branscher som domineras av kvinnor. Ett fortsatt arbete och fler reformer krävs dock för att Sverige ska kunna behålla sin internationellt konkurrenskraftiga position.

Jag anser att det ska löna sig att driva företag och våga investera. Växande företag betyder fler jobb och tillväxt, vilket i förlängningen leder till ökade skatteintäkter, som i sin tur finansierar Sveriges gemensamma välfärd. Villkoren för företag och entreprenörer behöver förbättras så att fler arbetsgivare vågar anställa och expandera. Sverige ska uppmuntra entreprenörer och företagare genom ett bra företagsklimat, konkurrenskraftiga skatteregler och fungerande finansiella marknader.

Liberalerna har under sin tid i alliansregeringen drivit på för att förbättra företagsklimatet i form av sänkt bolagsskatt, vilket gett bättre investeringsklimat. RUT- och ROT-avdragen har gjort svarta jobb vita och skapat utrymme för fler företag att växa och utvecklas. Regelbördan har minskat bl.a.

genom avskaffad revisionsplikt för små företag och förenklade redovisningsregler. Det har även blivit billigare att anställa. Dessvärre kommer denna positiva utveckling att stanna av med regeringens politik, vilket får konsekvenser för jobb och företagande.

Regeringen satsar på ett innovationsråd, en nyindustrialiseringsstrategi och en s.k. aktiv näringspolitik. Jag ställer mig frågade till hur verkningsfulla dessa insatser verkligen är. Min uppfattning är att svenska företag behöver mindre, inte mer, inblandning av politiken och det offentliga. Svenska företag behöver långsiktiga förutsättningar för ett innovativare och kreativare näringsliv i Sverige. Det handlar om villkoren för entreprenörskap, företagande samt forskning och utveckling. Det handlar om nivåer på skatter men också om förutsättningarna för en stabil och konkurrenskraftig energiförsörjning som nu utmanas av regeringen. Även viktig infrastruktur är avgörande för svenskt företagande. Ett exportberoende land som Sverige bygger sitt välstånd genom öppenhet och handel. Samtidigt ställer det krav på att svenska företag kan möta konkurrensen på en global marknad.

Det finns mycket att göra för att förbättra förutsättningarna för Sveriges företag. Åtgärder för att halvera tiden det tar att starta ett företag är ett bra exempel. Därtill anger många företag finansiering som ett stort tillväxthinder. Ett fungerande finansieringssystem för små och medelstora företag som står inför en expansion är viktigt för att skapa goda förutsättningar för företag att växa.

Med det sagda avstyrker jag samtliga motionsyrkanden.

6. Effektivare statlig kapitalförsörjning i hela landet, punkt 2 (M, C, L, KD)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 4 och

2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 2 och

avslår motionerna

2016/17:3126 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 2 och

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1.

Ställningstagande

Tillgång till kapital är helt avgörande för att kunna starta, driva och utveckla företag. Våren 2016 ställde vi oss bakom regeringens förslag om att inrätta ett nationellt utvecklingsbolag som ska investera i privata fonder som i sin tur ska investera i företag i utvecklingsfaser (bet. 2015/16:NU23). Denna struktur med en fond-i-fond-lösning för statligt riskkapital är ett steg i rätt riktning och vi noterar att det nyinrättade utvecklingsbolaget har påbörjat sin verksamhet fr.o.m. januari 2017. Vi vill understryka att inrättandet av en fond-i-fond-lösning är avgörande för att det statliga riskkapitalet ska få största möjliga effekt och kunna bidra till att fler företag startas och växer. Vi förutsätter att det nya utvecklingsbolaget startar sin verksamhet så snabbt som möjligt enligt det förslag som riksdagen antagit. Vi avser att noga följa utvecklingen på området framöver.

Vår grundinställning är att företag framför allt ska finansieras med privat kapital, men att statligt riskkapital kan komplettera privat riskkapital om särskilda behov finns, och att det statliga riskkapitalet i huvudsak bör försöka locka fram mer privat kapital på marknaden. Som anförts anser vi att den nya strukturen för statligt riskkapital är ett välkommet steg för att få en bättre utväxling av det statliga riskkapitalet. Vi menar dock att denna ordning inte gör tillräckligt för att locka fram det privata kapitalet. En väl fungerande struktur för den statliga kapitalförsörjningen bör enligt vår mening garantera att statliga insatser på riskkapitalmarknaden inte tränger undan det privata riskkapitalet. Vi vill i detta sammanhang också framhålla vikten av att det statliga riskkapitalet finns tillgängligt i hela Sverige så att människor och företag runt om i landet kan ges förutsättningar att starta och utveckla företag.

Regeringen kan i detta läge inte slå sig till ro, utan bör utforma insatser som dels ytterligare stimulerar det privata riskkapitalet att investera i företag i utvecklingsfaser, dels säkerställer att kapitalförsörjningen fungerar i hela landet. Riksdagen bör således tillkännage för regeringen att det statliga riskkapitalet bör reformeras och effektiviseras så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital och finns tillgängligt i hela landet.

Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:3123 (M, C, L, KD) och 2016/17:3125 (M, C, L, KD) i berörda delar.

7. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3149 av Lars Hjärmered m.fl. (M) yrkande 3 och
avslår motionerna
2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
2016/17:269 av Dennis Dioukarev (SD),
2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 11,
2016/17:3281 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 och
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 3–6.

Ställningstagande

När det gäller insatser med statligt riskkapital i innovationssystemet är vår och Moderaternas inställning att grundprincipen ska vara att de i första hand aktiveras i skeden av marknadsmisslyckanden och i nya riskfyllda skeden. Dels fyller de nämligen en viktig funktion i faser då andra aktörer inte är tillgängliga, dels kan de motverka undanträngningseffekter av privat kapital. Om statligt kapital används i skeden då det finns en god tillgång på fristående privat kapital kan det få till följd att privata aktörer flyttar sitt engagemang till insatser senare i kedjan då risken är mindre. I sådana fall kan det statliga kapitalet rent av vara kontraproduktivt. Det vore därför mer ekonomiskt fördelaktigt om staten ökade sina insatser för att stimulera det privata kapitalet att ta plats tidigare i investeringskedjan. Det kan exempelvis handla om att ta fram olika saminvesteringsmodeller mellan staten och privata investerare, att göra det möjligt att använda stegvisa finansieringsmodeller (milestones) eller att göra en översyn av skattereglerna på området. Detta bör enligt vår mening riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen.

Därmed tillstyrks motion 2016/17:3149 (M) i denna del. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

8. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
2016/17:269 av Dennis Dioukarev (SD) och
2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2 och
avslår motionerna

2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 11,
2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3,
2016/17:3281 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 och
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 3–6.

Ställningstagande

Svenska företag saknar sällan idéer eller visioner men lider ofta brist på kapital för att förverkliga dem. Det leder i sin tur till att många potentiella arbetstillfällen aldrig skapas. Eftersom det främst är hos mindre, svenska företag eller enskilda individer som grunden till morgondagens stora innovationer finns, måste det strukturella problemet med brist på riskkapital motverkas. Vi i Sverigedemokraterna ser ett behov av en marknadskompletterande riskkapitalfond som prioriterar företag och innovatörer som har små möjligheter att söka kapital på den ordinarie riskkapitalmarknaden, för att på det sättet främja innovationsutvecklingen och stärka landets konkurrenskraft. Som framgår av det föregående ställde vi oss våren 2016 bakom regeringens förslag till en ny struktur för det statliga riskkapitalet (prop. 2015/16:110, bet. 2015/16:NU23). Vid det tillfället framförde vi samtidigt att det dock finns flera oklarheter när det gäller inriktningen av det nationella utvecklingsbolaget. Vi menar att den statliga riskkapitalfinansieringen i högre grad än vad som nu är fallet bör prioritera mindre, nystartade tillväxtföretag. Statens insatser på detta område bör inte begränsas till enbart riskkapital, lån eller bidrag utan bör även involvera s.k. science parks, innovationskontor och inkubatormiljöer. Överlag ska den statliga riskkapitalfinansieringen styras mot de förkommersiella faserna. Vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med förslag som förtydligar inriktningen för de investeringar som det nyinrättade utvecklingsbolaget kommer att göra.

I dag ser vi en generell trend att bankerna tar mindre risker än tidigare vid företagslån, vilket drabbar företag i avfolkningsorter särskilt hårt. Detta tenderar att ytterligare förstärka utflyttningen. För att komma till rätta med denna snedvridning av utlåning i stad kontra landsbygd vill vi införa en marknadskompletterande fond med mycket låga avkastningskrav. Syftet med fonden är att kapital riktas mot just investeringar i avfolkningskommuner, eftersom det är där riskerna är extra stora vid fastighetsinvesteringar och bankerna därmed är mest ovilliga att ge gångbara lånevillkor. Ett annat kriterium bör vara att kapitalet riktas till en fastighetsexpansion kopplad till industriell verksamhet. Med en industriell expansion i just avfolkningskommuner med hög arbetslöshet är samhällsvinsten extra stor. Regeringen bör därför, som förordas i motion 2016/17:119 (SD), utreda möjligheten att införa en särskild statlig fond för expansionslån i avfolkningsorter.

Därtill vill vi i detta sammanhang nämna investeraravdraget som syftar till att öka tillgången på riskvilligt kapital i små bolag men som inte nyttjas i den omfattning som det ursprungligen var tänkt. Vi anser att investeraravdraget är

ett bra verktyg för att styra riskkapital mot småföretag som annars troligen hade varit mindre intressanta för investerare. För att öka intresset för avdraget vill vi i likhet med vad som anförs i motion 2016/17:119 (SD) låta det statligt ägda företaget Almi bjuda in allmänheten att investera i de företag som Almi avser att investera i, vilket i sin tur medför rätt till investeraravdrag.

Med hänvisning till det anförda tillstyrks motionerna 2016/17:119 (SD), 2016/17:269 (SD) och 2016/17:2520 (SD) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks i här aktuella delar.

9. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 11 och avslår motionerna 2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6, 2016/17:269 av Dennis Dioukarev (SD), 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 2, 2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2, 2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3, 2016/17:3281 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 och 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 3–6.

Ställningstagande

Min och Centerpartiets grundinställning är att statligt riskkapital i flera fall och i flera regioner kan vara ett viktigt komplement till privat riskkapital där det inte fått förutsättningar att utvecklas. Det kan exempelvis handla om miljöteknik eller nystartade företag i delar av Norrlands inland. Det avgörande är dock att det statliga kapitalet fungerar som katalysator för privata investeringar och entreprenörskap och att det inte ersätter privat kapital. Med vissa invändningar delade jag våren 2016 utskottets uppfattning om att inrätta en ny struktur för det statliga riskkapitalet (prop. 2015/16:110, bet. 2015/16:NU23). Vid det tillfället vände jag mig mot att regeringen avsåg att inordna Inlandsinnovation i det nya utvecklingsbolaget, och därefter med tiden avveckla bolaget. Inlandsinnovation skapades 2010 som en riktad satsning i Norrbottens, Västerbottens, Jämtlands, Västernorrlands och Gävleborgs län. Senare utvidgades verksamheten till att även omfatta Dalarnas och Värmlands län. Syftet var att stärka och ta till vara den tillväxtpotential som finns i norra

Sveriges inland och för att komplettera en i princip obefintlig riskkapitalmarknad. Jag vidhåller min uppfattning i denna fråga och vill här understryka vikten av att statligt riskkapital finns tillgängligt i hela landet. Jag är förvånad över att regeringen inte tycks inse betydelsen av en god geografisk spridning av det statliga riskkapitalet. Genom att flytta de pengar som förvaltas av Inlandsinnovation till det nya utvecklingsbolaget har regeringen i stället valt att gå den motsatta vägen. Det innebär att Inlandsinnovations geografiskt inriktade uppdrag ersätts av ett system som riktar sig mot investeringar ur ett nationellt perspektiv, utan att regeringen visat vilka konsekvenser detta får för investeringarnas geografiska fördelning. Jag menar att regeringen borde vidta åtgärder för att små och växande företag i hela landet ska ha god tillgång till kapital. Hänsyn till närhet, lokalkännedom samt tillgång till lokala och regionala nätverk borde i högre grad än vad som nu är fallet ha betydelse vid valet av investeringsobjekt i en riskkapitalverksamhet.

Jag anser att riksdagen bör ställa sig bakom det anförda och tillkänna det för regeringen. Därmed tillstyrks motion 2016/17:2970 (C) i denna del. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

10. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:3281 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD) yrkande 2 och
 2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 3–6 och
 avslår motionerna
 2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1, 2 och 6,
 2016/17:269 av Dennis Dioukarev (SD),
 2016/17:528 av Sten Bergheden (M) yrkande 2,
 2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD) yrkande 2,
 2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 11 och
 2016/17:3149 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Företagens möjligheter att hitta riskvilligt kapital till goda marknadsmässiga villkor är en nyckelfaktor för att trygga näringslivets möjlighet att utvecklas, växa och skapa nya jobb. Jag och Kristdemokraterna anser att det huvudsakligen är privat kapital som ska användas när företag startas och utvecklas oavsett om det rör sig om börsnoterade koncerner, medelstora

företag i tillväxtfasen eller affärsidéer i tidiga skeden. Det finns dock behov av statliga marknadskompletterande insatser, framför allt för mindre företag samt i regioner med svag kapitalbildning och med sysselsättningsproblem. Särskilda insatser behövs även för att stimulera kvinnors företagande.

Våren 2016 ställde jag mig bakom regeringens förslag om att förändra strukturen för de statliga finansieringsinsatserna och skapa en fond-i-fond-lösning (prop. 2015/16:110, bet. 2016/17:NU23). Den nya strukturen innebär att de statligt helägda aktiebolagen Fouriertransform och Inlandsinnovation sedan januari 2017 är dotterbolag i det nyinrättade utvecklingsbolaget. De två förstnämnda bolagen kommer tills vidare förvalta sina befintliga investeringar. Det är bra att en kraftsamling av de statliga aktörerna på området har skett, men jag vill ändå i enlighet med vad som anförs i motion 2016/17:3392 (KD) påpeka att verksamhetsinriktningarna för Fouriertransform och Inlandsinnovation bör tas till vara i det fortsatta arbetet för utvecklingsbolaget.

Vad gäller idéburna verksamheter vill jag framföra att de generellt sett har det svårare med kapitalförsörjning, eftersom de vanligtvis bedrivs som ideella eller ekonomiska föreningar, kooperativa företag eller i stiftelseform. Den ideella sektorns och sociala företags tillgång till kapital för både etablering och utveckling är inte tillräcklig och behöver förstärkas. Att skapa möjligheter att få tillgång till kapital oavsett associationsform är enligt min åsikt viktigt för att uppnå mångfald i näringslivet. Det är väsentligt för utvecklingen, inte minst inom vård och omsorg i hela landet, att även kooperativ eller stiftelser kan få hjälp att investera i fastigheter, inventarier m.m., som vilket bolag som helst. För att råda bot på investeringsproblemen anser jag i likhet med vad som anförs i motion 2016/17:3392 (KD) att kreditföreningar och mikrofonder bör främjas för ett hållbart företagande inom den sociala ekonomin samt att statens riskkapital i än högre grad än vad som i dag är fallet ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar.

I likhet med vad som anförs i nyssnämnda motion anser jag dessutom att det är viktigt att främja nya finansieringsmodeller. En sådan modell är crowdfunding (även benämnt gräsrotsfinansiering) som en särskild utredare fick i uppdrag att titta närmare på i juli 2016 (dir. 2016:70). För att få till ett ändamålsenligt regelverk på området vill jag särskilt framhålla att utredningen bör ta hänsyn till att kapitalförsörjning och investeringar i stor utsträckning sker över landsgränser. Jag menar därför att regeringen bör verka för att utredningen även belyser och tar hänsyn till hur gräsrotsfinansiering regleras i andra länder.

Avslutningsvis vill jag instämma i vad som anförs i motion 2016/17:3281 (KD) om vikten av att det finns långsiktiga spelregler för det statliga riskkapitalet. Stabila förutsättningar stimulerar också privat riskkapital att våga investera i nystartade företag, här kan särskilt investeringar i gröna företag nämnas.

Sammanfattningsvis tillstyrker jag motionerna 2016/17:3281 (KD) och 2016/17:3392 (KD) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

11. Övrigt om kapitalförsörjning, punkt 3 – motiveringen (L)

av Said Abdu (L).

Ställningstagande

Många företag anger bristande finansiering som ett stort tillväxthinder. Ett fungerande finansieringssystem för små och medelstora företag som står inför en expansion är viktigt för att skapa goda förutsättningar för företag att växa. Det är därför positivt att en fond-i-fond-lösning nu finns på plats, vilket Liberalerna och allianspartierna tidigare förespråkade.

Jag och Liberalerna ifrågasätter dock delar av dagens system med statligt riskkapital eftersom det riskerar att inte fungera tillfredsställande och tränga undan det privata riskkapitalet i stället för att vara marknadskompletterande. Utgångspunkten för mig är att investeringar i företag främst bör göras genom privat kapital. Jag anser därför att ytterligare möjligheter borde undersökas för att stimulera det privata riskkapitalet att investera i tidigare faser.

Jag anser dock att riksdagen inte bör bifalla någon av de här aktuella motionerna. De avstyrks följaktligen i berörda delar.

12. Synliggörande av kvinnors företagande, punkt 4 (M, C, L, KD)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 8.

Ställningstagande

Jämställdhet mellan kvinnor och män ska vara en självklarhet. Målet är att kvinnor och män ska ha samma förutsättningar och makt att forma samhället och sina egna liv. Jämställdheten gynnas av en politik som värnar jobben och som stärker drivkrafterna för arbete. Alliansregeringen har genomfört flera reformer som ger kvinnor möjlighet att starta eget eller arbeta med bättre villkor.

Vi menar att det ska löna sig att utbilda sig, förkovra sig och utvecklas i yrket, även i offentlig sektor. År 2009 infördes Lagen om valfrihetssystem

(LOV), vilken vi ser har bidragit till att fler nya företag har kunnat växa fram. Genom att kvinnors företagande inom välfärdssektorn har ökat har kvinnor fått större möjlighet att själva kunna påverka sin arbetssituation och lön.

Under 2008–2014 genomförde alliansregeringen ett ambassadörsprojekt för att synliggöra och stärka kvinnors företagande. Vi vill att erfarenheter från projektet tillvaratas och används för att vidareutveckla liknande initiativ framöver. I enlighet med vad som anförs i motion 2016/17:3123 (M, C, L, KD) anser vi att det finns ett behov av initiativ för att fortsätta att synliggöra och stärka möjligheterna för kvinnors företagande. Motion 2016/17:3123 (M, C, L, KD) tillstyrks därmed i berörd del.

13. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund, punkt 5 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3128 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 19, 20, 23 och 24 samt avslår motionerna

2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 4 och 5,

2016/17:555 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) yrkandena 1–3,

2016/17:727 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M),

2016/17:782 av Johan Nissinen och Markus Wiechel (båda SD),

2016/17:1783 av Said Abdu (L) yrkande 1,

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1–4,

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 3,

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 9 och

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

En av Sveriges stora framtidsutmaningar handlar om att fler behöver komma i arbete och att fler behöver delta fullt ut på arbetsmarknaden. Vi menar att det är avgörande att göra det möjligt för fler kvinnor att delta fullt ut på arbetsmarknaden. Fler kvinnor som entreprenörer är en av de främsta frigörande krafterna för ett mer jämställt samhälle. Genom att identifiera och röja hinder för att få fler kvinnor att starta och driva företag kan tillväxten öka

i Sverige. Vi anser därför att riksdagen bör tillkänna för regeringen att hinder för kvinnors företagande ska identifieras och röjas.

Under de senaste åren är det en stor grupp nyanlända som kommit till Sverige med behov av att etablera sig på arbetsmarknaden. Merparten av insatserna för att få nyanlända i arbete inriktas i dag på anställning trots att många människor som kommer till Sverige har sin största arbetslivserfarenhet från företagande. Att göra det enklare för nyanlända och utrikes födda att starta och driva företag ser vi därför som prioriterat. Internationella företagarföreningen i Sverige (IFS) har visat sig framgångsrika på att ta tillvara och utveckla drivkrafterna hos personer med utländsk bakgrund som vill starta och driva företag. Det här vill vi bygga vidare på genom att fördjupa samverkan mellan staten, Nyföretagarcentrum, IFS och andra företagargorganisationer för att ytterligare främja entreprenörskap bland nyanlända. Även detta bör riksdagen tillkänna för regeringen.

Möjlighet att tillgodogöra sig information om hur man startar företag och tillgång till kapital är avgörande för nya entreprenörer. För nyanlända kan det vara särskilt svårt att ordna med startkapital eller fylla i rätt blanketter. Vi anser att möjligheterna till finansiering och kapitaltillgång bör förbättras och anpassas till nyanländas förutsättningar. Regeringen bör därför utreda och återkomma till riksdagen med förslag på hur finansiering och kapitaltillgång kan förbättras och anpassas för att möjliggöra för nyanlända att komma in i entreprenörskap. Vidare vill vi även att man överväger att underlätta regelverken för nyanlända i det kontinuerliga förenklingsarbetet så att nyanlända snabbare och enklare ska kunna etablera företag. Regeringen bör därför även utreda och återkomma till riksdagen med en översyn av vilka lagar och förordningar och regelundantag som behöver förändras för att nyanlända snabbare och enklare ska kunna etablera företag.

Sammanfattningsvis förordar vi att riksdagen bifaller motion 2016/17:3128 (M) i här berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

14. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund, punkt 5 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 4 och 5,

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 3 och

2016/17:3037 av Annika Qarllsson m.fl. (C) yrkande 9 och

avslår motionerna

2016/17:555 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M) yrkandena 1–3,

2016/17:727 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M),

2016/17:782 av Johan Nissinen och Markus Wiechel (båda SD),

2016/17:1783 av Said Abdu (L) yrkande 1,

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1–4,

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 19, 20, 23 och 24 samt

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18.

Ställningstagande

För många som kommer hit från andra länder kan företagande vara den enda möjligheten att få ett jobb. Företagande är ett utmärkt sätt för många nyanlända att etablera sig. Ett bättre företagsklimat överlag, men även minskat regelkrångel, rådgivning och möjligheter till startfinansiering är av särskild vikt för de som inte har svenska som modersmål eller saknar kontaktnät i Sverige. I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:2973 (C) vill jag därför sträva efter att minska regelkrångel och underlätta förutsättningarna för att driva företag i Sverige.

Många av de kvinnor som kommer hit från andra länder känner inte till de system som finns för att stödja kvinnors företagande. Jag menar därför att det behövs en särskild satsning på kvinnor med utländsk bakgrund för att de lättare ska kunna välja företagande som ett sätt att få ett arbete. Ett av de största hindren för invandrare som vill starta företag är bristen på kontakter med finansärer och kapitalanskaffning. Under alliansregeringens tid drevs ett program, Investera i invandrarkvinnor, som visade mycket positiva resultat. Antalet nystartade företag av kvinnor med utländsk bakgrund ökade med ca 26 procent 2011–2014. I likhet med vad som framhålls i motion 2016/17:351 (C) vill jag att ett nytt program som Investera i invandrarkvinnor startas som även inkluderar nätverk för kvinnliga företagare, riktade mot invandrare. Jag föreslår också att det nya programmet ska innehålla en affärsrådgivningsdel som är riktad mot företag som har potential att växa eftersom många företag stannar i utvecklingen just på grund av brist på t.ex. rätt nätverk, styrelse eller finansiering.

Winnet har de senaste 15 åren bl.a. arbetat med att öka kvinnors företagande och öka jämställdheten på arbetsmarknaden. Arbetet sker utifrån ett underifrånperspektiv huvudsakligen via de regionala centrum som finns i dag över hela landet. För att arbetet ska kunna bedrivas kraftfullare och långsiktigare har alliansregeringen stöttat verksamheten med årliga resurstillskott fram till oktober 2015. Därefter har verksamhetsbidraget upphävts. Med tanke på att det fortfarande finns stora skillnader mellan män och kvinnor på arbetsmarknaden och med tanke på att Centerpartiet anser att andelen kvinnor som startar och driver företag bör öka borde en erfaren förening som Winnet fortsätta att vara en viktig del i arbetet för ökad

jämställdhet. I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:351 (C) bör Tillväxtverket få i uppdrag att utvärdera och återinrätta stödet till Winnet Sverige.

Vidare anser jag att samhällets förlegade strukturer där kvinnor inte förväntas vara drivna entreprenörer eller ta risker i sitt företagande bidrar till att kvinnor inte driver företag i samma utsträckning som män, inte satsar lika mycket pengar eller tid på sina företag och har svårare att få lån beviljade för sitt företagande. Kvinnors företagande växer inte heller lika snabbt och mycket som mäns. Jag vill därför i likhet med vad som anförs i motion 2016/17:3037 (C) förbättra förutsättningarna för kvinnliga företagare genom att kriterierna för de generella företagsstöden ses över för att främja såväl kvinnors som mäns företagande på lika villkor.

Sammanfattningsvis tillstyrker jag motionerna 2016/17:351 (C), 2016/17:2973 (C) och 2016/17:3037 (C) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

15. Övriga insatser för kvinnors företagande, unga företagare och företagare med utländsk bakgrund, punkt 5 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 5 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkandena 17 och 18 samt
avslår motionerna
2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkandena 4 och 5,
2016/17:555 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M)
yrkandena 1–3,
2016/17:727 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M),
2016/17:782 av Johan Nissinen och Markus Wiechel (båda SD),
2016/17:1783 av Said Abdu (L) yrkande 1,
2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1–4,
2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C) yrkande 3,
2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C) yrkande 9 och
2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 19, 20, 23 och 24.

Ställningstagande

Det är ett faktum att många utrikes födda har svårt att komma in på arbetsmarknaden. En av dagens stora utmaningar i samhället är att hitta fler vägar in till det första jobbet och något som politiken behöver fokusera på.

Svårigheterna att etablera sig på arbetsmarknaden är större för utrikes födda än möjligheterna att starta eget företag. Jag menar att ett ökat företagande bland personer med utländsk bakgrund inte bara tenderar att vara bra för den enskilde företagaren utan även för omgivningen genom ökad sysselsättning, förbättrade handelsrelationer med andra länder och ökad servicegrad i samhället. För att underlätta kontakten med andra aktörer i samhället, t.ex. myndigheter och banker, finns det företagslotsar i många kommuner. Tanken med lotsarna är att de ska vara ett stöd för företagare när det gäller att få fram riskkapital, få kunskap om vilka regler som gäller och lösa andra problem som kan dyka upp för den invandrade som startar och driver företag. Företagslotsar med goda språkkunskaper och nätverk kan bidra till att övervinna hinder som utrikes födda möter i större utsträckning än personer som är födda i Sverige. Jag vill därför uppmuntra fler kommuner att använda företagslotsar eftersom det kan skapa ett bättre företagsklimat. I likhet med vad som anförs i motion 2016/17:3392 (KD) vill jag främja lokala företagslotsar.

Jag ser att den mycket positiva utvecklingen av kvinnors företagande som pågått under flera år nu har stannat av. Lagen om valfrihetssystem (LOV) är en viktig milstolpe för kvinnors företagande eftersom den innebär att kommunala monopol inom omsorg och hälso- och sjukvård har öppnats. Det alliansinitierade ambassadörsnätverket för kvinnors företagande bidrog till att synliggöra kvinnors företagande och sprida kunskap om hur det är att driva företag. Jag anser att det framgångsrika arbetet med ambassadörsprogrammet för kvinnors företagande bör återinsättas. Jag anser även att Winnet som arbetar både inom och utom Sverige med att främja kvinnors möjligheter på arbetsmarknaden genom bl.a. eget företagande även fortsättningsvis bör få stöd för sitt arbete. Jag vill därför i likhet med vad som anförs i motion 2016/17:3392 (KD) att ett kvinnligt ambassadörsnätverk och Winnet ska få stöd.

Jag tillstyrker därmed motion 2016/17:3392 (KD) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

16. Socialt företagande, punkt 6 (KD)

av Penilla Gunther (KD).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 6 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD) yrkande 7 och
avslår motionerna
2016/17:452 av Saila Quicklund (M),

2016/17:827 av Michael Svensson (M) och
2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

I dagens samhälle finns det ett stort ekonomiskt och företagsmässigt engagemang i den sociala ekonomin som ligger i gränslandet mellan den civila sfären och marknaden. Sociala företag kan vara verksamma inom många olika områden och organiseras i flera olika former, t.ex. i stiftelser, ekonomiska föreningar eller ideella föreningar. Jag ser tillgången till kapital oavsett associationsform som en viktig förutsättning för att skapa mångfald i näringslivet och ge bl.a. idéburna företag inom vård och omsorg möjlighet att kunna utveckla sin verksamhet. Ideella aktörer och Sveriges Kommuner och Landsting anger att det finns strukturella hinder och ren misstänksamhet mot idéburna företags verksamhet. Det är svårare för de ideella aktörerna att få tillgång till kapital bara för att drivkraften för verksamheten är annorlunda, att fokus ligger på verksamhetsidéer snarare än vinst till aktieägarna. Många av företagen saknar därför kapital som kan användas för investeringar i t.ex. fastigheter, inventarier eller infrastruktur.

Enligt min uppfattning är det tydligt att varken det traditionella banksystemet eller t.ex. Almi Företagspartner AB har kunnat möta det behov som många idéburna non-profit-företag har. Jag föreslår därför i likhet med motion 2016/17:3392 (KD) att möjligheten att inrätta en statlig investeringsfond för att främja verksamheter inom det sociala området bör utredas. Motion 2016/17:3392 (KD) tillstyrks därmed i berörd del. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

17. Regelförenkling för företag, punkt 7 (M, SD)

av Hans Rothenberg (M), Josef Fransson (SD), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Mattias Bäckström Johansson (SD) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 7 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2, 6 och 8 samt

2016/17:3187 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 3.

Ställningstagande

Att myndigheter intar ett kundperspektiv och håller en god service till företagen är av största vikt. Av den anledningen anser vi att regeringen bör undersöka möjligheten att alla myndigheter ska sätta mål för de vanligaste handläggningstiderna och löpande redovisa måluppfyllnad på sina hemsidor. Det är vår övertygelse att detta skulle underlätta för företag eftersom förväntningarna på myndigheters handläggningstid blir tydlig.

Det är inte ovanligt att kommuner fakturerar företag för tillsynsavgifter men sedan inte genomför själva tillsynen. En genomförd tillsyn kan vara en kvalitetsstämpel på verksamheten om utfallet är gott. Många företag upplever därför att det är orimligt att behöva betala om tillsynen inte utförs. Om det inte går att få till en ändring i dialog med kommunerna är vi beredda att gå vidare och titta på möjligheten till lagstiftning.

Regelrådets årliga granskning 2016 av de konsekvensutredningar som görs visade nedslående resultat, endast 36 procent av utredningarna godkändes. Vi förordar därför att regeringen vidtar åtgärder för att Tillväxtverket ska intensifiera utbildningar för regelgivare och att regeringen stärker styrningen av kommittéer och annat utredningsarbete för att få bättre konsekvensutredningar. Vidare anser vi att Regelrådets organisatoriska lösning bör utvärderas sedan rådet 2015 blev ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket. Fram till utvärderingen måste Regelrådet få tillräckliga, oberoende och egna resurser för att kunna utveckla och kvalitetssäkra sin granskningsfunktion. Vi anser också att regeringen bör redovisa nya regler samt konsekvenserna av dem för företagare i en årlig skrivelse till riksdagen. Eftersom alla myndigheter som har företagskontakter i dag inte också har formella uppdrag att arbeta med regelförenkling föreslår vi att fler myndigheter bör få uttryckliga direktiv att arbeta med regelförenkling.

Svenska företags konkurrenskraft baseras i stor utsträckning på hur regler och byråkrati i Sverige förhåller sig gentemot andra länder. Inom ramen för EU blir Sverige och svenska företag föremål för en lång rad lagar och regler. Det är sedan hur dessa genomförs som får direkta följder för svensk konkurrenskraft. Vi anser därför att det vore på sin plats att överväga någon form av system för att hantera hur ett EU-direktiv genomförs, där en miniminivå kan anges i konsekvensutredningen. Om man avser att gå därutöver bör det motiveras särskilt. En översyn bör även beakta om det är lämpligt att införa dessa utgångspunkter i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Vi vill också göra det enklare för företag att växa och anställa genom att s.k. mikroföretag undantas från en del administration så att de kan fokusera mer på att driva verksamheten framåt än på administration.

Livsvetenskap är en viktig näring som genererar stora exportintäkter, skapar sysselsättning och har betydelse för Sveriges ställning som forsknings- och kunskapsnation. Utöver konkurrenskraftiga villkor behöver näringen möta ett företagsklimat som signalerar en tydlig ambition att underlätta för etableringar i Sverige. Denna kapacitetsstarka verksamhet söker sig till

internationella miljöer med låg grad av byråkrati. Vi anser därför i likhet med vad som anförs i motion 2016/17:3187 (M) att nödvändiga och relevanta regel-förenklingar bör genomföras för att ge de livsvetenskapliga, informations- och kommunikationsteknologiska samt medicintekniska näringarna konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden.

Med hänvisning till det anförda tillstyrker vi motionerna 2016/17:3186 (M) och 2016/17:3187 (M) i berörda delar.

18. Tydlig tidsgräns för myndigheters handläggningstider, punkt 8 (S, MP, V)

av Jennie Nilsson (S), Åsa Westlund (S), Per-Arne Håkansson (S), Lise Nordin (MP), Anna Wallén (S), Birger Lahti (V), Mattias Jonsson (S) och Anna-Caren Säterberg (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 8 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed avslår riksdagen motion 2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 9.

Ställningstagande

Regeringens har aviserat att förenklingsarbetet under 2015–2018 kommer att inriktas mot områdena bättre service och ändamålsenligare regler. De två målen som satts för bättre service är att det ska bli enklare att lämna uppgifter och att handläggningstiderna ska kortas. Enligt vår uppfattning har regeringen satt tydliga mål och vidtagit en rad åtgärder för att minska handläggningstiderna för företagen. Regeringen har bl.a. gett Tillväxtverket, Bolagsverket och ytterligare 17 myndigheter i uppgift att följa upp och arbeta gentemot målen för förenklingsarbetet i syfte att bl.a. minska handläggningstiderna. Det är dock inte bara minskade handläggningstider på myndigheter som regeringen satt som mål i uppdraget, utan också att fler företagare ska vara nöjda med sina kontakter med myndigheter och att myndigheterna ska ha ett mer systematiskt samråd med företagare. Vidare avser regeringen att förenkla för företagen genom ökad digitalisering.

Vi ser mot denna bakgrund inget skäl för riksdagen att göra ett tillkännagivande om tydliga tidsgränser för handläggningstider så som förespråkas i motion 2016/17:3123 (M, C, L, KD). Motionen avstyrks därmed i berörd del.

19. En dörr in för företagens uppgiftslämnande, punkt 9 (M, C, L, KD)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 9 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:3123 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 2 och
2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
avslår motion
2016/17:1220 av Lotta Olsson (M).

Ställningstagande

Jobb skapas av företag som växer och anställer. Många företag upplever att regelverken fortfarande är krångliga och att mycket tid går åt till administration, tid som skulle kunna investeras i företagsutveckling och jobbskapande. Vår uppfattning är att regler inte minst på skatteområdet är något som orsakar extra arbete för företagare och hindrar tillväxt. ”En dörr in” är en plattform där företagare bara lämnar in uppgifter en gång på en plats och där uppgifterna sedan slussas till aktuell myndighet. Vi menar att ”en dörr in” påtagligt skulle minska tiden som företag behöver lägga på administration och öka tiden de kan lägga på sin kärnverksamhet – att skapa värde och jobb. Vi föreslår därför i likhet med vad som anförs i motionerna 2016/17:3123 (M, C, L, KD) och 2016/17:3186 (M) att regeringen bör införa en garanti för företag så att de bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheter och se till att ”en dörr in” kommer på plats på berörda myndigheter. Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:3123 (M, C, L, KD) och 2016/17:3186 (M) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

20. Övriga insatser för regelförenkling, punkt 10 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkandena 1 och 5 samt avslår motionerna

2016/17:407 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:410 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:540 av Sten Bergheden (M),

2016/17:541 av Sten Bergheden (M),

2016/17:1541 av Marta Obminska (M),

2016/17:1556 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2016/17:2129 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2016/17:2281 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2016/17:2725 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 9 och

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3.

Ställningstagande

En viktig förutsättning för att företag ska kunna fortsätta växa och anställa är att det inte finns fler regler än nödvändigt och att reglerna är förutsägbara och tydliga. Vi anser att arbetet med att förenkla för företagande och entreprenörskap måste fortsätta om Sverige ska klara sig väl i den internationella konkurrensen. Regelförenklingsarbetet måste omfatta många regler och förenklingsbehoven ser olika ut i olika branscher. Vi föreslår därför flera åtgärder för att förenkla regelverken. Konsekvensutredningar när nya regler ska införas måste bli bättre och regeringen bör ha fokus på bättre analyser av hur lagar och regler påverkar företags kostnader och konkurrensförhållanden. Vi anser att fler myndigheter måste få tydliga direktiv för att arbeta med regelförenklingsfrågor och prioritera att arbeta med frågorna. Vidare ser vi behov av minskade rapporteringskrav för företag och föreslår därför att en regel om att företag bara ska lämna information en gång till myndigheter ska införas. Möjligheten att driva s.k. mikroföretag bör införas. Vi föreslår att de ska undantas från vissa krav på administration, exempelvis att skicka in årsredovisningar till Bolagsverket.

Svenska företags konkurrenskraft baseras i stor utsträckning på hur regler och byråkrati i Sverige står sig i förhållande till andra länder. Vi anser att det vore på sin plats att överväga någon form av system för hantering inför ett EU-direktiv ska genomföras, där en miniminivå kan anges i konsekvensutredningen. Om man avser att gå utöver detta bör det motiveras särskilt. En översyn bör även beakta om det vore lämpligt att införa dessa utgångspunkter i förordningen om konsekvensutredning vid regelgivning.

Med det anförda tillstyrks motion 2016/17:3144 (M) i aktuella delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

21. Övriga insatser för regelförenkling, punkt 10 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 2 och 3 samt avslår motionerna

2016/17:407 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:410 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:540 av Sten Bergheden (M),

2016/17:541 av Sten Bergheden (M),

2016/17:1541 av Marta Obminska (M),

2016/17:1556 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1 och 4,

2016/17:2129 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2016/17:2281 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2016/17:2725 av Erik Bengtzboe (M),

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 9,

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3 och

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkandena 1 och 5.

Ställningstagande

Sverige är av tradition ett land med starka myndigheter och mycket detaljregleringar. I en värld med global handel och därmed global konkurrens verkar detta i många fall konkurrenshämmande. För svenska företag innebär regelbördan kostnader och administration som tar fokus från företagens egentliga verksamhet. Dessa merkostnader hämmar jobbskapande och tillväxt. Det är därför av största vikt att eftersträva förenklingar och ta bort onödiga regleringar där konsekvenserna inte motsvarar nyttan, men det är också viktigt att nya och förändrade regler är kostnadseffektiva. Vi anser därför att regeringen och svenska förvaltningsmyndigheter behöver prioritera arbetet med förenkling och rensa upp bland betungande regler för företagare. Detta bör ske i samarbete med näringslivsorganisationerna som ofta är de som har mest sakkunskap. Arbetet måste ske systematiskt och vi föreslår därför att en arbetsordning enligt följande införs. Svenska näringslivsorganisationer får först möjlighet att lämna förslag på vilka regler som ska förändras eller tas bort. Regeringen hänvisar sedan förslagen till rätt departement och myndighet samtidigt som respektive myndighet får i uppdrag att redogöra för hur

myndigheten arbetar med frågan. I en årlig skrivelse till riksdagen redovisar regeringen sedan sitt ställningstagande till myndigheternas förslag.

Frågan om en s.k. stoppfunktion för Regelrådet har framförts i olika sammanhang och även av Regelrådet självt. En stoppfunktion skulle innebära att en regel inte får införas förrän konsekvenserna av regelförslaget har utretts på ett godtagbart sätt. Först när Regelrådet anser att konsekvensutredningen uppfyller kraven i konsekvensutredningsförordningen bör förslaget kunna gå vidare i processen. Vi föreslår därför att Regelrådet ska få en sådan stoppfunktion, men för att väga maktbalansen mellan politiken och nämnda myndighet kan det i sammanhanget vara lämpligt att överväga om Regelrådet endast ska ges möjlighet att med hänvisning till bristfällig konsekvensanalys stoppa införandet av en ny regel under en viss tidsfrist. På så sätt skulle det sättas press på att ta fram bättre konsekvensanalyser.

Med det anförda tillstyrks motion 2016/17:1819 (SD) i berörda delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

22. Övriga insatser för regelförenkling, punkt 10 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 10 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C) yrkande 9 och

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) yrkande 3 och avslår motionerna

2016/17:407 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:410 av Finn Bengtsson (M),

2016/17:540 av Sten Bergheden (M),

2016/17:541 av Sten Bergheden (M),

2016/17:1541 av Marta Obminska (M),

2016/17:1556 av Betty Malmberg (M) yrkandena 1 och 3,

2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD) yrkandena 1–4,

2016/17:2129 av Edward Riedl (M) yrkande 1,

2016/17:2281 av Markus Wiechel (SD) yrkandena 1–3,

2016/17:2725 av Erik Bengtzboe (M) och

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M) yrkandena 1 och 5.

Ställningstagande

Små företag och mikroföretag runt om i landet får i dag lägga mycket arbete på administrativa uppgifter som är kopplade till krångliga byråkratiska regler.

För en småföretagare som oftast inte har någon anställd innebär det att mycket tid försvinner från den ordinarie verksamheten. Jag anser att fler regleringar måste ha solnedgångsklausuler och att nya kostnadsdrivande regler bör kompenseras av regellättnader som minskar kostnaderna än mer, med principen en regel in – en regel ut. Vidare menar jag att uppgiftslämning till myndigheter bara ska behöva ske en gång till ett ställe. Tillämpningen av regleringar och föreskrifter för företag bör kunna omprövas om det går att påvisa att en annan, mindre kostnadskrävande tillämpning uppnått likvärdiga resultat. Regelbördan för småföretag och mikroföretag bör också minskas kraftigt.

Detta bör riksdagen enligt min mening tillkännage för regeringen. Motionerna 2016/17:2970 (C) och 2016/17:3096 (C) tillstyrks därmed i aktuella delar. Övriga motionsyrkanden avstyrks.

23. Plan för Sverige som turistmål, punkt 11 (M, C, L, KD)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 11 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:16 av Lars Tysklind (L),
2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD) yrkande 3,
2016/17:3124 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 14,
2016/17:3129 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 1 och
2016/17:3148 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkande 8.

Ställningstagande

Besöksnäringen är av stor betydelse för Sveriges välstånd, och näringen ger möjligheter till jobb och företagande både i storstadsregioner och på landsbygden. Under hela 2000-talet har turismen vuxit kraftigt och är i dag att betrakta som en av Sveriges basnäringar. Utvecklingsmöjligheten för Sverige som turistland mycket stor eftersom Sverige är ett exotiskt resmål för många turister. Därför är också turismen en av de näringar som växer fram som en viktig exportbransch. Besöksnäringen är på flera platser i landet helt avgörande för de lokala samhällena, och dessutom får många ungdomar sitt första arbete inom branschen.

Vi noterar att en statlig utredning har tillsatts, vilket är bra. Ett samlat grepp på området är välkommet. Regeringen kan dock inte enbart förhålla sig passiv

under lång tid och invänta utredningens förslag när det gäller att ha en tydlig plan för att locka besökare till Sverige. För att fortsätta stärka svensk besöksnäring är det enligt vår mening t.ex. viktigt att Visit Sweden fortsätter att agera på utländska marknader för att attrahera utländska besökare till Sverige, såväl i form av turism som möten och konferenser.

I enlighet med vad som sägs i motionerna 2016/17:16 (L), 2016/17:2649 (C, M, L, KD), 2016/17:3124 (M, C, L, KD), 2016/17:3129 (M) och 2016/17:3148 (M) efterlyser vi en tydlig riktning i politiken för att utveckla och stärka Sverige som turistmål. Vi anser att riksdagen i ett tillkännagivande därför bör tydliggöra detta för regeringen. Därigenom blir de nyssnämnda motionerna tillgodosedda i berörda delar och tillstyrks i dessa delar.

24. Övrigt om besöksnäringen, punkt 12 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
 2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkande 1 och
 2016/17:3129 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5 samt
 avslår motionerna
 2016/17:142 av Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M) yrkande 1,
 2016/17:160 av Ann-Britt Åsebol (M),
 2016/17:187 av Saila Quicklund (M),
 2016/17:234 av Edward Riedl (M),
 2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkande 2,
 2016/17:820 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 28,
 2016/17:1133 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1–4,
 2016/17:2151 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 3,
 2016/17:2154 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
 2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 15 och 16,
 2016/17:2992 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C) och
 2016/17:3095 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkandena 1
 och 4.

Ställningstagande

När det handlar om främjande insatser för vissa delar av besöksnäringen vill vi här framhålla att vi ser att det finns särskilda näringar som behöver få bättre förutsättningar för att kunna utvecklas och nå sin fulla potential. Ett sådant

exempel är camping – en näring som tar ett stort ansvar när det gäller att ge ungdomar det första jobbet. Camping är samtidigt en av de allra största turistaktiviteterna i Sverige med fortsatt växande intresse. Vi vill underlätta för campingverksamheter att kunna verka längre tid under året med en enklare tillståndsgivning och större möjligheter att anpassa verksamheterna till säsongerna. Orter som tidigare varit starkt säsongsbetonade bör få möjlighet att erbjuda turism även under andra årstider. Det kan exempelvis vara skidorten som får möjlighet att rikta in sig på fjällvandring och ekoturism under sommarmånaderna då backarna inte är täckta av snö. Därför bör en översyn göras av de regler som hindrar campingverksamheterna att utvecklas. Det kan exempelvis handla om att se över delar av miljölagstiftningen och plan- och bygglagen för att få en bättre anpassning när det gäller t.ex. campingreservat och enklare villkor för uppställning av villavagnar.

En annan del av besöksnäringen som enligt vår mening behöver uppmärksammas är tyst turism. I Sverige finns en fantastisk rikedom i platser och områden där det är riktigt tyst. Många andra länder saknar platser med såväl stillhet och ro som närhet till naturen. Vi ser att turister har börjat söka sig till Sverige för ta del av dessa platser, och vi menar att det bör tas krafttag för att utveckla denna del av besöksnäringen.

Avslutningsvis vill vi framhålla att de investeringar som görs för en stärkt besöksnäring måste genomsyras av effektivitet och utväxling utifrån väl underbyggda analyser, bra genomföranden samt uppföljning och utvärdering. Med en sådan utgångspunkt blir besöksnäringen hållbar och långsiktigt bärkraftig. Vi vill därför att effekterna av statens samlade besöksfrämjande utvärderas.

Med det ovan sagda anser vi att riksdagen bör uppmana regeringen att vidta åtgärder i enlighet med vad vi här har anfört. Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:721 (M) och 2016/17:3129 (M) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

25. Övrigt om besöksnäringen, punkt 12 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28 och
avslår motionerna
2016/17:142 av Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M) yrkande 1,
2016/17:160 av Ann-Britt Åsebol (M),

2016/17:187 av Saila Quicklund (M),
2016/17:234 av Edward Riedl (M),
2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:1133 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1–4,
2016/17:2151 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 3,
2016/17:2154 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 15 och 16,
2016/17:2992 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2016/17:3095 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkandena 1
och 4 samt
2016/17:3129 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Ställningstagande

Turism och besöksföretag skapar arbetstillfällen och gör det möjligt för människor att leva och verka i hela landet. Näringen kan bl.a. sysselsätta nya svenskar, ungdomar och personer som saknar högre utbildning. Därför är det viktigt att identifiera och presentera incitament för företag att växa och anställa fler. Eftersom många av besöksnäringens företag är små eller medelstora är det viktigt att ge dem rätt förutsättningar att anställa.

För att besöksnäringen ska vara långsiktigt konkurrenskraftig har Centerpartiet lagt förslag om att det behövs en samlad översyn av konkurrenskraften inom besöksnäringen och de regler som har betydelse för branschens utveckling. Centerpartiet föreslog dels en utredning som identifierar och presenterar incitament som förenklar för företag att växa och anställa inom turist- och besöksnäringen, dels att regeringen tar initiativ för att berörda myndigheter i samarbete med besöksnäringen ska undersöka vilka infrastruktur- och transportsatsningar som är nödvändiga för att besökare ska kunna ta sig till och från platser på ett effektivt sätt. Jag noterar att en statlig utredning därefter har tillsatts som kommer att göra en genomlysning av området. I nuläget ser jag därmed inget behov av att gå vidare med att förorda tillkännagivanden i dessa delar. Jag avser emellertid att noga följa utvecklingen på området framöver.

Svensk turism har haft en positiv utveckling under de senaste åren och allt fler utländska turister upptäcker Sverige som turistland. Besöksnäringen är en internationellt växande sektor, och för att Sverige ska fortsätta utvecklas som turistland behövs en kvalitativ utveckling av nya och befintliga destinationer liksom en förstärkning av marknadsföringsinsatserna. Detta anser jag att riksdagen i ett tillkännagivande bör tydliggöra för regeringen. Vid ett sådant beslut får motion 2016/17:820 (C) anses tillgodosedd i berörd del och tillstyrks i denna del. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

26. Övrigt om besöksnäringen, punkt 12 (V)

av Birger Lahti (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 12 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V) yrkandena 15 och 16 samt
avslår motionerna
2016/17:142 av Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M) yrkande 1,
2016/17:160 av Ann-Britt Åsebol (M),
2016/17:187 av Saila Quicklund (M),
2016/17:234 av Edward Riedl (M),
2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 28,
2016/17:1133 av Mathias Tegnér (S) yrkandena 1–4,
2016/17:2151 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S) yrkande 3,
2016/17:2154 av Sten Bergheden (M) yrkande 1,
2016/17:2992 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C),
2016/17:3095 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C) yrkandena 1
och 4 samt
2016/17:3129 av Lars Hjälmered m.fl. (M) yrkandena 2, 4 och 5.

Ställningstagande

Turismen har stor betydelse för hela landet. Branschen har under ett flertal år växt och fått allt större betydelse som en av flera tillväxtmotorer. Sverige är ett land som lockar besökare från när och fjärran. Vi i Vänsterpartiet vill framhålla den svenska landsbygden som ett bra exempel på vad som attraherar besökare. Här finns särskilt goda förutsättningar för nya nischade satsningar inom ekoturism. Till exempel är turismens koppling till lokalproducerad mat något vi ser i allt större utsträckning.

Jag vill i detta sammanhang understryka att vi i Vänsterpartiet vill satsa på besöksnäringen. Speciellt måste fjäll- och landsbygdsturismen uppvärderas och ses som en viktig näring ur ett regionalpolitiskt perspektiv och bli föremål för en större del av de framtida infrastruktursatsningarna. Enligt Naturvårdsverket har Sveriges 29 nationalparker nästan 2,5 miljoner besök, varav ungefär hälften är utländska besökare. I Finland har man arbetat aktivt för att utveckla ekoturismen kopplad till nationalparkerna, och enligt uppgift omsätter turismen enbart i de finska parkernas närområde närmare 1,2 miljarder svenska kronor och bidrar med 1 256 årsarbeten. Motsvarande siffror från Sverige saknas. Information från Visit Sweden visar emellertid att ”Naturguidningar/Besöka Nationalparker” är den aktivitet det finns störst intresse för bland resenärer som besöker Sverige för att huvudsakligen uppleva utomhusaktiviteter under vår, sommar eller höst.

För att utveckla den svenska besöksnäringen menar jag att staten i samarbete med kommuner, föreningar och företag bör ta ett ökat ansvar för att locka besökare till hela Sverige. Jag noterar att en särskild utredare har fått i uppdrag att titta på hur politiken som rör besöksnäringen kan utvecklas. Jag menar ändå att riksdagen genom ett tillkännagivande bör göra det tydligt för regeringen att den bör lägga fram förslag till samverkansprogram för turistnäringen så att den uppnår samma status som andra branscher.

Vidare vill jag framhålla att många kommuner, särskilt landsbygds-kommuner, gör stora ekonomiska satsningar för att få fler turister. Även om turismen ökar till en kommun blir inte alltid det ekonomiska utfallet positivt. I stället hamnar vinsterna från den ökade turistnäringen ofta hos privata aktörer – många gånger bosatta långt utanför kommunen – som äger boende-anläggningar och andra verksamheter. Samtidigt faller turismens kostnader på kommunen som t.ex. sophantering och vatten och avlopp. På många håll i Europa och världen utfärdar kommunen en lokal avgift för den som övernattar i kommunen. Det innebär att förutom att som gäst betala hotellägaren för sängen, betalar man också en liten avgift till kommunen för den allmänna service man får del av. På många platser i Europa är avgiften 1 euro per gästnatt, alltså knappt 10 kronor. En sådan s.k. bäddavgift ger makten över den lokala turistnäringens utveckling till lokala beslutsfattare. Regeringen bör därför utreda möjligheten till att införa lokala bäddavgifter. Enligt min mening bör sådana avgifter i Sverige vara frivilliga för kommunen att införa och nivån ska även den kunna bestämmas av de enskilda kommunerna.

Jag anser att riksdagen bör ställa sig bakom det anförda och tillkänna det för regeringen. Därmed tillstyrks motion 2016/17:2474 (V) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

27. Plan för att stärka de kulturella och kreativa näringarna, punkt 13 (M, C, L, KD)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Helena Lindahl (C), Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M), Said Abdu (L), Penilla Gunther (KD) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 13 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD) yrkande 2 och
2016/17:3150 av Lars Hjälmnered m.fl. (M) yrkande 5.

Ställningstagande

De kreativa näringarna växer allt snabbare i Sverige och sysselsätter i dag fler än exempelvis fordonsindustrin gör. De utgör även en framtidssektor som spås växa ytterligare de kommande åren. En huvuduppgift för den ekonomiska politiken är att fortsätta stärka förutsättningarna för att nya jobb ska växa fram. Den tidigare alliansregeringen genomförde flera reformer som på olika sätt har gynnat de kreativa näringarna. Bland annat togs en särskild handlingsplan för de kulturella och kreativa näringarna fram. Vi anser att det är dags att ta nya steg för att stimulera den kreativa sektorn, med fler företag och fler jobb som resultat. Det är i dag många olika aktörer som kan skapa det fundament som behövs för att Sverige ska bli världens bästa land för kreativa näringar. För att få alla aktörer att dra åt samma håll anser vi att regeringen bör se över möjligheten att ta fram en nationell strategi för den kreativa sektorn. Detta bör riksdagen ställa sig bakom och tillkännage för regeringen. Motionerna 2016/17:2886 (M, C, L, KD) och 2016/17:3150 (M) tillstyrks därmed i berörda delar.

28. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 14 (M)

av Hans Rothenberg (M), Hanif Bali (M), Ann-Charlotte Hammar Johansson (M) och Sofia Fölster (M).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2016/17:2510 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 1 och 2 samt
2016/17:3150 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1 och 4 samt
avslår motionerna
2016/17:120 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD),
2016/17:398 av Jenny Petersson (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:824 av Annie Löf m.fl. (C) yrkande 16,
2016/17:980 av Krister Örnfjäder (S) och
2016/17:3074 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 5.

Ställningstagande

Inledningsvis vill vi åter understryka att det är hög tid att ta nya initiativ för att få den kulturella och kreativa sektorn att växa. Det är en framtidssektor som har stor potential att expandera med fler företag och fler jobb som resultat. Vi menar att viktiga byggstenar i ett sådant arbete är bra statistiskt underlag för politiska beslut samt en väl fungerande rådgivning till företagen. Vi anser att regeringen därför bör verka för att bättre statistiskt underlag för kulturella- och

kreativa näringar tas fram och ge Almi i uppdrag att se över hur rådgivning och stöd till företag inom denna sektor kan förbättras och utvecklas.

Vidare ser vi i dag en ny sorts ekonomi växa fram. Den kollaborativa ekonomin, delningsekonomin, har på kort tid utmanat gamla tankesätt och därmed också marknader. Vi ser en stor potential i delningsekonomin, som möjliggör att resurser används på ett effektivare sätt samt att tillgång och efterfrågan kan mötas i snabba digitala transaktioner. Samtidigt finns det också risker med den nya delningsekonomin, bl.a. i och med att det kan vara oklart vilka rättigheter och skyldigheter som gäller för de olika parterna. Sverige har goda förutsättningar för att fler företag inom delningsekonomin ska kunna starta sina verksamheter här, eftersom Sverige på många sätt ligger i teknisk framkant. Tyvärr har den utredning som regeringen tillsatt om användarna i delningsekonomin enligt vår mening ett alltför smalt perspektiv. Utredningsdirektiven tycks i grunden se fler problem än möjligheter med delningsekonomin. Regeringens fokus ligger på konsumenträtt, men de problem som behöver lösas har sin grund i bredare frågeställningar om skatter och regleringar som rör samtliga aktörer inom delningsekonomin. Utgångspunkten för regeringen tycks vara att det mesta ska förbli som det alltid har varit, men med ett ökat skydd för konsumenterna. Vi menar att det är helt fel fokus. I stället behövs ett brett grepp som tar tillvara alla positiva effekter som delningsekonomin ger och som samtidigt analyserar hur skatter, socialförsäkringar och arbetsmarknad behöver anpassas efter de krav som delningsekonomin ställer. Det är viktigt att regeringen följer utvecklingen och anpassar utredningen därefter. Vi vill att Sverige ska fungera även för aktörer inom delningsekonomin. Därför vill vi som ett första steg se att regeringen ökar tempot och ger utredningen ett tilläggsdirektiv som bl.a. lyfter de skatterättsliga och arbetsmarknadsrättsliga perspektiven. Det ska vara lätt att göra rätt inom delningsekonomin.

För att delningsekonomin ska få fart i Sverige och skapa fler arbetstillfällen bör man också anta målsättningen att Sverige ska bli världens bästa land att dela varor och tjänster i. I arbetet med att uppnå målsättningen bör aspekter som minskat regelkrångel för företag, integritet, ansvarsförhållanden för olika aktörer och teknikneutrala regelverk vara vägledande. Utan en hög ambitionsnivå riskerar Sverige att hamna på efterkälken och bli omsprunget av andra mer teknik- och utvecklingsvänliga länder.

Det anförda bör riksdagen enligt vår mening tillkännage för regeringen. Därmed tillstyrks motionerna 2016/17:2510 (M) och 2016/17:3150 (M) i berörda delar. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

29. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 14 (SD)

av Josef Fransson (SD) och Mattias Bäckström Johansson (SD).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2016/17:120 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD) och
avslår motionerna
2016/17:398 av Jenny Petersson (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:824 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 16,
2016/17:980 av Krister Örnfjäder (S),
2016/17:2510 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,
2016/17:3074 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 5 och
2016/17:3150 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

Den tekniska utvecklingen, nya konsumtionsmönster och den ökade användningen av s.k. molntjänster kräver alltmer kapacitet för lagring av data. Många nya datacenter och centraler för lagring av digital information kommer att etableras runt om i världen de närmaste åren. Enligt bedömningar handlar det om uppemot 700 nya centraler före 2020, varav 200 troligen hamnar i Europa.

Vi vill framhålla att Sverige har många konkurrensfördelar för att locka till sig etableringar av denna typ av verksamhet. Kallt klimat, god tillgång på utbildad personal, en bra it-infrastruktur med stor kapacitet, solida geologiska förhållanden och en stabil kraftförsörjning gör att Sverige står sig väl i en internationell konkurrens.

Utöver att det i Sverige självklart ska finnas goda förutsättningar för att driva företag är det av vikt att regeringen tar ett samlat grepp för att jobba med de konkurrensfördelar som Sverige har när det handlar om etableringar av datacenter. Regeringen bör därför ta fram en nationell strategi som kanaliserar dessa fördelar för att öka chanserna till nyetablering av datacenter i Sverige.

Därmed tillstyrks motion 2016/17:120 (SD). Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

30. Övrigt om olika näringsgrenar, punkt 14 (C)

av Helena Lindahl (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 14 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2016/17:824 av Annie Lööf m.fl. (C) yrkande 16 och avslår motionerna

2016/17:120 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD),

2016/17:398 av Jenny Petersson (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:980 av Krister Örnfjäder (S),

2016/17:2510 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M) yrkandena 1 och 2,

2016/17:3074 av Ola Johansson m.fl. (C) yrkande 5 och

2016/17:3150 av Lars Hjalmered m.fl. (M) yrkandena 1 och 4.

Ställningstagande

Jorden och skogen är Sveriges gröna guld och dess produkter leder till klimat- och miljönytta i hela världen. Att detta faktum är en viktig byggsten i en sund näringspolitik är av yttersta vikt för både näringslivet och miljön. Därför är det också så viktigt att näringspolitiken ger landsbygden rätt verktyg för att bedriva ett modernt jord- och skogsbruk. Centerpartiet har i andra sammanhang framhållit vikten av ett samlat grepp kring de affärsmöjligheter som en övergång till ett biobaserat samhälle kan ge och att en nationell strategi för en biobaserad samhällsekonomi ska tas fram. Det handlar om att skapa goda förutsättningar för den växande branschen inom grön kemi – en bransch där biobaserade kemikalier ersätter fossila ämnen och tar tillvara en outnyttjad potential i de gröna näringarna. Jag vill framföra att en sådan omställning inom kemikalieanvändningen kan innebära stora affärsmöjligheter i framtiden. Inte minst kan det ha betydelse för att öka användningen av förnybara råvaror inom exempelvis basindustri, kemi, papper och massa, livsmedel och foder, textil och läkemedel liksom inom energisektorn. Tillverkningsprocesser blir genom gröna kemiska produkter dessutom energieffektivare och ger renare slutprodukter samt bidrar till att minska klimatpåverkan och avfallsmängden. Jag vill att regeringen vidtar åtgärder för att stärka denna bransch.

Riksdagen bör enligt min mening ställa sig bakom det anförda och tillkännage det för regeringen. Därmed tillstyrks motion 2016/17:824 (C) i denna del. Övriga här aktuella motionsyrkanden avstyrks.

BILAGA

Förteckning över behandlade förslag

Motioner från allmänna motionstiden 2016/17

2016/17:16 av Lars Tysklind (L):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationellt sammanhållen strategi för turismen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:112 av Josef Fransson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en industristrategi för Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:114 av Johan Nissinen m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behöver göras en konkurrensöversyn och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:118 av Josef Fransson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om näringspolitikens inriktning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:119 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om inriktningen för den statliga riskkapitalfinansieringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om expansionslån i avfolkningsorter och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att låta det statligt ägda företaget Almi Företagspartner AB i större omfattning bjuda in allmänheten att investera i de företag man avser att investera i och som därmed medför rätt till investeraravdrag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:120 av Mattias Bäckström Johansson m.fl. (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utarbeta en nationell strategi för etableringar av datacenter i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:142 av Cecilia Magnusson och Saila Quicklund (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en samlad strategi för svensk friluftsnäring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:160 av Ann-Britt Åsebol (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell strategi för idrotts- och kulturevenemang och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:187 av Saila Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsatt stärka förutsättningarna för svensk turist- och besöksnäring och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:234 av Edward Riedl (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att främja turismen i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:269 av Dennis Dioukarev (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en marknadskompletterande riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:351 av Helena Lindahl m.fl. (C):

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att återupprätta och utöka programmet Investera i invandrarkvinnor och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Tillväxtverket i uppdrag att utvärdera och återinrätta Winnet Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:398 av Jenny Petersson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja klimatet för life-science-sektorn i Sverige och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över vilka styrmedel som kan användas för att i än större mån främja life science inom näringslivet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:407 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att minska regelbördan för företagare genom att i ökad omfattning stimulera införandet

av s.k. solnedgångsparagrafer och en regleringsgiljotin samt tillkännager detta för regeringen.

2016/17:410 av Finn Bengtsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten till en ändring av reglerna om Bolagsverkets skyldighet att granska och hantera aktiebolags årsredovisningar i syfte att motverka grov organiserad brottslighets framfart i Sverige, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:427 av Boriana Åberg (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om Kriminalvården och privata företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:452 av Sailsa Quicklund (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur vi kan förenkla förutsättningarna för sociala företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:528 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten att införa företagslotsar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av Almilånen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:540 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att ge dispenser vid start av företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:541 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att premiera skötsamma företagare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:542 av Sten Bergheden (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en kontinuerlig jämförelse och översyn av branschspecifika kostnader och regler i Sverige och våra konkurrentländer, så att Sverige inte förlorar konkurrenskraft och arbetstillfällen, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:555 av Annicka Engblom och Margareta Cederfelt (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om bidrag och lån som kan sökas av uppfinnare och innovatörer och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Almi, Tillväxtverket och Vinnova bör få ett utvidgat uppdrag att stimulera nätverksbyggande speciellt inriktat mot kvinnor och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Almi, Tillväxtverket och Vinnova bör ges i uppdrag att eftersträva en jämnare könsfördelning vid rekrytering av rådgivare, där ett första mål bör vara att minst 25 procent av rådgivarna ska vara av vardera kön, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:721 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se till möjligheterna i nya marknader med tyst turism, kulturturism, stadsturism och digital tillgänglighet för besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bättre marknadsföra svenska kulturarv gentemot utländska turister och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:727 av Margareta Cederfelt och Saila Quicklund (båda M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa förutsättningar för att antalet kvinnliga innovatörer ska öka och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:782 av Johan Nissinen och Markus Wiechel (båda SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bilda en företagsfond för ungdomar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:820 av Annie Lööf m.fl. (C):

28. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en strategi för hur Sverige ska ta del av den internationella tillväxten inom besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:824 av Annie Lööf m.fl. (C):

16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja grön kemi för resurseffektivitet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:827 av Michael Svensson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheten att inrätta en fond för sociala företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:980 av Krister Örnfjäder (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att erkänna och uppmuntra träskyddsnäringens miljö- och forskningsfokus samt särskilda roll i att verka för att trä ska uppfattas som ett klimatsmart val i framtidens byggande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:989 av Pia Nilsson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om aktiv näringspolitik och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1133 av Mathias Tegnér (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att överväga permanenta offentliga strukturer för att förbättra branschens förutsättningar och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att undersöka möjligheterna för statlig delfinansiering av destinationsutveckling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av regelverk och tillsyn och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arrangerandet av stora evenemang och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1220 av Lotta Olsson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förenklade myndighetskontakter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1541 av Marta Obminska (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om arbete med bredare regelförenklingar för företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1556 av Betty Malmberg (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör ge berörda myndigheter i uppdrag att utvärdera huruvida Tillväxtverkets utbildning om gold-plating har haft effekt på verksamheten och tillkännager detta för regeringen.

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige bör verka för att EU gör en jämförande granskning av implementeringen och efterlevnaden av EU-direktiv som rör näringsverksamhet i allmänhet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:1626 av Anna-Lena Sörenson m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att förbättra trygghetssystemen för småföretagare och förutsättningarna för att utveckla fler alternativa företagsformer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1783 av Said Abdu (L):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stödja Ung Företagsamhet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1786 av Jörgen Andersson (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om rättvisa villkor för företagare och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:1819 av Josef Fransson m.fl. (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att flytta Regelrådet från Tillväxtverket till Statsrådsberedningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att systematisera regeringens och förvaltningsmyndigheternas arbete med regelförenkling och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en stoppfunktion för regler med bristfällig konsekvensutredning och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2129 av Edward Riedl (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över möjligheterna att förbättra regelverken för småföretag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2151 av Jonas Gunnarsson m.fl. (S):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om ekoturismens betydelse för naturvård och jobb på glesbygden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2152 av Patrik Engström m.fl. (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör överväga möjligheterna att kartlägga industrins villkor ur ett globalt och långsiktigt perspektiv och att överväga möjligheterna att utveckla den regionala kapaciteten att medverka till förverkligandet av nationella initiativ och satsningar av betydelse för basindustrins olika grenar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2154 av Sten Bergheden (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om möjligheten till en översyn av turistföretagens villkor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2163 av Patrik Engström och Hans Unander (båda S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regional översyn av Sveriges inkubatorer och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2247 av Thomas Finnborg och Ann-Charlotte Hammar Johnsson (båda M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn för att förbättra förutsättningarna för industriföretag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärdomar från it-tjänsteföretagens arbete med bostadsförsörjning och myndighetskontakter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2281 av Markus Wiechel (SD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att företagare som lämnat in felaktiga eller försenade uppgifter enbart ska beläggas med administrativ avgift om felet inte begåtts uppsåtligt eller för egen vinnings skull och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bredda regelrådets mandat och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om processen i samband med att nya regler som påverkar småföretagare antas och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2282 av Markus Wiechel (SD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa en småföretagarombudsman och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2474 av Håkan Svenneling m.fl. (V):

15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör lägga fram förslag till samverkansprogram för turistnäringen så att den uppnår samma status som andra branscher och tillkännager detta för regeringen.
16. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör utreda möjligheten att införa lokala bäddavgifter och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2510 av Jessica Rosencrantz m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att Sverige ska ha som målsättning att vara världens bästa land att dela varor och tjänster i och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör lägga ett tilläggsdirektiv till utredningen om användarna i delningsekonomin för att brett analysera och kartlägga delningsekonomin effekter samt hur regler kring bl.a. arbetsmarknadens funktionssätt, skatt och socialförsäkringar kan moderniseras för att inte gå miste om delningsekonomin möjligheter, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:2520 av Stefan Jakobsson m.fl. (SD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att inrätta en riskkapitalfond med uppgift att kommersialisera svenska innovationer och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda hur Sverige kan underlätta företagsforskning och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2633 av Annika Lillemets och Valter Mutt (båda MP):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur ett ESOP-liknande system kan införas i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2649 av Kristina Yngwe m.fl. (C, M, L, KD):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om goda förutsättningar för besöksrelaterade företag för att öka landsbygdens attraktivitet som turistmål och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2659 av Magnus Oscarsson m.fl. (KD):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av de finansieringsmöjligheter som i dag finns beträffande

privatpersoners, företags och andra aktörers möjligheter att investera i lokal företagsutveckling och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2725 av Erik Bengtzboe (M):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över hur Regelrådets arbete kan effektiviseras med målet att ytterligare underlätta för svenska företag att växa, anställa och exportera varor och tjänster och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2773 av Anna Vikström (S):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om svensk expertmedverkan i nationellt och internationellt standardiseringsarbete inom hälso- och sjukvårdsinformatik och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2818 av Annelie Karlsson m.fl. (S):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla finansieringslösningar och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2879 av Ann-Charlotte Hammar Johnsson (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka målsättningen för andelen kvinnor som driver företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om jämställdhet i kluster- och innovationsfrämjande miljöer och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skapa ett integrationsspår för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla testbäddar för innovativa lösningar inom företagande på området kvinnodominerade yrken inom offentlig sektor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2886 av Olof Lavesson m.fl. (M, C, L, KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en plan för hur de kulturella och kreativa näringarna långsiktigt kan stärkas och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2970 av Helena Lindahl m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att klimatet för entreprenörer, som omvandlar nya idéer till nya företag, ska förbättras och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att människonära tjänster, exempelvis inom besöksnäringen och välfärden, bör ges förutsättningar att växa och utvecklas då de i många fall erbjuder värdefulla ingångsjobb för bland andra ungdomar och nyanlända och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för småföretag och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.
10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja snabb utveckling, innovation och bibehållen konkurrenskraft i digitaliseringens och automatiseringens era och tillkännager detta för regeringen.
11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om tillgången till statligt riskkapital för små och växande företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2973 av Johanna Jönsson m.fl. (C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om vikten av ett gott företagsklimat för integrationen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:2992 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att utveckla nya möjligheter att stärka utveckling av besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3037 av Annika Qarlsson m.fl. (C):

9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kriterierna för de generella företagsstöden ses över av regeringen för att främja såväl kvinnors som mäns företagande på lika villkor och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3074 av Ola Johansson m.fl. (C):

5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja en inhemsk träindustri med träförädling i Sverige och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3095 av Helena Lindahl och Peter Helander (båda C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en översyn av konkurrenskraften inom turistnäringen och tillkännager detta för regeringen.

4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en utredning gällande besöksnäringens behov inför en kommande turismproposition och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3096 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelbördan för små- och mikroföretag bör minskas kraftigt och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3098 av Aron Modig (KD):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av att arbeta för en stärkt svensk konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3116 av Peter Helander och Helena Lindahl (båda C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa ett konkurrenskraftsmål och ett konkurrenskraftsindex som mäter konkurrenskraften på alla relevanta områden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3123 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla en garanti så att företag bara behöver lämna en uppgift en gång till myndigheterna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om behovet av initiativ för att fortsätta att synliggöra och stärka möjligheterna för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ställa krav på att alla myndigheter sätter en tydlig tidsgräns för handläggningstider, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3124 av Lars Hjälmered m.fl. (M, C, L, KD):

14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta stärka svensk besöksnäring för att öka Sveriges attraktivitet som turistmål och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3125 av Lars Hjalmered m.fl. (M, C, L, KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det statliga riskkapitalet ska vara tillgängligt för investeringar i hela landet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3126 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en fond-i-fond-lösning om 400 miljoner kronor bör inrättas för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3128 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att reformera och effektivisera det statliga riskkapitalet så att det i högre grad kompletterar privat riskkapital samt att en fond-i-fondlösning om 400 mkr bör inrättas för att stärka det privat-offentliga riskkapitalet, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utvärdera lagen om osund konkurrens och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fortsätta Alliansens arbete med hållbart företagande och tillkännager detta för regeringen.
19. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att identifiera och röja hinder för kvinnors företagande och tillkännager detta för regeringen.
20. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda och återkomma till riksdagen med förslag på hur finansiering och kapitaltillgång kan förbättras och anpassas för att möjliggöra för nyanlända att komma in i entreprenörskap, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
23. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att fördjupa samverkan mellan staten, Nyföretagarcentrum, IFS och olika företagatorganisationer för att ytterligare främja entreprenörskapet hos nyanlända, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
24. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska utreda och återkomma till riksdagen med en översyn av vilka lagar och förordningar och regelundantag som behöver förändras för att nyanlända snabbare och enklare ska kunna etablera företag, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2016/17:3129 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram en samlad strategi som tydliggör hur Sverige kan attrahera besök,

- evenemang, möten och kongresser och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att göra en samlad översyn av regler och villkor för camping i syfte att skapa fler arbetstillfällen inom denna näring under en utökad säsong och tillkännager detta för regeringen.
  4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se till möjligheterna i nya marknader med tyst turism, kulturturism, stadsturism och digital tillgänglighet för besöksnäringen och tillkännager detta för regeringen.
  5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att effektutvärdera statens samlade besöksfrämjande och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3144 av Ewa Thalén Finné m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenklingar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om implementering av EU-beslut och svensk konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3148 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja svensk besöksnäring för att öka Sveriges attraktivitet som turistmål och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3149 av Lars Hjälmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en översyn av stödsystemet som också omfattar entreprenörskap utanför den akademiska sektorn och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det vidare arbetet med innovationsstrategin bör ta sikte på att finna lösningar på samhällsutmaningar och de möjligheter som dessa kan ge, i stället för att peka ut specifika sektorer eller branscher, och på att fokusera stödsystemen främst på idéerna, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utveckla former för att stimulera det privata riskkapitalet att, oberoende av statliga insatser, komma in tidigare i investeringskedjan och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ytterligare utveckla förutsättningar för att Sverige långsiktigt ska vara världsledande inom digitalisering och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3150 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ta fram bättre statistik över de kreativa näringarna och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ge Almi i uppdrag att se över hur rådgivningen och stödet till företag inom de kreativa näringarna kan förbättras och utvecklas och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en nationell strategi för den kreativa sektorn och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3186 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att underlätta uppgiftslämning för företag genom ”En dörr in” och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om myndigheters handläggningstider och kommunala tillsynsavgifter och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om resursanvändningen inom statliga myndigheter samt utförandet av de näringslivsfrämjande åtgärderna genom privata kvalitetssäkrade aktörer och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om konsekvensutredningar, Regelrådet, årlig skrivelse från regeringen till riksdagen om regelförenklingar, regelförenklingsuppdrag i regleringsbrev samt implementering av EU-beslut och svensk konkurrenskraft och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om regelförenklingar för nya entreprenörer och mindre företag och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3187 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra nödvändiga och relevanta regelförenklingar för att ge life science-, ICT- och medteknäringen konkurrenskraftiga villkor gentemot omvärlden och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3188 av Lars Hjalmered m.fl. (M):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om hur villkoren för industri och konkurrenskraft kan förbättras och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3281 av Lars-Axel Nordell m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det behövs långsiktiga förutsättningar som stimulerar det privata riskkapitalet att våga investera i gröna företag i utvecklingsfaser och tillkännager detta för regeringen.

2016/17:3392 av Penilla Gunther m.fl. (KD):

2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om en översyn av innovationssystemet med alla dess aktörer för att tydliggöra nyttan och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den nya statliga fonden Saminvest AB även fortsättningsvis ska driva de avvecklade statliga bolagen Fouriertransform och Inlandsinnovations tidigare inriktningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att statens riskkapital i än högre grad ska kunna matcha lokalt riskkapital genom samverkan med kreditgarantiföreningar och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kreditföreningar och mikrofonder bör främjas för hållbart företagande inom även den sociala ekonomin och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att verka för att utredningen om crowdfunding tar hänsyn till internationella exempel på lagstiftning och användning, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda möjligheten till en statlig investeringsfond för att främja verksamheter inom det sociala området som kan ge arbete och sysselsättning och tillkännager detta för regeringen.
14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de statliga forskningsinstituten bör ges tydligare uppdrag att bidra till kunskap och information om tillgängliga FoU-satsningar för industrins små och medelstora företag och tillkännager detta för regeringen.
15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att de regionala industriella utvecklingscentrumen (IUC) ges finansiellt stöd från staten inom ramen för företagsfrämjande för att kunna förverkliga industrialiseringsstrategin och tillkännager detta för regeringen.
17. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att främja lokala företagslotsar och tillkännager detta för regeringen.
18. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om stöd till ett kvinnligt ambassadörsnätverk och Winnet och tillkännager detta för regeringen.
29. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en översyn bör göras av samtliga statliga bolags och myndigheters

utveckling vad gäller externt deltagande i upphandlingar och skapande av nya affärsverksamheter och tillkännager detta för regeringen.